

Circa inicium Metha[phisice] Queritur primo

[illegible] sit [illegible] [illegible] eius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] analogiam [illegible] eo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ens hec [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] ens [illegible] aliquod [illegible]
[illegible] se [illegible] [illegible] diffinicio [illegible] aut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ad propositum est Aristoteles [illegible]

[illegible] dicens quod illa sciencia que speculatur
ens in quantum est ens et passiones eius proprie nominatur
sapiencia. Quod illa sciencia dicitur inter alias scientias sapiencia
que habet ceteras sciencias stabilire et ordinare. Sed
sapientis est regere et gubernare ut patet in prohemio huius.
Ex quo sequitur quod sapiencia est circa maxime intelligibilia
patet quod intellectu est regere et ordinare.
Homines enim inter viventes sunt aliorum domini
et rectores. Homines vero corpore robusti intellectu
autem deficientes naturaliter sunt aliorum servi ut patet
primo politicorum. Secundo [illegible] triplicia sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sciencia ad quod sic ad que [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ad quod [illegible] [illegible] sunt sciencia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] que sunt [illegible] in [illegible] [illegible] aut sunt [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] simpliciter [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Secundum commentatorem [illegible] [illegible]
nulli sunt qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] posuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

maxime intellectualia. Nam per quod scientia est actus ad efficiendum
causae maxime sunt intellectus. Secundo quia sensus est sin-
gularium cognitio videlicet maxime universalia sunt maxime
intellectualia. Unde per ordo sunt circa intellectum. Tertio
ex ordine cognitionis intellectus ex quo sentit intellectus in se
quo patet quod sapientia quae est maxime intellectualia
ta considerat. Propter considerat causas primas, ideo intitulatur prima
philosophia. Secundo considerat maxime universalia, ideo intitulatur meta-
physica. Tertio considerat maxime separata, unde dicitur
divina et deus, ideo intitulatur theologia. Propter scientia divina
sicut in sapientia illa considerat. Sic tertio titulus
dicta est

Ex praemissis est quod universalis

[illegible] ens in quantum ens est subiectum in ea
quia propter quod ea considerata ad [illegible] ad
[illegible] Unde ut patet ex ratione [illegible] considerantur [illegible] theologica
separata [illegible] quae [illegible] sunt [illegible] differentia [illegible]
maxime universalia [illegible] causae quae reducuntur ad ens [illegible]
principaliter [illegible] universalia [illegible] est [illegible]
[illegible] quo [illegible] deus non est [illegible] hic [illegible] ut volunt
[illegible] quia scientia [illegible] non [illegible]
[illegible] aut [illegible] de aliquo [illegible]
[illegible] est [illegible] quod ens est [illegible]
[illegible] sed deus est [illegible]
[illegible] **Sed dubitatur** [illegible]
scientia subalternat [illegible] videtur quod [illegible] physi-
ca est ens mobile [illegible] subalternat [illegible]
subalternant ut [illegible] Sed contra [illegible] quia [illegible]
physica esset [illegible] Pro solutione [illegible] quod in [illegible]
[illegible] subalternate duo [illegible] subalternat [illegible]
ex [illegible] additamentum ut [illegible] musice [illegible]
[illegible] et [illegible] Dicitur ergo quod duae
sunt [illegible] de tali [illegible] ex parte qua [illegible]
[illegible] subalternantur [illegible] ex parte qua
[illegible] circa additio[illegible] Scientia autem non subalternatur
[illegible] sic [illegible] quo ad demonstrationes primarum passionum
Quia igitur physica non demonstrat decente

[illegible] Quoniam [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] speculationis [illegible] Quoniam
autem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] speculationis [illegible]

[illegible]

[illegible] passiones entis / sed passiones [illegible]
[illegible] / [illegible] non [illegible] **Secundo dicitur**
De [illegible]
[illegible]
[illegible]
Sed ut est in nobis [illegible]
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]
fantasie [illegible]
abstractus [illegible] fantasia [illegible] tale [illegible]
/ [illegible] intellectus noster procedit de potentia ad actum [illegible]
a [illegible] abstractis ad magis abstracta [illegible]
nobis [illegible] **Ad rationes** Ad primam
dicitur quod multiplicitas analogie non impedit [illegible]
[illegible] analogum [illegible]
Ad [illegible] passiones et [illegible]
[illegible] passiones essent nichil [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non esset [illegible] demonstratio [illegible]
[illegible] sunt [illegible] bonum [illegible]
[illegible]

Utrum omnes homines natura scire desiderant

Arguitur quod non quia [illegible] sit [illegible] homines [illegible] insensibilibus [illegible] scire desiderat. Secundo [illegible] appetitus [illegible] Sed multi sunt [illegible] non appetunt [illegible] sunt qui non appetunt scire **Tercio** argu[itur] [illegible]

[illegible]

[illegible]

q̃ signum aresteles quia auditus plures differentias rerum nobis ostendit quam visus et pauca sunt que videndo addiscimus sed magna et plura a philosophis ab initio studiorum adinventa qua audiendo suscepimus ergo auditus plures differentias nobis ostendit rerum quam visus

In oppositum est arestoteles

per rationem. Primo quod appetitus est inclinatio rei in bonum ei et quo patet quod inclinatio in bonum sequitur formam rei et quia triplex est rerum forma triplex erit appetitus. Una est forma naturalis non cognoscens et illam sequitur [illegible] naturalis. Alia est forma cognoscens hanc sequitur appetitus sensitivus. 3a est intellectiva hanc sequitur appetitus intellectualis. Unde isti appetitus distinguuntur quia appetitus naturalis non presupponit cognitionem in appetente sed in dirigente ipsum. Et quia tota natura dirigitur ab agente infallibili, ideo appetitus naturalis est infallibilis. Alii duo presupponunt cognitionem in appetente. Sed dicit appetitus animalis et intellectualis quia intellectualis est liber. Et animalis dicitur per appetitum [illegible] cum causis [illegible] visum

Ex premissis est prima conclusio

Omnes homines desiderant scire patet quia prima [illegible] aristoteles quia visus aliis sensibus [illegible] cognoscere et [illegible] rerum quas ostendit [illegible] maxime diligimus visum ergo diligimus illud quod visus superat ultra alios sensus. Sed illud cognoscere ergo omnes homines diligunt cognoscere. Secunda pars [illegible] patet quia illud quod diligitur non [illegible] amoto hoc propter se diligitur sed nos diligimus cognoscere [illegible] sensuum [illegible] commodo amoto ergo propter se diligimus cognoscere. Sed cognoscere non est [illegible] in potentia [illegible] ergo diligentes cognoscere sensum propter se diligunt et scire propter se. Hoc patet quia totum genus sensibilium sicut agens intellectualium tamquam [illegible] principio. Secunda [illegible] omnes homines scire desiderant appetitum sive desiderium naturale [illegible]

[illegible]

Appetitus naturalis in appetente non presupponit cognitionem sed prius in dirigente ut dictum est. Sed appetitus ad universale scire non presupponit aliquid scire necessario [illegible] cum capto semper ipsum [illegible] appetitus ergo omnes homines appetitum naturalem scire desiderant. Quia [illegible] est vegetabilis sensibilis et intellectualis [illegible] appetitus sunt in eo solus appetitus naturalis est ad scire.

Sed d

Utrum de ista conclusione [illegible] posset aliquis [illegible] aristoteles dicit assigno rationem quia triplex [illegible] appetit eius perfectionem. Sed scire est perfectio intellectus [illegible] in sensu est medium [illegible] necessarium est [illegible] appetit ex operatione quia operatio est aliquid rei ut filius est aliquid patris sed scire [illegible] operatio hominis [illegible] est [illegible] desiderabilis est finis et [illegible] sed [illegible] suo necessario finem et [illegible] quia [illegible] nobis [illegible] separate per modum forme quia ad [illegible] agens [illegible]

Secundo dicitur

[illegible] signum aristoteles [illegible] visus plures differentias nobis rerum ostendit quam auditus [illegible] quod visus plures [illegible] differentias ostendit quam auditus. Sed auditus [illegible] plures nobis ostendit quam visus patet quia obiectum visus in pluribus rebus reperitur quam auditus et [illegible] alter sensus [illegible] et corpus celeste et elementa. Sonus autem non est in celestibus [illegible] non sit [illegible] corporis. Secundum patet quia accidit sono quod sit signum rei [illegible] sonus est signum rei plura sono [illegible]

Sed d

[illegible] visus [illegible] indicat rei quod cognitio [illegible] visus autem maxime est in ma[illegible] et magis spiritualis eo quod [illegible] magis [illegible] et [illegible] in [illegible] cognitio in [illegible] visus ergo [illegible] sit et plura ostendit

3o dicitur

[illegible] omnes desiderant scire

[illegible]

[illegible] a fonte [illegible] ... Et ulterius ex hoc

Rursus quod est [illegible] per [illegible] que est omnes [illegible] appetitum [illegible] secundum [illegible] naturalis [illegible] non presupponit cognitionem. **Admirationes** ad [illegible] de lapide videndum est [illegible] [illegible] ordinis [illegible] [illegible] naturalis / imaginandum est ergo quod [illegible] potencie cognitive / [illegible] ergo non [illegible] principaliter de [illegible] ad [illegible] / sed [illegible] [illegible] ex [illegible] vel lapide [illegible] studium sed [illegible] studiis [illegible] non studium sed [illegible] nec [illegible] sed difficultatem [illegible] Adverte [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] patet

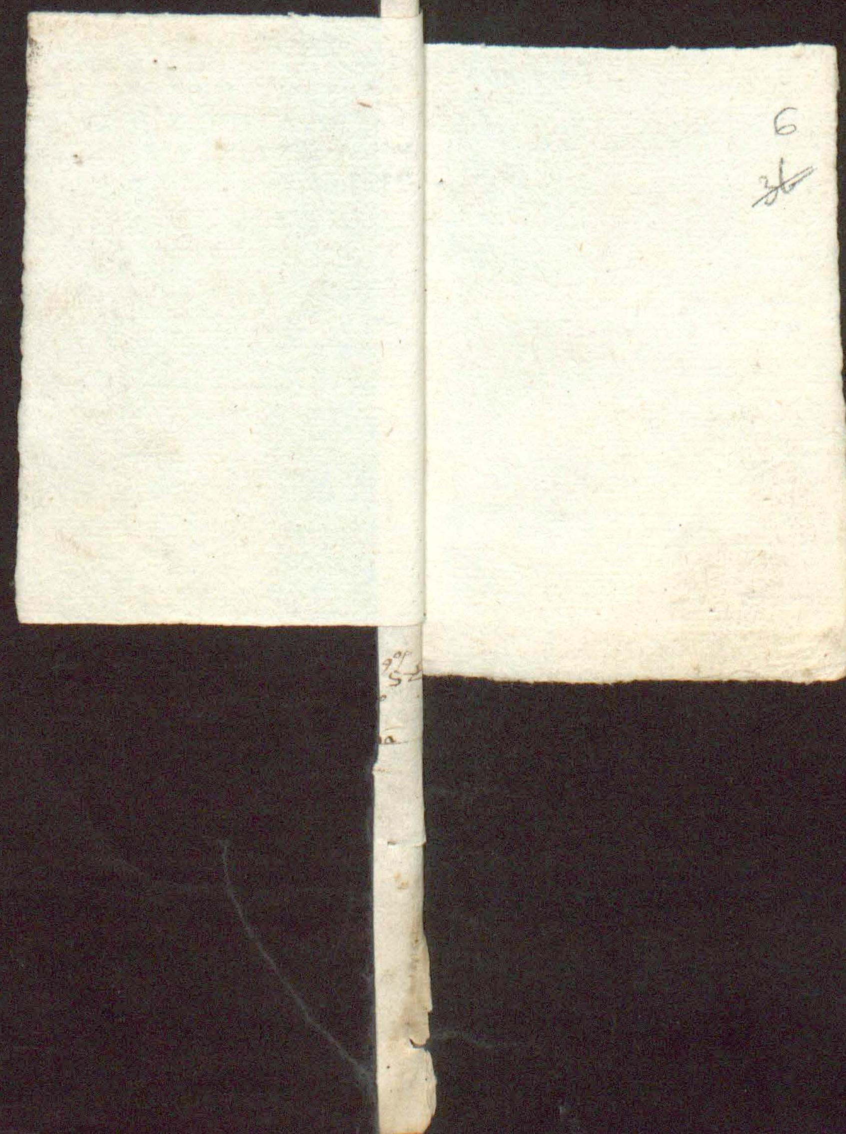
Utrum bruta habeant in regimine sue vite prudentiam Arguitur quod non quia prudentia est habitus intellectualis ut patet 2o ethicorum. Bruta autem carent intellectu. ergo carent prudentia. Secundo prudentia est in [illegible] [illegible] [illegible] sed bruta non [illegible] [illegible] ergo brutis non inest prudentia [illegible] brutis non inest prudentia ergo nec [illegible] [illegible] quia non [illegible] **In oppositum est aristoteles** in [illegible] hoc [illegible] quod prudentia [illegible] prudentia [illegible] alia methaphysica [illegible] [illegible] prudentie [illegible] [illegible] [illegible] memoria preteritorum [illegible] prudentia futurorum [illegible] [illegible] memoria preteritorum [illegible] [illegible] Sed prudentia [illegible] prudentia que [illegible] non [illegible] [illegible] **Est ergo prima conclusio** [illegible] inest [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] inest memoria [illegible] [illegible] memoria [illegible] non habundant [illegible] nec desicit [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] memoria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] solutionem 2e rationis

Thomas [illegible] [illegible] desiderant [illegible] [illegible] studium [illegible] quia variis [illegible] [illegible], ut [illegible] ut a [illegible] [illegible] vite, ut [illegible] [illegible] vitat laborem ad discendi

~~36~~
5

Circa 2do q[uod] a[n]i[m]alia s[unt] disciplinabilia
disciplinas erudicorum vocaq[ue] p[er]s[ona]
[illegible] Sic erudiunt[ur] canes
[illegible] et simee et psitaci [illegible] alb[ertus]

3o q[uod] [illegible] brutorum capiunt
ex textu p[er] expositores [illegible] et [illegible]
Albert[us]

Circa solucio[n]em 2m argu[men]ti
[illegible] sic sonus vehemens occidit
[illegible] ut [illegible] ut in tonitruo
p[ate]t [illegible] sonum [illegible] quia
aer vehemens [illegible] q[uod] e[st] sonus ita
alia q[ue] auditu carent [illegible] de
sono non [illegible] p[er] sonos
aliquos exteriores / [illegible]
[illegible] aues audiunt [illegible]
[illegible] in imaginacione [illegible]
[illegible] sonus [illegible] affectum
[illegible] aues [illegible] ipsos [illegible]
[illegible] audito sono [illegible] q[uod] e[st] [illegible]
[illegible] in fugiendo [illegible]

[illegible] in [illegible] 6 [illegible]

assumpcio

Argui[tur] p[ri]ma p[ar]te quia quedam
a[n]i[m]alia capiunt instinctu aliquo motu [illegible] moventur
ad distans. Et in illis necessaria est memoria qua sal-
vat intencionem illius ad q[uo]d moventur [illegible] illa [illegible]
vel [illegible] motu in fine intentum [illegible]
Alia vero a[n]i[m]alia [ut affixa] non indigent memoria, q[uia] non movent[ur]
ad distans [et] si moveantur [illegible] indeterminate moventur
ex quo non salvat intencionem [illegible] [illegible]
[illegible] ex p[ar]te organi memorativi [illegible]
A[n]i[m]alia [illegible] aque ut [illegible] non
[illegible] quia [illegible] male retinent [illegible]
a[n]i[m]alia [illegible] non memorant [illegible]
[illegible] reddit ex [illegible] quamvis [illegible]
[illegible] formam cognicionis
[illegible] non memorativum [illegible] est
[illegible] flabello lepores [illegible] statim
[illegible] loco [illegible] ex [illegible]
[illegible] brute [illegible] metaphorica
[illegible] dicta [illegible] patet [illegible] prudencia
[illegible] dicta [illegible]
a[n]i[m]al[ia] [illegible] memoriam est [illegible] metaphorice [illegible]
[illegible] [illegible] memorant [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] capiunt [illegible] non [illegible] ex [illegible]
[illegible] sic describitur
[illegible] estimacio de [illegible] sequendo
[illegible] fugiendo. Circa [illegible] q[uod] a[n]i[m]alia sunt
[illegible] de a[n]i[m]alibus auditu [illegible]
[illegible] ex [illegible] ad aliquod
[illegible] audito [illegible] estimat fa-
ciendum [illegible] Et isto [illegible] add-
[illegible] Omne [illegible] [illegible] igitur
[illegible] cognicione [illegible]
[illegible] quia [illegible] non habent memoriam
[illegible] gradus [illegible] habent memoriam [illegible] au-
ditum [illegible] [illegible] gradus
[illegible] que [memoria] [illegible] habent auditum et talia sunt [illegible]
Ad [illegible] igitur racionem [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] dicta [illegible] q[uod] [illegible] non [illegible]
[illegible] quando [illegible] talis [illegible] estimacio
[illegible] alb[ertus]

[illegible]

[illegible]

dictorum ... possunt imaginari ... possunt ... et ... opponit ... chimera ... et ... possunt ... collatum ... ab imaginatione ... vel ex alio ut agentibus ... sentit in ... minerali Adzam patet ... dubitatio ... patet

Utrum experimentum generet artem

Arguitur quod non quia demum generatur ars de ... non generatur experimento arte ... stelle fixe super polis orbis ... in terra ... non ... experimento ... quia ars est cognitio universalis ... ex uno singulari non ... ergo ars non generatur ex experimento ... conclusio ... efficit experientia artem sed in experientia ... quam applicat artem ... sicut medicina et experimentum artem scientiam et sapientiam. Memoria enim est retentiva plurium sensatorum singularium ... actu medicina ... Sed experimentum est ... plurium singularium sensatorum ... actu ... quod in ipsis est ... memoria respicit singularia diversa. Experientia vero respicit ... actu ... aliquod unum quod in ipsis est. Ars vero est habitus ... rationem et quia recta ratio respicit universale quod est in singularibus ... actu ... abstracto a singularibus. Et inde ... differentia artis et experimenti quia ex ... operatur artifex ... efficaciter cognoscendo ... et respicit formam operandi. Operatio autem et actiones sunt circa singularia que non cognoscuntur ... experto ... cognoscuntur ab experto ... experientia singularia respicit. Magna ars ... quam experimentum et ... ars sit ... quod experimentum ... quia ... Doctrina dicit ... quia ars respicit factibilia ... speculabilia ... non ... ergo ... viventes sunt ... sacerdotes ... vacare et de publico ...

[illegible lines]

... abstrahitur a singularibus ... non ...

[illegible]

Aliud exemplum. Si aliquis vidit quod ista herba curavit infirmitatem illam ... et alia herba aliam infirmitatem ... et hoc vidit in multis quod curat a sua ... ex multis talibus experimentis fit ... quem ... curantur ... et sic, hoc est ... Alexandri

Utrum ex experimentis generetur ars. Circa quod ... homines ut habetur ex littera homines in ... excedunt bruta. Bruta enim vivunt in regimine sue vite sine ... in ... vita imaginationibus et memoriis ... imaginationibus ... ad animalia perfecta ... memoriis ... ad animalia perfecta ... et ... imagina... ... ut dicit ... unumquodque ... ab eo quod est principalius in ipso. Et in hoc ... animalia ... ad regimen vite ... intelligi quod ... in ipsis animalibus non ... cognoscere ... et vivunt ut dicit ... Doctor ... ut est in viventibus ... ut ... anima quod sic vivere est ... imaginationem et memoriam ... sic actus ... viventis sic ... est actus ... ut ait Alexander ... vivere ... vite ... homines ... vitam ... est actus ... viventis ... et intelligere est vivere. Homines autem ... arte et ratione vivunt.

Albertus ...

Experientia est cognitio singularium in una similitudine memoratorum que similitudo non separat ab illis et ... in ipso ... generati ... que est actus

Albertus ...

Ars est acceptio universalis a singularibus separata quod ... ad singularia respicit

[illegible] [illegible] experimenti [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] / [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et allegat [illegible] [illegible]

Experientia et ars [illegible] quantum ad [illegible] quoniam utraque operatur [illegible] [illegible] [illegible] in actu agendi [illegible] quantum ad artem quoniam quantum ad [illegible] [illegible] [illegible] Alexander

Inveniens scientiam et artem est inveniens primo quod et [illegible] [illegible] autem inveniens primo presupponit quod habitum per experimentum et [illegible] ex multis quoniam format [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si potest resolvere ad [illegible] suam scientiam [illegible] et artem [illegible] [illegible] videt [illegible] [illegible] [illegible] sanavit [illegible] [illegible] in petro [illegible] [illegible] experimentum [illegible] quia in [illegible] [illegible] si [illegible] viderit in multis aliis [illegible] [illegible] laborantibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quoniam per multa experimenta et ex eis format [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanat [illegible] infirmitatem [illegible] [illegible] [illegible] querit / sanat [illegible] [illegible] infirmitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] scientiam et artem [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare scientiam in [illegible] cognoscit [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] experto

[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]

Et ita [illegible] non est ars nisi ex experimentis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sunt per [illegible] quod [illegible] sufficiunt ad consequendum veritatem in mathematica et ita [illegible] [illegible] [illegible] ex experimento [illegible] [illegible] et [illegible] indiget experimento [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] quod cadit sub sensu et [illegible] de mathematica [illegible] [illegible] [illegible] quoniam non [illegible] in [illegible] separatorum [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod in mathematica aliquo requiritur experientia [illegible] non [illegible] [illegible] Et ad artem [illegible] [illegible] [illegible] invenerit istud scientiam de [illegible] [illegible] [illegible] quoniam [illegible] experientiam [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Unde sapientia autem astra dicit quia sapientia est causarum et primarum [illegible] / Scientia enim est magis circa principiata quam causas primas / Est ergo primus gradus [illegible] memoria in hominibus generatur experimentum post ista gradus quia per admirationem [illegible] ad inquisitionem et per inquisitionem venit ad inventionem. Sed per meditationem homo venit ad admirationem / admiratur enim quod idem sit [illegible] [illegible] omnibus [illegible] ergo inquirit et invenit in eis aliquod quod [illegible] quod est in illis sed hoc cognoscit experimentum videlicet ex multis / Et quod patet quod memoria sola non facit experimentum [illegible] enim in brutis esset experimentum sed ipse intellectus generat ex memoria [illegible] ex [illegible] experimento. Et inde est quod bruta parum experimenti participant quia habent modicum experimenti quod est memoria et carent [illegible] quod est cognoscere universale sub esse [illegible] / Secundus gradus ex experimento generatur ars per conclusionem sicut precedens et per experimentum sumuntur notiones universales [illegible] ars vero respicit universale talem distinctionem [illegible] [illegible] plurium a [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad actiones / Secundo ars aliquando sumitur sine experientia scilicet per doctrinam [illegible] quod ars [illegible] [illegible] primo per inventionem [illegible] per doctrinam. [illegible] [illegible] [illegible] de arte acquisita per inventionem. Et in doctrina doctor supplet vicem experimenti. [illegible] est hic quod ars acquisita a doctore sine experimento fallax est nec efficacem [illegible] [illegible] non est in medico ut efficax operatur si sit artifex [illegible] efficaciter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] est [illegible] de arte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] per inventionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non est admirationem [illegible] est [illegible] [illegible] inventoribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanavit et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] experimentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et ita ad artem [illegible] quod experimentum non [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aliis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

Et inde est quod bruta parum experimenti [illegible] per [illegible] addit [illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntatem se [illegible] accipit lactucam agrestem et redit ad pugnam [illegible] [illegible] et Alexander [illegible] [illegible] [illegible] in experto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] de [illegible] Alexander [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in memoria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] experimento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] experimento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Utrum actus et omnes generationes sint circa singularia

Arguitur quod non, quia intellectus est actus quidam et tamen non est circa singularia, immo est circa universale. Item abstractivus intellectus non est circa singularia sed universalia. [illegible] quia potentie distinguuntur per actus et actus per obiecta, et ideo si actus omnes sint circa singularia, tot erunt potentie distincte quot sunt singularia. [illegible] quia aliquid generatur duobus [illegible] [illegible] [illegible] actus est circa [illegible] [illegible] dictus actus aut omnes generationes circa singularia sint [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

esse agd cu ppponit esse sed p zm no gale
pnm esse go et no gt agd vnde in pposito
sine intgmn illud qd e in se indiuisum et
abomnibus alijs diuisum [illegible] ad pti patet ze
[illegible] potest cu dict dici p qd integratur [illegible]
[illegible] [illegible] zo pt dici qd pt integri [illegible]
actu [illegible] quod sine e illud quod intelligit vel e zo
qua intelligit sine abuite v cognoscibiles [illegible]
[illegible] est qd actus [illegible] capit azon obiecti sine
a forma obiecti [illegible] aut obiecti [illegible] abea
forma capit [illegible] [illegible] ultima dicitur [illegible]
[illegible] agendi vel patiendi e [illegible] illud q
agit vel patitur est singulare

V. Scientia que est cā primas causas et prima principia sit sapia

Arguitur quod non q. 6to ethicorum dicitur quod
sapia e virtutum scie et dignior e ceteris scientiis sed
scia considerans pa prima [illegible] contra intellectum
go [illegible] non est sapia [illegible] sapia debet esse diffi-
cillima sed scia [illegible] [illegible] ista e facillima
quia [illegible] avicenna [illegible] [illegible] imprimuntur
quia po cognoscit go facillimum cognosceret 3o
sapia e cā omnia [illegible] sapientes omnia [illegible] cognoscere
sed scia que e cā primas causas non omnia cognoscit [illegible]
[illegible] primas causas go illa non e sapia [illegible]
e aristoteles dicens [illegible] aut sciam hac [illegible]
[illegible] aristoteles [illegible] qualis modi cognitor [illegible]
[illegible] [illegible] desiderium [illegible] hec consequenter
[illegible] ostendendo hanc sciam esse sapiam [illegible]
aristoteles investigat condiciones [illegible] sapientis
pa conditio e omnia cognoscere vt [illegible] contingit
[illegible] dicit quia nemo [illegible] sciat omnia in [illegible]
[illegible] sed in [illegible] in quo singularia [illegible]
[illegible] conditio e cognoscere difficillima [illegible]
[illegible] e sapientis vnde [illegible] [illegible] sunt difficilia
ad cognoscendum que sunt homini difficillima que
[illegible] actualissima [illegible] improportionata [illegible]
[illegible] qui [illegible] e [illegible] [illegible] alia
sunt difficillima ad cognoscendum [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible]

aliud est [illegible] quod [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] conditiones sapientis et [illegible] ad [illegible]
[illegible] tota [illegible] cognoscere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] causas [illegible] et [illegible] posse dare

[illegible]

sunt cognitionis. Sed ex dictis ista intellige
de difficilibus primo modo que ipse capi non possunt.
Tertia conditio est cognoscere causas rei et hoc rem
cognoscere per certitudinem illud enim dicimus scire cum causam
cognoscimus. Quarta conditio est quere scire propter se
quia sapientia est ultima scientia que ad aliud non ordinatur.
Unde etiam est quod sapientia metaphysica caput plurium aut stabilitum
... ab aliqua aliarum scientiarum
sed propter se ipsam cum gratia sui talibus intelligibilibus
est. Quinta conditio est ordinare et imperare alias scientias, unde
ordinat ea que sunt ad finem, sed sapientia est finis omnium
aliarum scientiarum, ergo ceteras scientias ordinat. Unde sufficientiam
harum conditionum sic summitur. Nam sapientia est scientia
aut comparatur ad suum scibile aut ad modum cuius
vel ad finem eius vel ad alias scientias. Ad obiectum
autem scibile comparatur dupliciter primo ab extra ex debito
omnia scire ut contingit aut in ordine ad modum intellectum et debet scire difficillima. Secundo comparatur
ad modum et sic sapientia debet esse certa in omnibus
tradendo. Tertio sapientia comparatur ad finem et cum ipsa sit aliarum
scientiarum finis, gratia sui est eligibilis. Ceterum comparatur
ad alias scientias et sapientia sic ceteras regit et gubernat.

Ex quibus patet diffinitio sapientis ...
qui scit omnia et difficillima ... et causam ...
scire propter se ... et alias ordinans ...
... Sed que est causa diffinitionis
... et que est causa ... maxime est
sapientia ... quia ea ... omnibus ...
... illud ... scit omnia non sunt sed
aliqualiter ... talis sit difficillima
... diffinitione sit cognitio ...
... ad ... sunt difficillima ... talis cognitio
scit omnia ... causa ... cause sunt omnium
... cognoscit ... simpliciora ...
... cognoscuntur sed talis scientia est certa ...
... omnibus ... alia ... et querit
scire propter se ... causas ... in
...

[illegible]

Sunt ad finem. Qualiter autem metaphysica sit certa patet
ex sequenti questione. Ad rationes. Ad primum conceditur
... ista docet omnia indeterminate ...
... docet causas primas non per indeterminate ...
... determinate licet alia doceat indeterminate. Ad secundum
dicitur quod licet ... cadat in conceptu ...
... apprehensionem ... notum ... ad
... et quo ad causas eius ...
... causa ... est prima causa
... ultima ... scientia
... omnia cognoscere et aliqualiter ...
... non arguit

Utrum methaphisicus considerat quiditates rerum

Et arguitur quod non sic quia ... omnia
et non ... quia ... esset scientia
imperfecta, ergo est omnia ...
... sequentibus nam est alia scientia que considerat
quiditates rerum, ergo omnes quiditates ...
... considerantur ... Eadem scientia considerat
... considerat ... sunt
... Sed metaphysica considerat quiditates ...
ergo ...
... novit omnia aliqualiter ...
... novit quiditates ...
... quiditates non ...
sunt sed aliqualiter. Quarto arguitur sic ...
... quod quidem est ... metaphysica ergo ...
... considerat quod quid est ...
sequitur quod considerat omne scibile et omne intelligibile
... non est scientia ...
... supponitur quod ...
... quia sit ipsa diffinitio
... Secundum
... considerat ...
... volunt ...
... ut ...
... diffinit ...

[illegible]

[illegible] differentie [illegible] speculative [illegible] in qua
et assimilantur [illegible]

Differentias autem speculativarum dicit speculativas
esse [illegible] entitatis alio modo consideratur
ut est immunis [illegible] imaginationi et talis intellectus quia [illegible]
illa entia que licet non [illegible] sint in materia tamen ratione
ratio abstrahit a materia ut circulum [illegible] terrenitas [illegible]
vel lapide [illegible] non tamen diffinitur per materiam. Diffinitur tamen
enim eam dicitur circulus est [illegible] abstractus
in qua [illegible] nec ponitur lapis nec lignum [illegible]
ut a materia. Tertio modo consideratur ut est divinus et abstractus
a sensu et imaginatione et talis volunt [illegible] illa entia
que non sunt [illegible] abstracta sunt a materia ut [illegible]
licet enim [illegible] esse in materia tamen non dependet a ma-
teria quia reperitur extra materiam ut in intelligentiis
Non [illegible] separantur illa que non
sunt in materia. Sed et illa que sunt in materia sed possunt
esse sine materia. Tale autem est ens et unum [illegible]
Dum quod [illegible] obiectum [illegible] intellectus est ipsum quod
quid est [illegible] de anima [illegible] considerat [illegible] inquantum
quid est. Est ergo prima [illegible] [illegible] que est [illegible]
[illegible] quidditates illarum rerum que non
[illegible] separantur a materia [illegible] conclusio [illegible] intellectus
vel intelligit [illegible] ut abstractum est [illegible] distinguuntur
[illegible] gradus abstractionis [illegible] sunt gradus abstractionis
ut [illegible] non [illegible] abstrahunt [illegible] [illegible] ab-
strahit a materia signata. [illegible]
[illegible] sunt plures [illegible] speculative [illegible]
[illegible] considerat entia separata a materia [illegible] esse [illegible]
Secundo [illegible] idem quia sapientia maxime considerat intel-
ligentia. [illegible] entia sic separata sunt intelligentia. Secundo
[illegible] aliquod separatum est [illegible] magis intelligibile
est. [illegible] quod [illegible] considerat [illegible]
[illegible] separatas [illegible] et intelligentias. Secundo
[illegible] considerat [illegible] inquantum [illegible]
et eius passiones [illegible] quia [illegible] est separatum a ma-
teria esse [illegible]. Secunda conclusio [illegible]
considerat [illegible] quidditates in [illegible] intelligentia [illegible]
[illegible] [illegible] quia [illegible] considerat omne intelli-
[illegible] sunt [illegible]. Secundo considerans [illegible]
[illegible] considerare passiones que fluunt a tali quidditate
sed cum omnis passio fluat a [illegible] [illegible]. Sequitur

[illegible]

[illegible] diffinitur
[illegible] intelligere
[illegible] forme [illegible]
[illegible] forme intelligere
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] considerat [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et ad [illegible]
[illegible] et [illegible] separatas
[illegible]

13

[illegible] quadratum [illegible] passiones [illegible]
[illegible] debet considerare [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] entia [illegible]
[illegible] diffinitio [illegible]
[illegible] quantitas [illegible]
[illegible] adtam [illegible]
[illegible]
[illegible] quantitas [illegible] ex quo [illegible]
[illegible] que abstracte [illegible] quantitas [illegible]
quantitate [illegible] reperitur quantitas [illegible]
[illegible] quantitate [illegible]
[illegible] ex quo patet [illegible] habet
[illegible] sensibiles [illegible]
[illegible] quantitate ut [illegible] vij^o [illegible]
[illegible] quod sit [illegible]
[illegible] probant [illegible]
[illegible] ratio [illegible] arguitur

Utrum inter scientias speculativas metaphysica sit honorabilissima ar[guitur]

[illegible] quod non sit speculativa
[illegible] speculativa [illegible] practica
[illegible] causis [illegible]
[illegible] questio [illegible]
practice sit honorabilis [illegible]
[illegible] melius [illegible] obiectum [illegible]
[illegible] obiecto speculative [illegible] melior [illegible]
[illegible] honorabilior [illegible] honorabilior
[illegible] speculativa quia [illegible]
[illegible] quam alie [illegible]
[illegible]
[illegible] practica [illegible] speculativa
[illegible] voluntate [illegible] unde practica
[illegible] dependet [illegible] libera
[illegible] agit [illegible]
[illegible] unde [illegible]
[illegible] agitur [illegible]
[illegible] que [illegible] ad agere [illegible]
[illegible] speculativa [illegible]
[illegible]

[illegible] non est [illegible] extendit [illegible]
[illegible] speculativa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] subtiliter

[illegible] hec [illegible]
[illegible]

[illegible] speculativa [illegible]

[illegible] speculativa [illegible]

[illegible] Petro [illegible]

Utrum admiratio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est agonia et suspensio [illegible] ex stupore magnitudinis [illegible] apparentis [illegible] [illegible] qui est in [illegible] [illegible]. [illegible] huius agonie et suspensionis [illegible] ad [illegible] causam quod [illegible]. [illegible] admiratio [illegible] non aliud [illegible] [illegible] procedit ad [illegible] [illegible] ut [illegible] causam [illegible] quod [illegible] huius [illegible] [illegible] quia [illegible] philosophus [illegible] amator [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] ut [illegible] ad admirationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ordinata. [illegible] ut velle comedere [illegible] [illegible] [illegible] dependet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patet quod ille habitus dicitur practicus [illegible] [illegible] [illegible] ad practicam [illegible] ad [illegible] [illegible] speculativus [illegible] [illegible] [illegible] speculativa. [illegible] habitus dicitur [illegible]. Secundo patet [illegible] [illegible] habitus intellectualis et practicus [illegible] [illegible] [illegible] ordine [illegible] ad praxim. Tertio patet quod [illegible] habitus intellectualis et practicus [illegible] [illegible] intellectus ad praxim ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habitus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed que [illegible] [illegible] ad quam extendit intellectus. [illegible] habitus [illegible] [illegible] duobus modis differt [illegible] [illegible] et in obiecto quia theorice [illegible] [illegible] practice vel operis [illegible] in obiecto quia [illegible] [illegible] ea que sunt ab opere nostro, practica vero circa ea que sunt ab opere nostro. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inventa sunt agente [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] circa speculabilia. [illegible] habitus omnibus que [illegible] [illegible] ad necessitatem vite [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] inventa [illegible] praxim. Secundo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inventa [illegible] admirationem. [illegible] aut non ordinatur ad opus sed ad [illegible] ignorantie [illegible] admiratio [illegible] in inquisitionem [illegible] aut admirationem [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] excludit ignorantiam. Tertio [illegible] ex nomine philosophie. Nam philosophia dicitur a philos quod est amor et sophos sapientia quasi sapientie amor. Et imposuit Pythagoras [illegible] noluit [illegible] [illegible] sapientem [illegible] [illegible] [illegible] nomine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opus. Tertio patet ex nomine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia non ordinabatur ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quarto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est maxime libera et honorabilis [illegible] patet [illegible] quia liberum est quod sui gratia est [illegible] [illegible] sola sui gratia est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liberales et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liberum [illegible] liberalem [illegible] liberum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liber sit [illegible] libertatem [illegible] liberalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

90

[illegible] Albertus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

15

Albertus [illegible] huius [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] speculationis

no est dixerunt quod non obligetur alteri aliquid facere
largi aut et grata tamen sed de curibus nomine que ad ferendum nihil
esse sed ego sed liberi est liber dicit sed propter secundum
liberi sed que non est natura ... alii secundum liberale quod non obligetur
alii ... et sic nihil ... liberalis se
de quod liberte se dat ut ... ego est liberalis secundum non
liberalis

Simpliciter loquendo speculativa est dignior quam practica
Ad hoc fortis ... ex parte finis illa scientia est nobilior cuius finis est nobilior sed finis speculative est nobilior ...
bilitas rei ... quia speculative finis est veritas sive speculatio veritatis finis vero practice est opus ...
speculatio veri est nobilior quam usus vel opus ... finis vero practice est opus ...
in nobilissimis ... et per intellectum veritatis quo ... nobilius ...
alia quia nobilissimum ... Vel practica perficit ... sed animam et corpus ... speculativa
que ... perfecte et complete ... practice a pluribus ... speculative
... que inabiles est ad suas speculationes ... speculative est nobiliores practice
... speculative ... practice sustentant vitam humanam ... ad corpus
non aut quod ad animam ... ad perfectionem corporis non aut ...

duxerunt ... tanquam in fine et ordinatur
per quod omnis scientia incepit ab admiratione et docet causas
admiratio Secundo ipsa docet altissimas causas quia
sicut causas primas ergo ipsa maxime libera est
Tertia patet quia scientia una honorabilior est alia duobus
modis quia honorabiliora considerat Ergo quia est in se
honorabilior ... patet ... scientia considerat honorabilia
secundum causas primas et effectus illarum ... quod considerat
eius et esse Quarto patet quia ita scientia est maxime
et deus maxime ... quia tota cognitio
est cognitio ... Septimo patet quod illa scientia
non est humana sed divina ... cor ... hominum
... est sua et ancilla ... scientia practica
que considerat bonum sit melior scientia speculativa que considerat
verum ... Secundo ... bonum est in voluntate
et verum in intellectu Secundo ... quod verum est ... et
simpliciter quia sit bonum ... quod scientia speculativa
est ... practica est melior speculativa ...
... non est bonitas sed veritas ... est in practica
Secundo ... simpliciter loquendo speculativa est dignior
practica ... veritas que est quedam claritas est finis
... et ... bonitas ... felicitas consistit in speculatione ...
... speculatio
... de primis causis nature
... causis et primis actum ...
... Ad ... aliquid ... alium ... communicatur
... non ut dicit ... non ...

Circa secundum textum

... hanc scientiam ... dixit
... quod dixit ...
... poete ... in textu ...
... multa mentiuntur poete ... ipsi poete ... mentiuntur
... multa mentiuntur poete ... non omnino mentiuntur
... poete ... mendacium ... in altissimo ... sunt ...
hanc scientiam ... habere ... desiderium ... ad ... natura ... non
... desiderium hoc magis ... hic ... dicit hanc ...
... scientiam ... altissima scientia ... perfectus ... et ...
... quod ... et ... firmiter ... ne ...
in ... speculatam ...

... admirabilis ... a
... singularis ...
... intelligere ...
... que non ...
... aliqua ...
... quia non aliqua ...
... quidem et ... 16
... in ... 16
...

pro 2 parte que dubitat unum extra quod est impermixtum vel ... exstitit

[S]ecundo difficultas que est ex speculatione veritatis proveniens ex parte nostra vel ex parte rei speculate

Sequitur secundo quod provenit ex parte rei speculate quia difficultas provenit ex hoc quod agens non perfecte vincat suum passum sed sic est quod res non potest immutare intellectum nostrum quod ex parte illarum venit difficultas cognoscendi. Aliquas de illis rebus que non habent actum nam unumquodque agit ut est in actu intellectus igitur quod non est in actu non sufficit agere in ipsum intellectum.

[S]ecundo difficultas non provenit ex parte rei ut ex parte intellectus nostri. Sed non venit ex parte intellectus quia intellectus licet se ex parte intellectualis quemadmodum in actu (?) non facilius est enim ex parte eius suscipere actum. Non videtur quia de ipsa excellens sensibile corrumpit sensum non autem excellens intelligibile corrumpit intellectum ergo non venit ex parte intellectus. Oppositum arguitur quia omnis potentia debet esse proportionata actui suscipiendo et ergo noster intellectus non est proportionatus omni intelligibili sed intelligibili quod est in materia ex quo intellectus nichil capit nisi per fantasmata ergo res que est vel in materia non difficultas provenit ex parte intellectus.

[P]ro uberiori solutione sciendum quod difficultas est potentia attingendi aliquid cum labore et pena. Facilitas est potentia attingendi aliquid sine labore et pena.

[E]x quo sequitur correlarie quod ... non est difficultas necessario facilitas quia facilitas et difficultas sunt modi attingendi ... adquisitionem ...

[E]x quo patet quod ... non est facilitas necessario difficultas quia facilitas et difficultas non sunt ... ad acquisitionem alicuius rei non habite.

[E]st ... quod ... facilitas et difficultas ... quia in acquisitione veritatis ... aliquis est labor ut in intellectu procedit ex primis principiis ad conclusiones distantes ... a primis principiis quemadmodum fatigatur aliquis ambulando.

difficultas ... facilitas ... et veritas ... sensus ...

17

9a

Rursus aut sic complete arguit [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible]
[illegible]
[illegible] nostri [illegible]
[illegible]
Et [illegible] [illegible] [illegible] nostri
[illegible] [illegible] quod [illegible] et [illegible]
[illegible] nostri [illegible] [illegible]
[illegible] fortissi[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Nota aliqui dicunt quod intellectus a sensu non potest intelligere sine fantasmate [illegible] quia [illegible] in dormiendo et intellectu [illegible] [illegible] per aversionem [illegible] usus [illegible] [illegible] quod sit super [illegible]

Prima ex hiis apparentibus Thomas et . 2a vero Albertus et Averroys [illegible] advertendum quod in hac materia Albertus in hoc dissentit Thomistis quia Thomas dicit quod [illegible] [illegible] [illegible] intellectus convertendo se ad fantasmata [illegible] Albertus dicit quod intellectus humanus [illegible] [illegible] [illegible] intelligere [illegible] non obligatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] convertere sive conversionem ad fantasmata. Et [illegible] Albertus quod duo intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sive fantasie non intelligentie. [illegible] primo intellectus [illegible] [illegible] [illegible] non dicit [illegible] non posse intelligere sine fantasmate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ergo Albertus quod intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dormientes [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad illustrationem [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] [illegible] elevatur. Et [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] superiori per illustrationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] superioris

materia. Ita intellectus discurrendo ab uno ad aliud. Et dequo [illegible] magis distat a principio devianto et maior labor [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] intellectus non sit saltare in [illegible] [illegible] [illegible] prima. Et [illegible] probat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] signum difficultatis est quia [illegible] sine continuatione [illegible] [illegible] [illegible] physica. [illegible] signum facultatis quia [illegible] [illegible] et aliquid [illegible]. Secunda [illegible] [illegible] sit nobis facilima [illegible] vel difficilis [illegible] [illegible] in physica se habet sicut [illegible] in domibus [illegible] aliquis [illegible] [illegible] ut in angulis et cameris domus [illegible] [illegible] delinquit in foribus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differentia [illegible] [illegible] [illegible] facultatis [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] quia ille intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid. [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] intellectus intelligendo [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible]. Ita [illegible] difficultas cognoscendi res provenit ex parte intellectus cognoscentis vel ex parte rerum cognoscibilium [illegible] quia ad [illegible] [illegible] et productionem actuum [illegible] [illegible] [illegible] scilicet agentis et patientis [illegible] difficultas [illegible] provenit ex parte [illegible] agentis ad productionem actus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] agentis non ad patiens sed ad actum producendum ut speculandum veritatem et [illegible] [illegible] [illegible] difficultas non [illegible] non dependet [illegible] [illegible] [illegible] apparet. Ita [illegible] difficultas cognoscendi res non provenit ex parte rerum sed ex parte nostri intellectus [illegible] [illegible] possibile [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] ad manifestissima in natura sicut oculi [illegible] ad lucem diei. [illegible] [illegible] quia [illegible] nostra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operatur ut [illegible] intelligendo utitur fantasmate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fantasmate [illegible] difficultas [illegible] cognoscibilia maxime [illegible] ex infirmitate nostri intellectus. Tertia [illegible] difficultas cognoscendi res [illegible] provenit ex parte ipsarum rerum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quodque cognoscitur [illegible] est in actu

[illegible] [illegible] idem [illegible] [illegible] et difficile in theorica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] theoricus et res theorica que res theorica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facile. Sequitur ergo quod [illegible] difficile est in theoricante

[illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] 2o [illegible] quod sicut lux solis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] lux [illegible] [illegible] sicut lux in [illegible] solis [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] lux in [illegible] solis [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solis [illegible] [illegible] [illegible] a sole [illegible] [illegible] in sole [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in solis [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] et [illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solis

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parvam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 6a

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 20 [illegible] 2i [illegible] sic [illegible] [illegible] idem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 7

[illegible]

faciliter autem [illegible] primum [illegible] de actu quo sufficiat [illegible] intellectum [illegible] principia difficilime cognitionis quia [illegible] habet de actu. Quod dicitur [illegible] difficultas in speculatione veritatis sequitur [illegible] intellectus esset difficultas [illegible] cognoscendi difficilia videtur [illegible] in primo [illegible] intellectus [illegible] sed hoc [illegible] sequitur [illegible] de omni intellectu [illegible] faciliter sit cognoscere [illegible] hoc magis difficulter cognoscibile sit [illegible] dicitur quod [illegible] bene habet quod aliquid veniat ex parte rei [illegible] intellectus [illegible] in corpore ipsius

[U]trum possibile sit intellectum humanum cognoscere causam primam

[illegible] quod sic [illegible] dicitur [illegible] humanum [illegible] demonstrat [illegible] difficultatem [illegible] secundo [illegible] contemplatione [illegible]

[illegible]

... qui dicit ... posse ...
... sive finale distinctionem ...

intellectus aut quamvis ... intellectus
quamvis non assurgit ad cognoscendum ... ad in-
... in accessibilem lucem causae primae ...
... in hac vita sunt duae opiniones ...
prima ponit quod ... vita nostra ...
... causam primam et eius quidditatem
... imaginatur quia licet hoc sit difficile
non tamen impossibile nostrum intellectum quamvis aliquis ra-
... ex ... quamvis ...
... aliquid ...
in tali ... intellectus cognoscit quamvis ...
... cognoscit ... causam primam
... difficile sit ... speculationem ...
Est ergo prima conclusio ... aliquid ...
... causam primam ... possit
... intellectus ... posset
... adipisci felicitatem ... ipsa felicitatem
... sit ... Deo et causa prima 2a conclusio ...
... cognoscere quidditatem causae primae ...
... possumus formare ...

[illegible]

... sed quidditas ... non est ... conclusio

... summa felicitas ... in ... hominis ...

[illegible]

2

[illegible]

[illegible]

Utrum sola methaphisica sit scientia veritatis. Arguitur quod non

quia omnis scientia speculativa est scientia veritatis [illegible] sola [illegible] est scientia veritatis [illegible] quia in [illegible] theorice finis est veritas [illegible] scientia speculativa est scientia veritatis. Secundo quia ad [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] sola methaphisica [illegible]

[illegible] est [illegible]

Commentator alberti [illegible] in [illegible] 20 [illegible] quia philosophia [illegible] scientiam veritatis [illegible] et [illegible] scientia [illegible] ceteras altissimas causas considerat. ideo maxime veritatis est [illegible] aliis [illegible] scientia [illegible] ad [illegible] mota [illegible] sola [illegible] sit scientia veritatis [illegible]

phisica [illegible] est scientia veritatis. Sed talis scientia est theorica et speculativa / ideo theorice finis est veritas. Ita quod scientia theorica in nullius alium finem ordinatur quam in seipsam. Sed sic [illegible] appellantur practice. Practice vero finis est opus. [illegible] propter quam sunt, non sunt appetibiles sed [illegible] [illegible] propter opus. Sed dicit aliquis: addiscit [illegible] [illegible] scientia ut [illegible] sed ut sciendo [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Capellatur [illegible] omnes scientia theorica dicitur scientia veritatis, non autem practica quamvis magis [illegible] [illegible] illud dicitur esse [illegible]. Ergo [illegible] [illegible] in quolibet genere [illegible] formam [illegible] aliquo omnia illud [illegible] [illegible] sicut ignis calidus in qua [illegible] ipso [illegible] [illegible] est calidum [illegible] [illegible] quia [illegible] est calidum sive [illegible] sol [illegible] caloris in omnibus que calida sunt [illegible] non causa caloris in omnibus que calida sunt [illegible] [illegible] in forma caloris [illegible] [illegible] calidissimum. Ergo prima [illegible] [illegible] [illegible] dicitur calidissimum [illegible] [illegible] quia in hac [illegible] [illegible] est scientia veritatis [illegible] [illegible] hic loquimur [illegible] [illegible] scientia [illegible] [illegible] practica. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] theorice finis est veritas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse in [illegible] [illegible] [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible] in suo effectu. Veritas autem consistit in esse [illegible] [illegible] [illegible]. Scientia veritatis. Sed d. practice [illegible] omnis [illegible] est scientia veritatis [illegible] [illegible] in effectu [illegible] [illegible] esse [illegible] in [illegible] [illegible] esse in se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scientia practica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scientia practica fundatur in [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] illa scientia ordinat suam [illegible] ad opus et ad [illegible] que est in voluntate. Scientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] practica ad [illegible] [illegible] [illegible] ordinat ad bonitatem in qua [illegible] voluntas. Scientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sive [illegible] philosophia.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

Similiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

hac gelozita probat textus. Unde et visum quod pyroibus e ea ut sit ra. Quapropter expriman prima ex visa c ure et sedit geludeo. Quare unumquodque sit sic sicut ut sit ita ad veritatem [illegible]

[illegible]

maxime debet dici scientia veritatis probatur consequentia quia omnis scientia speculativa dicitur esse scientia veritatis ergo que maxime veritates considerat maxime dicitur scientia veritatis. Secunda talis est metaphysica quia metaphysica considerat causas primas que maxime sunt. Sed cum sit ergo considerat maxime veritates. Et ita quia unumquodque sicut se habet ad esse sic se habet ad veritatem. Et intellige causas maxime sunt [illegible] quod maxime vere sunt [illegible] quas sequuntur quod omnis veritas et dignitas [illegible] quod prima [illegible] considerat [illegible] quod est maxime tale et causa [illegible] [illegible] maxime vere sunt causae per se [illegible] ut [illegible] cum tale [illegible] reducuntur ad aliquid quod est tale [illegible] stabilis omnia principia [illegible] patet quia ipsa sola considerat maxime ea que stabiliunt [illegible] dicitur [illegible] essendi et cognoscendi [illegible] [illegible] corporalia [illegible] intellectuale [illegible] obiectum intellectus [illegible] principia essendi et cognoscendi [illegible] sumpta [illegible] principia essendi [illegible] adesse quam principia cognoscendi [illegible] [illegible] intellectus habet abstrahere ea [illegible] principia [illegible] sumpta sunt principia essendi sumpta [illegible] sunt principia cognoscendi [illegible] [illegible] scientia veritatis [illegible] scientia veritatis [illegible] considerat [illegible] sola metaphysica est scientia veritatis

Sequitur [illegible]

[illegible]

theoria et practica

[illegible] commentator [illegible] quia omnia [illegible] [illegible] Automagis [illegible] tantomagis [illegible] [illegible]

24

Hic alia questio assignata ab alberto hic in suo ordine ... Et ad secundam ... non procedit ad infinitum Et quantum ad se sufficit

Utrum in causis efficientibus sit processus in infinitum

Arguitur quod sic quia per aristotelem octavo physicorum
motum ... in qualibet ... [illegible]
ad ... [illegible] ... ad ...
[illegible] ... corporis celestis
... supponit infinitas ... corpora
celestia movent ... superior respectu
inferioris habet ... cause movent ... in
... corporibus celestibus ... in infinitum ... non
procedetur in infinitum ... primam ...
causa prima cause prime Sed hoc non videtur esse
... prima ... in infinitum ... est
... Si essent infinite cause tolle-
retur scientia eo quod scientia per causas et causa ignorata etiam
ignoratur effectus ... tollit scientia propter quod
... impossibile ... est ipsam sapientiam
esse de primis causis et de primis rerum principiis ...
quibus ipsam esse principalissimam scientiam ... in
aristoteles removet ea que dubitacionem ... possent
inferre posset ... aliquis ... causa
... essent causa ... veritatem
in aliquo determinatorum ... ad removendum ...
errores aristoteles ostendit statim in quolibet genere cause
... in genere cause efficientis ... sciendum ... quod ...
... movens ... movens
... quod movet ex esse quod habet
in eo quod ipse movet sicut in ... edificat
ex esse ... in edificante Sed movens ipse
... ex sua propria forma movet sicut edi-
ficator edificat unde causarum moventium que
sunt essentialiter ordinate ... in quas
... prima quia in essendo subordinata
... dependet a prima in causando Sed ...
subordinata ... in causando non dependet
a prima sicut in ... ordinatis
que ... Sed ... in

Alexander dicit sic ... ordinate ... [illegible]

... [illegible]

[illegible marginal commentary]

gradando [et] sic subordinatur solum secundum quod dicta causa prima in causis subordinatis plus causat effectum quam secunda [et] propter hoc dicit Philosophus quod in quolibet ordine causarum [et] ordo accidentium

Sed dicitur

Contra vel probando non causas esse subordinatas quia si tales cause maxime essent orbes celestes. Sed hoc non quia unusquisque orbis ordinatur in producendo effectum alium effectibus superioris orbis ut luna humectat et Saturnus desiccat et ita de aliis. Respondetur quod orbes celorum ordinantur in unum finem qui est gratia motoris. Alio modo sunt subordinatae alio modo etiam quo sunt ad unum finem. Ad istud ergo primum Philosophus in causis efficientibus essentialiter subordinatis non itur in infinitum probatur velut et supponitur quia in causis subordinatis reperitur triplex genus quia tantum movet quod tantum movetur quod movet et movetur et iste sunt media ut si aliquis manu et baculo moveat lapidem lapis tantum movetur manu et baculus movet et movetur. Anima vero non mota probatur quia si processus in infinitum in causis efficientibus tunc omnes essent medie quia tunc non daretur ipsa. Sed si non daretur prima tunc non daretur media quia medie non causant nisi mote a prima et ergo si procederetur in infinitum in causis efficientibus omnes essent medie tunc medie quod implicat contradictionem. Sed forte sic vero si procederetur in infinitum omnes essent medie non daretur prima. Sed vero non datur prima nec dantur media nec ultima et per quas non habet causa effectum. Secundo probatur quia quando sunt duo genera sicut patet dulce et album in lacte et unum reperitur sine alio ut album reperitur sine dulci ut in creta vel contra altum sine illo ut dulce sine albo ut in melle. Sed datur causa movens et mota per adversarium et datur tantum mota ut media prima ergo dabitur tantum movens et istud erit primum. Secunda ratio in causis subordinatis non proceditur in infinitum tendo inde potentiam vel gradus dependens [illegible] proceditur in infinitum. Sed dicitur quod non itur

ab aliqua

accidentalis

[illegible marginal note]

In infinitum in causis causarum subordinatis in quo est status reperitur quod dicitur est ordo quod est ordo rerum sitarum et in illo est prima est secundo et sic habentia aliud prius simpliciter in ordine qui abstrahit a situ etc. ille motor est esse primus qui movet non iusta. Ad rationes ad primam dicitur quod ibi non est esse subordinatio. Similiter dicitur ad secundam dicitur quod licet sit infinita distantia inter causam primam et causas creatas tamen in illa distantia non est aliqua media causa et ergo ob dependet ad primam causam quae nullo dependet. Sed omnes alie dependent ab ea quia omnes alie cause recipiunt esse a prima et ergo causa ob est actus et potentia

Utrum in genere cause materialis sit processus in infinitum

Arguitur quod sic quia generatio unius est corruptio alterius ut dicit Philosophus et generatio ergo ignis sit ex aere aer fiat ex alio et iterum pro illo iterum ex alio etc. itur in infinitum. Secundo sicut Philosophorum est ficere nihil ex nihilo et secundo quod est extra causam primam esse suscipit a causa prima. Tunc sic arguitur si esset status in genere cause materialis maxime esset in materia prima sed hoc non nam ipsa concipitur ut dicit Philosophus supposito ergo ex aliquo cum aliter argueretur de illo et sic in infinitum. Tertio totus habet quantitatem sed dividendo continuum in partes hoc descendit in infinitum ergo in genere esse materialis proceditur in infinitum. In oppositum est Aristoteles. Ad primam conclusionem secundum quod ad primum materialem est quod in genere cause efficientis non descenditur in infinitum in primis vel in cum agentis est et hoc dimisso tamen nota primam probatur quia procedendo sursum non itur in infinitum. Similiter materia est quod cum sursum datur ultima causa materialis sicut ex qua res prime componuntur ut de re tamen ex prima materia est ex lignis et lapidibus sed prima probandum est procedendo quod [illegible] ... cendo ens corpus

non contingit descendendo in infinitum in genere cause materialis. Secundo sciendum quod descendendo in genere causae materialis descendendum ad id ex quo res est generata. Circa ista verba scilicet ex quo sciendum quod tribus modis fit sic descendendo in genere cause materialis quod tribus modis aliquid fit ex alio. Primo aliquid fit ex alio sicut ex prima parte forma specialis fit ex materia prima. Secundo modo aliquid fit ex alio sicut ex ente in actu. Et hoc contingit dupliciter vel quia non ens fit ex alio ens in actu per alterationem sive transmutationem secundum substantiam sicut perfectum fit ex imperfecto. Tertio ut ex puero mutato fit vir, salvata specie. Secundo aliquid fit ex alio ex ente in actu per transmutationem speciei sicut ex aqua fit aer. Unde iste duo modi differunt quia in primo est ordo illorum quod fit ad id ex quo perfectum naturalis ordine precedit vitium et perfectius imperfectum quod venit ad perfectum, talis autem ordo non est in secundo. Et sequitur quod non potest fieri reflexio in illo secundo quia ex viro non fit puer sed bene in secundo, ita ex aqua fit aer et ex aere aqua, sed licet ex puero fit vir non tamen ex viro fit puer. Tertio forma descendendo ad ea ex quibus res est primo non itur in infinitum in genere causae materialis, ex gratia quod quidem venit ad materiam primam ibi erit status quia illa est ingenerabilis et incorruptibilis et ideo ipsa non fit ex aliquo precedente. Secunda conclusio descendendo ad ea ex quibus res fit in genere causae materialis secundo non itur in infinitum. Patet conclusio quia horum descendentium ab esse perfecto ex quibus fit ad esse imperfectum. Sed in generabilibus esse imperfectum non itur in infinitum vel fit ex finita ibi necesse sit finita. Sed esse imperfectum contrahitur inter duo extrema scilicet esse perfectum et non esse simpliciter. Tertia conclusio descendendo ad ea ex quibus res fit secundo modo descendit in infinitum in genere causae materialis quia descendo tamen fit reflexio sed non est reflexio ibi non itur in infinitum, sed datur primum et ultimum ita in reflexione sed descendendo ad ea ex quibus res fit tertio modo fit reflexio et circulatio.

anima fit per ... quod contingit in principiis. Et ... in ... ad ... sunt ... ex hic ... Ideo non ... sit hoc ex hic in ...

sed non itur in infinitum descendendo directe sine circulo et ... sunt intermedie generationes posite a ... ad ... primam materiam. Et hoc recitatum sed ... illa non est ... quia ... ex ... secundo ordo sed ... quaelibet de ... ordinato ... resumit ... ex ... circulo ... dicitur quod ... materia prima ... esse ... prima causa ... creationis et ... ... forma ... dicitur quod ibi est ... ... sed ... ut descenditur ibi ad ea ... ordinatum est ... ... patet quod est status in genere cause materialis.

De alia genera causarum scilicet efficiens et forma procedat in infinitum

Arguitur primo de fine quod procedatur in infinitum sicut ... infinite sunt generationes et corruptiones sed ... aliquis finis ergo infinite sunt fines. Secundo ... appetitus divitiarum ... in infinitum ordinatur divitias habitas et divitias habendas ergo itur in finibus in infinitum. Tertio arguitur probatur quod in formis proceditur in infinitum quia ... forma est actus sed in actibus itur in infinitum eo quod ... sunt in infinitum ... ... sicut ... sunt ... ... agentis ... inducit formam ut faber per ligna scindendo quae ... inducit formam ... quod exigit ... lignum. Secundo sciendum quod ... sicut ... declaratur ita ... ... duplex ordo scilicet essentialis et accidentalis. Ergo prima conclusio in finibus ... ordinatis non itur in infinitum. Patet conclusio quia infinite sunt generationes quae ... sunt ... ... et ... ... Conclusio secunda infinitum ...

[illegible]

non etiam in istis igitur nec in formis univo-
catis quia per diffinitionem causa sequitur ergo
plures erunt forme diffinitiones ubi non erunt sequentes
Secundo igitur plures forme sunt in eodem. [illegible]
plures diffinitiones ordinate attribuuntur eidem, sed homini
attribuuntur diffinitiones hominis animalis et corporis
Ad quod in isto est sola una forma et in qua
forma animate sunt plures perfectiones. Unde re-
peritur in rebus diversis sicut aqua simplex ratio
diffinitionis specialis in rebus pluribus sicut aqua
simplex ratio generis. Ad rationes dictas ad primum quod
prima quia ad rationem que est de appetitu sensitivo
patet in dubio tertio [illegible]. Ad ultimam
tunc dicitur forma est actus et dantur actus in rebus
[illegible]
sed non dantur in tantum in ordine finium. Ad dictum
Si ulterius finis esset in infinitum tunc cuius appetitus sen-
sitivus finem ultimum tunc omnis eius frustrabitur
Cum suo appetitu eum infinitum apprehendere non posset
Dicendum quod in ultimum finem est ordinata [illegible]
perfectio [illegible] sicut [illegible] omnes [illegible]
ordinate. Igitur [illegible] posset ultimum finem
[illegible] apprehendere [illegible] aliquam perfe-
ctionem assequi [illegible] ultimum finem ut vegetativum ap-
petit [illegible] non cognoscit

Et tantum duo sunt impedimenta in inquisitione veritatis, scilicet consuetudo audiendi ficta et prava dispositio partis sensitive.

Contra primo quod consuetudo non sit impedimentum. Nam
consuetudo videndi album non est impedimentum in visione
nigri. Ergo consuetudo audiendi ficta non impedit
veritatem. [illegible] abstractum [illegible]
[illegible] inclinatum ad verum. Sed 2o ethicorum
dicitur [illegible] aliter consuescit

existentium

[illegible]

Circa quartum librum me

[illegible]

Metaphisice Quinti Utrum ens quod est primum subiectum metaphisice dicatur univoce de substantia et accidente

Arguitur quod sic. Quia metaphisica est scientia una ergo eius obiectum erit unum tale autem est ens ergo ens erit unum [illegible]. Secundo ens est obiectum unius potentie scilicet intellectus ergo ens est unum [illegible] quia [illegible]

[illegible]

V. Scientia de ente in quantum ens que est Meta[physica] Sit distincta ab aliis particularibus Scientijs

[illegible]

Utrum ens et unum dicant eandem naturam arguitur quod non [illegible]

[illegible]

Sequitur [illegible] ad unum [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum ens et esse nominent dispositionem realiter distinctam ab essentia sed tamen superadditam

Arguitur quod sic auctoritatibus [illegible]

[illegible]

Notandum [illegible]

[illegible]

quod est [illegible] virtus [illegible] aliquid nominatur quidditas. Et quod quid erat esse. Et nominatur forma vel vocatur essentia quia per eam res habet esse, vocatur quidditas quia per eam res habet esse quid, vocatur forma quia ipsa totaliter est firmitas rei, vocatur [illegible] quia aliquam perficit rei [illegible] operatio. Unde hoc nomen essentia aliquid nominat essentiam in quantum ad esse. Et hoc modo dividitur predicamentum [illegible] qualitas [illegible] que analogia [illegible] esse debet [illegible] actualitatis et perfectionis [illegible] in qua actualiter [illegible] destructa [illegible] simplex [illegible] esse perfectum ad est ultima perfectio et complementum rei [illegible] nominat [illegible] esse [illegible] Secunda conclusio [illegible] quia essentia [illegible] essentia [illegible] esse substantie materialis et corruptibilis [illegible] substantie immaterialis creatae et [illegible] Quarta [illegible] essentia substantie immaterialis in [illegible] unde esse [illegible] imperfectissima [illegible] sed [illegible] in alio [illegible] in substantia [illegible] forma [illegible] sicut albedo nigredo. Essentia vero substantie [illegible] est illud quod [illegible] materia et forma [illegible] ipsa essentia sit [illegible] Sed essentia substantie immaterialis [illegible] et forma carens materia. Essentia [illegible] substantie [illegible] essentia carens omni compositione et compossibilitate

Est autem prima [illegible]

esse et essentia in substantiis immaterialibus creatis realiter distinguuntur [illegible] conclusio [illegible] quatuor [illegible] quatuor [illegible] forme [illegible] esse [illegible] unde in creatione datur esse et [illegible] esse intelligibile [illegible] esse [illegible] ab aliquo distincto ab ipso hoc autem est essentia

Hoc probatur [illegible]

[illegible] in materia [illegible] sequitur quod talis substantia non [illegible] esse [illegible] ipsa esset in mutabilibus [illegible] esse [illegible] esse esset essentia

[illegible] posset [illegible] ab esse [illegible]

Secunda conclusio

[illegible] substantiis materialibus [illegible] esse realiter distinguuntur ab essentia [illegible] conclusio quidditas [illegible] essentie et quiditatis [illegible] Sed ita est de esse et essentia in substantia [illegible] intelligimus enim essentiam et quiditatem [illegible] in [illegible] realiter superaddita [illegible]

Tertia conclusio

Essentia accidentis et esse sunt res realiter distincte [illegible] quod accidens non habet esse proprium [illegible] est. Et [illegible] vocatur accidens [illegible] esse [illegible] esse in [illegible] [illegible] quia faber [illegible] fabricat [illegible] accidens [illegible] esse proprium sed eius esse est esse substantie quod est esse substantie [illegible] accidentis [illegible] Et [illegible] quia si accidens haberet esse proprium [illegible] posset esse et esset eius esse [illegible]

Quarta conclusio

[illegible] substantia immateriali [illegible] esse [illegible] esse [illegible] conclusio omne tale [illegible] reducitur ad tale [illegible] participationem [illegible] in rebus [illegible] esse [illegible] participationem [illegible] quia illa substantia carens [illegible] compositione [illegible] omnibus [illegible] esse realiter [illegible] distinguuntur ab essentia

Ultima conclusio

[illegible] in omnibus [illegible] esse [illegible] causa [illegible] Deus videtur [illegible] omnibus esse et [illegible] ratione quia omne tale [illegible] participationem [illegible] tale ab illo quod [illegible] tale [illegible] esse [illegible] esse [illegible] in libro de divinis nominibus [illegible] esse [illegible] Deus [illegible] existens omnibus [illegible]

[illegible] ... ad unum effectum ... [illegible]

radicibus sue bonitatis [illegible] sit [illegible]
subsistens [illegible] quod [illegible]
[illegible] producat [illegible]
[illegible] esse [illegible] essencia [illegible]
esse [illegible] actus autem [illegible]
[illegible] esse et essencia sunt in eodem
[illegible] in esse [illegible]
[illegible] forme [illegible]
[illegible] esse. Sed in substancia [illegible]
esse [illegible] composite [illegible]
separata [illegible] composita [illegible] esse [illegible]
sed in substancia materiali et in creata [illegible]

Ad rationes ante oppositum [illegible]
[illegible] analogia [illegible]
[illegible] analogice. Sed tamen dicitur [illegible]
[illegible] esset de ente [illegible]
[illegible] et de illo loquitur [illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible] Sed aliud dicitur
[illegible] substancia [illegible]
[illegible] esse [illegible]
esse [illegible] abstraccio [illegible]
[illegible] esse [illegible] essencia [illegible]
esse [illegible]

Utrum prima philosophia sit de omnibus substantiis et accidentibus eorum

Arguitur quod non quia [illegible]
[illegible] omnes [illegible]
[illegible] corruptibiles [illegible]
[illegible]
[illegible] Non [illegible] Secundo [illegible]
[illegible] prima philosophia [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] supplementum **In oppositum**

[illegible] de ens [illegible]
[illegible]
et accidens [illegible]
[illegible] esse de substancia [illegible]
de substancia [illegible] omnes [illegible]
ad quod omnes substancie reducantur [illegible]
accidens. Quod [illegible] est de substancia [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] Est enim prima conclusio [illegible] est de ente [illegible]
de substancia [illegible] quia [illegible] est de ente [illegible]
[illegible] in analogia ad primum ens [illegible]
[illegible] conclusio
[illegible] de omni substancia
[illegible] patet quia
omnis substancia [illegible] generalem [illegible] Secunda
[illegible] de omni substancia [illegible]
[illegible] supplementum [illegible]
[illegible] enim sunt [illegible]
[illegible]
[illegible] Est ergo tercia [illegible]
[illegible] que emanat [illegible]
[illegible] de omnibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] conclusio [illegible]
[illegible]
[illegible] esse [illegible]
[illegible]
[illegible] essencie [illegible] esse [illegible]
esse [illegible]
[illegible]
esse [illegible]
[illegible] sequitur [illegible]
[illegible]
[illegible] esse [illegible]

[illegible marginal notes]

[illegible]

[illegible] analogia [illegible] omnia [illegible] dicta [illegible]
[illegible] analogia scilicet in ente [illegible]

Utrum prime potentie sit considerare primum post primum successive vel simul

necesse [illegible]
[illegible] dignitates [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum ad primum philosophum pertineat disputare contra negantem prima principia. Arguitur quod non

[illegible]

Utrum omnis veritas a veritate primi principii emanavit. Arguitur

[illegible]

[illegible]

Nō ome q apparet sit veru ar

quod sit quia sensus intellectus sunt potentie [illegible] moventur [illegible] omnis [illegible] intellectus qui est apparentia de re [illegible] autem intellectus [illegible] omne quod apparet [illegible] tale [illegible] apparet esse [illegible] omne quod apparet est verum [illegible] ex [illegible] de causis Et [illegible] quod apparentia [illegible] est [illegible] contra antiquos [illegible] qui negat [illegible] apparentia [illegible] quod dicit [illegible] apparet [illegible] contradictoria [illegible] ad aliquid [illegible] hoc apparet [illegible]

[illegible]

Utrum inter duo contradictoria sit medium arguitur quod sic

[illegible]

[illegible marginal gloss]

Alii dicunt quod contradictoria [illegible] non habent medium [illegible] sed contradictoria que includunt [illegible]

albi et non albi et sic non est [illegible] medium sed oportet in contradictione que dicit album et non album. Secunda conclusio ista est sufficiens diffinitio contradictionis. Contradictio est oppositio cuius extrema se non compatiuntur [illegible] contradictoria negatio contradictionis [illegible] non habent medium. Sed dices [illegible] contradictoria [illegible] ita [illegible] contradictio est oppositio cuius extrema se [illegible] veritatem qua [illegible] habent medium [illegible] contradictionem [illegible] patet veritas primi principii [illegible] Ultima conclusio [illegible] contraria [illegible] negatio [illegible] in oppositionibus [illegible] est contradictio. Secunda est oppositio privativa que includit contradictionem non simpliciter sed in subiecto apto nato ut videns et non videns in subiecto apto nato [illegible] Contraria vero includunt oppositionem [illegible] forme [illegible] includit [illegible] album et nigrum [illegible] forma [illegible] contradictoria [illegible] contraria includunt contradictoria [illegible] que contraria [illegible] patet ex dubio [illegible]

Utrum veritas primi principii complexi quod est de quolibet affirmatio et negatio et de nullo simul sit aperta. Arguitur quod sic quia ut dicit Anselmus omnia [illegible] vite vera sunt que est deus [illegible]

[illegible marginal gloss]

[illegible marginal gloss]

veritas [illegible] ergo omnis veritas [illegible] est [illegible] Secundo [illegible] veritas [illegible] est eterna sed [illegible] complexorum est veritas primi principii ergo eterna [illegible] aut [illegible] veritas sunt abeterno aut non. Si sunt [illegible] propositum. Si non sunt abeterno [illegible] esse abeterno [illegible] contradictio [illegible] veritas [illegible] contradictoriorum [illegible] veritas [illegible] et si veritas abeterno non est veritas [illegible] abeterno [illegible] instanti [illegible] non est [illegible] ergo veritas [illegible] aut non est [illegible] abeterno sunt [illegible] Si autem non sunt [illegible] habitudo [illegible] quod sola veritas divina est eterna [illegible] veritas [illegible] ergo veritas [illegible] quedam claritas [illegible] est veritas [illegible] [illegible] non est [illegible] opponere [illegible] oppositio [illegible] sine medio [illegible] oppositio [illegible] veritas est [illegible] formitas [illegible] Prima conclusio veritas primi principii [illegible] distinguuntur [illegible] que est veritas [illegible] conclusio [illegible] veritatis primi principii [illegible] veritas primi [illegible] veritas primi [illegible] est manifestissima [illegible] Sed veritas [illegible] est difficillima ad intelligendum [illegible] ad lucem dei [illegible] difficile [illegible] manifestissima [illegible] excellentiam [illegible] intellectus [illegible] veritas primi principii [illegible] contradictio veritas [illegible] Secunda conclusio veritas primi [illegible] eterna [illegible] conclusio quia veritas principii [illegible] non est sine [illegible] que est [illegible]

[illegible marginal gloss]

[illegible marginal gloss]

[illegible marginal gloss]

[illegible]

Utrum contradictio sit maxima oppositio

arguitur quod sit minima quia ipsa est prima in genere oppositionum [illegible] Oppositum quia omnis contradictio [illegible] aliquid superaddit [illegible] contradictioni [illegible] illa sit magis opposita que magis repugnant [illegible] que maxime repugnant [illegible] contradictoria maxime repugnant [illegible] quam illa que in aliquo se [illegible]

[illegible]

Sequitur quintus liber methaphisice

Queritur utrum modi principii sufficienter assignantur

arguitur quod non [illegible] quot modis dicitur [illegible]

[illegible]

Albertus hunc librum continuat ad alios [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Verum tamen quatuor sunt species causarum licet sunt duodecim modi causarum

[illegible]

Alio vero modo modi causarum
Cum dico que sunt per se ...
[illegible]
... per accidentia

[illegible]

ut recipitur ab esse sic est ma[teria]. Si sit ex tota sic
est dul[ce] ut ex ... est ta ... quadrat est sinus ul
est causa aqua ... / ... est effi[cien]s. Unde causa
efficiens est multiplex quedam. Perficiens que dat
complementum rei / aliqua est efficiens disponens
sed aptans ma[teri]am ad suscipiendum complementum
a perficiente / alia est efficiens adiuvans que agit ad
finem alterius / Tercia causa effi[cien]s consilians sive que
prescribit aliis causis finem et formam agendi. Effi-
cientis est duplex scilicet ultimus ut finis sanitas est
finis medicandi alius non ultimus ut purgatio
et minutio / Forma est duplex quedam est anima
rei ut ... et vocatur ... aliqua quedam est ... extra
et vocatur exemplar sive ymago. Dicendum est
duodecim sunt modi causarum qui inveniuntur
in eodem sic probatur et cluso quia primo in
genere efficientis invenitur remota et prop-
inqua ut medicus est causa proxima
sanitatis artifex vero remota ut sol est causa re-
mota sortis pater autem est causa propinqua. Secundo
in genere cause efficientis reperitur per se et per accidens
unde causa per se est qua per propriam formam
et non alienam est causa efficiens ut domificator
est causa per se domus. Policletus vero per accidens
quia Policletus non est causa nisi quia in eo
est ars domificandi. Similiter in eodem genere
invenitur composita et simplex
ut domificator est causa composita. Sex
ex his igitur patet sex modi causarum. Sed
in genere cause efficientis reperitur causa in
actu et causa in potentia ut edificator est
causa in potentia. Sed edificans edificator
est causa in facto efficiens et patet cum ac-
tus et potentia reperiuntur in quolibet genere
igitur quilibet modorum sex positorum sit

dicendi in causis in actu et in potentiam et ergo duodecim
sunt modi causarum quia bis sex sunt duodecim et patet re-
sponsio ad dubium. Ad rationes ad primam dicitur quod aliter
distinguuntur ... alii modi licet sic distinguuntur
... forme causandi modi non ... eius re-
... in eodem ... ad racionem dicitur quod principium est causa
rei ex quo ... que ad ... sed ... principium
rei quo ad ... ad ultimam patet ex primo ...

Utrum diffinitio elementi sit sufficiens in qua dicitur elementum est ex quo componitur aliquid primo inexistenti indivisibili specie in aliam

... modi sufficientiam ... arguitur
contra diffinitionem quia ... sufficiens quia corpora
simplicia non dicuntur elementa corporum quia sunt
... patet quia quando illa corpora non ma-
... in mixto quia in ... mixto non reperiuntur
... Secundo patet quia illa corpora non sunt
indivisibilia ... in materiam et formam
Tertio sic ... diffinitio ... materia prima non esset
elementum quia est ... in primo physicorum
patet ... quia ... non habet speciem ex quo
est sola potentia ... in ea pro-
... elementum dicitur ... quod prima
... elementum dicitur quasi elementum. Hoc
patet quia ... elementum non ... aliam ... quod
... sit ... ad aliquid ...
quod ... elementum ... ut ... non
... Secundo ... non solum ... sed ut ...
... fiat ex tali ... et quod ... quod ...
... non dicitur elementum ... quod elementum
non sit ... in plures ... ex quo patet quod ...
mixtum non ... elementum quia ... est divisibile
in quatuor elementa. Est ergo prima conclusio diffinitio
elementi est sufficiens patet quia ... omnes conditiones
... ex ...
... tangitur ... et ...

... et ... ut ... et ...
... sit indivisibile ... quod elementum ... indivisibile
... formam ... illa ... Elementa ... indivisibilia ... formam
... forma ... in toto ... partibus ... indivisibilis
... ut ... in toto ... in ...
... [illegible]

[illegible]

Ut omnis naturalis videtur habet fieri per colligationem cum generacionibus principio arg

[illegible]

[illegible]

solvit [illegible]

Utrum possibile est aliquod necessarium habere causam

arguitur quod non quia [illegible] causam importat [illegible] esse ab alio. sed quod est importat [illegible] possibile, possibile autem opponitur necessario. ergo ista duo sunt [illegible] esse necessarium [illegible] causam [illegible]

[illegible]

[illegible]

hac distinctionem pro ... tangit 4 Al... [illegible]

ad rationem ad primam dicitur quod possibile dupliciter accipitur
uno modo possibile ... dicitur illud quod est in potentia alicuius
ex quo dependet suum esse et tale possibile repugnat
... [illegible] ... / alio modo possibile ... quod est
infinite sue cause ... adesse ... possibile ...
quod omni ... non ... repugnat ...
... ad secundam dicitur negando ... excludit ...
... excludit ... et adalter
... que ... excludit ... aliquam ... adaliter ...
effinite adaliter adaliter ... nomine
... et sic patet quod ... non excludit ... adver-
... dicitur quod est ... transposita ... tamen ...
esse ... in quibusdam causis suis ... et sta...
ad ... esse que non ... nisi ... in ...

Utrum unum sufficienter dividatur in unum per se et in unum per accidens. Arguitur primo quod non

quia reperitur alia divisio unius scilicet in unum nu-
mero et genere que tamen non continetur sub ista divisione
ergo ista divisio non valet ... in hoc questio ...
... nota ... quia unum per accidens non cadit sub ...
modo ... divisionis ... illud unum
quod determinat et distinguit unum ab aliis sed ...
infinitum ... in se et indeterminatum ... est ...
... secundum ... in ... processione
... sicut patet ... in ... hig-
... unum negat divisionem ... quo patet quod aliquid
dicitur unum per se quod ipsum est indivisum ... ergo ...
... unum ... in rebus sufficienter divi-
... unum per se et in unum per accidens probatur ... quia
ex ... non fit unum nisi ... sit in potentia ad re-
liquum / ... ille actus et potentia sunt ...
... ... unum per se ... ergo ...
unum per se quia forma et ... sunt ...
... ille actus et potentia sunt diversorum generum ... non
... per accidens ut ex albo et hoc ... unum ...

... albo et ... sunt diversorum generum / ...
... sit magis apta ... actum ...
... actum alterius generis / Notandum est unum ...
... in rebus ... divisionem ... unius de qua
... declaratur / ... unum per accidens
sufficienter dividitur in quattuor modos primus
... actus ... 24 quo ... ut ho albo
... ut albus musicus ... multiplicari
... quia ... tertius
... actus ... ut ho albus musicus
... ut albus musicus ... quod omne ... est ...
... que sunt diversorum generum ut illa sunt ...
... in genere ut sunt ... et ...
... ut ... sunt ... in genere ...
unum per se ... in rebus sufficienter dividitur in ...
... quod unum est ... 29 ... 39
... unum per se ... et ...
... in genere ... unum per se ... integrum ...
... unum quod intellectus ...
... sit unum quod ... sine alio nec separa-
ita quod unum ... sine alio nec separa-
ab alio probatur ... sufficientiam ... omne
unum ... est unum quia indivisibile ... in-
... sit indi-
visibile ... unum ... intellectus ... et quod
... unum ... indivisibile ...
... sit ... aliquid ... est indivisibile
... sic est unum ... est indivisibile
... non ... est indivisibile ... natura ...
illa sunt unum quod ... sunt ... sit
... ut due partes ... sunt
unum ut ... et unum ... remota ...
... / ... sit indivisibile
in forma ... et ... dicitur unum ...
... dicitur unum diffinitionis ... patet
... modo unius / ... possibile sit
... alia non ... nota
... Continuum
quia ... diffiniendo ...
... dicitur ... unum per se et non

Albus ... actus ... [illegible]

... ad ... ipsum ...

possibile aliter respondetur quod continua sunt in multiplici genere quaedam sunt continua colligata et de illis non est difficultas. Alia sunt continua flexibilia et de illis etiam non datur difficultas. Stat enim tibiam moveri coxa non mota quia tam tibia quam coxa sunt invicem separatim cum affixa est ipsa utrobique motiva. Alia sunt continua quae non sunt flexibilia et de illis dicitur quod textus intelligitur Aristotelis videlicet quod non est possibile unam partem moveri alia non mota. Ad rationes. Ad primam patet responsio ex prima glossa quia illa est longa. Ad secundam dicendum quod unum [illegible] aliud nisi quia ambo in eadem specie sunt unita et ex hoc patet argumentum.

Utrum unum divisione logica sufficienter dividatur in unum numero unum specie unum genere

unum analogia. Arguitur quod sic divisa quia aliqua unita sunt in divina sicut in genere ergo dabitur una ita. Ergo quia dabitur unum [illegible] dabitur unum [illegible] secundo aliqua conveniunt in [illegible] ergo dabitur unum diffinitione. Tertio arguitur [illegible] quod sit divisa quia dabitur unum magnitudine quod est primum [illegible]. Hic dabitur unum quod est primum [illegible]. Oppositum [illegible] Aristoteles in hac propositione [illegible] primo videbitur de [illegible] unius secundo videbitur de eius divisionis sufficientia. [illegible] est [illegible] quia unum [illegible] addit enti [illegible] ex quo sequitur quod tot sunt modi unius quot sunt indivisibilia in ente et quia decem sunt [illegible] genera datur unum indivisibile [illegible] quaedam sunt partes unius [illegible] ente quaedam sunt partes entis ut in genere [illegible] indivisibilis quae est primum [illegible] sicut [illegible] ut unum [illegible] in genere qualitatis [illegible]

[illegible] patet quod [illegible] esse primum quantitatum [illegible] est indivisibilitas [illegible] unitas non est separabilis a quantitate [illegible] inseparabilis [illegible] quia [illegible] res [illegible] est [illegible] formam [illegible] ab aliis [illegible] et [illegible] indivisa et hoc sufficit de istorum divisa et [illegible] indivisa. Sed ad intelligendum quid [illegible] est [illegible] quod [illegible] unum [illegible] per [illegible] quod est formalis [illegible] quia [illegible] convertitur cum ente aliud [illegible] secundum [illegible] quod vocatur [illegible] et iste [illegible] et extra [illegible] et [illegible] materiam [illegible] iste [illegible] esse extra [illegible] [illegible] quod unum de genere [illegible] cum [illegible] mensurae convertitur cum ente [illegible] unde quia [illegible] plura [illegible] partem [illegible] mensurae [illegible] est [illegible] mensurae et indivisibile [illegible] unum [illegible] est primum [illegible] mensurae et [illegible] divisio logica [illegible] entis [illegible] est igitur [illegible] convertitur cum ente logice sufficienter unum [illegible] dividatur in unum numero unum specie et unum genere et unum analogia probatur [illegible] sufficientia [illegible] unum est indivisum [illegible] divisum [illegible] indivisum sicut [illegible] indivisum [illegible] in aliquo [illegible] quod [illegible] est eadem [illegible] quia [illegible] sunt [illegible] esse actuale [illegible] est unum specie [illegible] unum [illegible]

non dicit tantum esse predicamentum et cum quis
racione ad primam dicitur quod predicamentum ens secundum se
non venit ut accidens quia non [illegible] ad racionem dicitur
quod unius diffinicio continet et subiecto secundum speciem
racionem predicamentalem dicitur quod ille modus non est
contrarius

Utrum ens sufficienter dividatur et subdividatur

quod dividatur in ens secundum se et per accidens et quod
ens secundum se subdividatur in ens in anima et in
ens extra animam dividit in decem predicamenta
sicut ponens actus(?) [illegible] Ad primo quod primo declarabo
[illegible] quia videtur repugnare. Sicut quia ens
secundum se dividitur in speciem et accidens nec in predicamento divi-
sionis ens secundum accidens separatur ab ente secundum se et in
alia ens secundum se itaque dividitur in speciem et accidens
et hec divisio consimilis ea que prima distinguimus.
Do ad secundum quod divisionem entis extra animam in decem
predicamenta quia non omnia predicamenta sunt realiter distincta
extra naturam animam ut patet per descripcionem
predicamentorum que sunt ubi et quando que non distinguuntur
ab aliis secundum realitatem. Adhuc arguitur quod ens non divi-
datur in ens in actu et in potentia quia ens in potencia
non est nec ente in actu. In oppositum est aristoteles
in primo [illegible] quia ens est
dictum et simpliciter nec per [illegible] non potest ma-
nifestari diffinicione sed solum divisione. Secundo sciendum
quod [illegible] potest dividi in valores modos varios diversos
ut in uno modo una divisio et in alio alia est
ergo prima conclusio quod ens secundum istas conclusiones distinctionis
sufficienter dividitur probatur consequentia quia omne ens
aut est secundum se aut secundum accidens et si est ens secundum accidens
[illegible] est ens secundum accidens quia ens
[illegible] accidunt unum secundo ut [illegible] alicui
quod unum accidit [illegible] et hoc est dupliciter vel sicut album
quod accidit [illegible] et in dividendo [illegible] album acci-
dit homini que est in forte. Ens vero secundum se divi-

in ens in anima et ens extra animam. Ens in anima
sicut per hoc unum est in compositione intellectus componentis
ut cum dicimus homo est asinus. Ens vero extra animam
dicitur [illegible] quod predicamenta sunt entis dicitur
[illegible] ut [illegible] differencia / et ens extra animam
dividitur in decem predicamenta que sunt [illegible] differencia
predicamenta [illegible] arguitur predicamenta rei ex [illegible]
ut [illegible] constituit et ens dividitur in ens
actu et in ens potentia / vel predicamenta rei [illegible] in constitu-
cionem [illegible] ens [illegible] et aliud in actu
[illegible] ens [illegible] in ens secundum se et secundum
[illegible] eadem est divisio entis in ens secundum se et secundum
accidens [illegible] illa qua ens dividitur in speciem et accidens
[illegible] non est eadem divisio quia [illegible]
Respondetur quod accidens non est eadem divisio quia [illegible] accidens
est [illegible] accidens / et ens secundum accidens quia [illegible] accidens
ens [illegible] ab ens [illegible] ut albedo in [illegible]
et accidens [illegible] ens secundum accidens ex comparacione ad alterum
[illegible] in sua natura esset accidens
[illegible] accidit et non ab aliquo quod in sua natura esset accidens
[illegible] predicamenta [illegible] conclusio Ens secundum se
[illegible] sufficienter dividitur secundum predicamenta rei vel
extra animam sufficienter dividitur [illegible]
accepta in decem predicamenta probacionem supponit quod ens
[illegible] quod sic [illegible]
quia [illegible] ex intencione [illegible]
[illegible] esset [illegible] esset [illegible] igitur
ens sit in omnibus vel oportet quod [illegible] entis esset
[illegible] quod [illegible] esset ens et ergo oportet quod
ens dividatur in decem genera secundum modos predicandi
[illegible] ergo probacionem [illegible] et sufficienciam predicamentorum
quod [illegible] aut aliquid [illegible]
[illegible] et [illegible] secundum hoc
[illegible] aliquid quod inest [illegible]
[illegible] aut est [illegible] est in re
quod adest [illegible] aut est [illegible] aut in sequitur
[illegible] est ad aliquid [illegible] aut in [illegible]
formam sic est qualitas [illegible] sic est [illegible]
non [illegible] quod adest aut [illegible] adest et mensurat
[illegible] adest sic est [illegible] ut [illegible]
[illegible] ab alio qui sibi non inest sed adest [illegible]

vel adest et tunc hoc mensurat hoc est dicitur aut
ei mensurat rem ut est influxum sic est quod quia sunt
a tempore aut mensurat rem aut magnitudine hoc
dicitur aut accidentaliter a tali mensura sicut tabule et
ubi vel situs a tali mensura cum ordine proprio ad
talem mensuram et est situs accidentaliter vel passio propria
cant quod primum inest et primum adest quod accidens proprie dicatur
quod adest intrinsece adveniens sed passio proprie dicatur adesse
est intrinsece a quo 3a conclusio ista decem sunt sum
eorum quiditates realiter distincta probatur quia
aliter essent entia rationis nisi ante distinctionem
anime quedam non in rebus essent distincta non tamen
sunt distincta secundum quod quia tamen sunt in eadem secundum
sunt distincta ratione [illegible] non aut ratione
speciebus rationalibus tamen Sed ratione rationis speciebus res
qua ante omnem actum intellectus extra rem ad est
locus et aliud est ubi quod ex adiacentia loci relin
quitur Et ex isto patet quia intellectus complet distinc
tionem predicamentorum quia predicamenta sunt adunata in
eodem ente et intellectus illa abinvicem separat 4ta
conclusio Entis sunt prima rei constituta sufficienter
dividitur in actum et potentiam patet quia nil venit
in compositionem rei nisi unum sit in potentia ad reliquum
aliquo enim ens exclusis essentialibus in actu non
sit unum Sed contra predicamenta sunt essentialiter
distincta et videtur quod non cum substantia sit de intellec
tu omnis predicamenti dicendum quod aliquid est de intellectu alicuius
dupliciter vel quia posse alio modo per actus sicut prior per
persone est de intellectu per persone per actus sive 2o dicitur
igitur 2o quia aliquid non intelligitur nisi in ordine ad
Secundum ens intrinsecum cuius intellectus depende substantia ut non dicitur
Bonitas intellectus est nasus Quoniam prima ratione
dicitur quod est plura circa prima actionem eadem Sed
dicitur quia sunt realiter distincta quiditative vel
aliam dicitur quod licet entis impossibilia non intellectus
sive ente in actu tamen intellectus aliquod distinguunt
et Sequitur Liber Questio nona extra

Quod substantia non est de intellectu predicamenti sed de intellectu predicamenti quia alterius predicamenti non intelligitur

Accidens non est de intellectu [illegible] sed de intellectu [illegible]

Utrum substantia sufficienter in duos modos dividatur quorum unus est Secundum qua substantia

dicitur ultimum quod accidens alio dicitur Secundus modus
dicitur secundum quod substantia quo aliquid est in actu Arguitur
quod non quia materia est substantia et tamen non continetur substantia
quo istorum modorum vel ipsa non est ultimum de quo
alia dicuntur Secundo quiditas rei dicitur substantia
cuius et non continetur sub primo modo ut manifestum
est nec secundo Sed quia quiditas nominat
tamen et non formam quo aliquid est actu ultimo vi
quod ratio non valeat quia licet accidentia quia accidentale
prima substantia est in actu et in albedine alba inventum
[illegible] in parte [illegible] accidit ita ratione duos modos
substantiam dicitur [illegible] declarabitur 2o substantie qua
differt ab accidente Sed quod divisio substantie 3o de
clarabuntur [illegible] divisio [illegible]
Conclusiones Pro primo sciendum quod accidens et substantia
dicitur quod accidens constituitur in materia ex principiis subiecti
[illegible] actus in suo genere [illegible]
[illegible] constituens sic tamen substantia [illegible]
[illegible] accidens et substantia quod sunt contra [illegible] Secundo
dicitur quod accidens in materia sua constituit ex subiecti [illegible]
sed ipsum licet esse in alio non potest [illegible]
impossibile est esse sine eo in quo est [illegible]
accidentis sed substantia est materia constituta ex principiis [illegible]
[illegible] que non licet esse in alio [illegible] accidens sicut
[illegible] in quo [illegible] substantie [illegible] Se
cundo quod aliquid est in alio dicitur [illegible] quod est
in [illegible] tamen principium constituens vel est inest
in esse et in actu Aliud autem est in alio tamquam
constitutum in esse [illegible] inest [illegible]
[illegible] conveniunt in esse [illegible]
[illegible] substantie et forma est in materia [illegible]

Avicenna sic diffinit substantiam Substantia est quod cum non est in subiecto
sit in alio sed a parte passionis diffinit accidens [illegible] Allexander
[illegible] Accidens est quod cum non est in alio

Tractatus 2us in quo Albertus assignat
in quo debeant distinctio substantie et aliorum
[illegible]
substantia [illegible]
[illegible]
[illegible]

Albertus allegat Avicennam
quod substantia est [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Secundo modo inest hoc accidens [illegible] quod [illegible] alio modo [illegible] subicitur accidenti quod modo subiectum [illegible] forme [illegible]. Secundo sequitur quod in accidens [illegible] inest [illegible] esse [illegible] aquo [illegible] esse sed [illegible] [illegible] est in accidens inest [illegible] [illegible] ista divisio [illegible] quod corpus [illegible] corpus [illegible] sunt corpora quedam [illegible] forme corporis [illegible] forme corporis [illegible] corporalis [illegible] motor [illegible] et dicuntur [illegible] [illegible] ut motores sicut [illegible] corporales [illegible] corpus [illegible] fundamentum [illegible] nominatur [illegible] sicut corpora [illegible] in esse [illegible] aliquid [illegible] [illegible] tres dimensiones in actu [illegible] [illegible] nomina [illegible] dimensionum [illegible] forma [illegible] [illegible]

[illegible]

Utrum tamen tres sunt partes unius videlicet paternitas filii (?) equalitas [illegible] unum in [illegible] in equalitate [illegible] esse [illegible] sunt plures partes unius [illegible] partes unius [illegible] ex [illegible] sed [illegible] sunt partes unius [illegible] aliqua [illegible] relacio [illegible] autoritas [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum sint quatuor tantum species quantitatis scilicet numerus linea superficies corpus. Arguitur quod non

[illegible]

Sed quia mensura [illegible]

[illegible]

et magnitudo sive quantitas continua et discreta quia omnis quantitas est per se et per accidens quia hoc est essentiale quantitati aut quod ille partes sint copulate ad invicem termino communi et talis quantitas est continua aut non et sic est discreta. Secundo quod omnes licet tres non sint ipsius quantitatis accepte in ea consideratione [illegible] quia sicut non faciunt diversam partem entis [illegible] locus in [illegible] cum superficie tempus autem in quantitate continua cum motu [illegible] continua [illegible] est [illegible] in motu [illegible] Similiter [illegible] non differunt [illegible] mensura [illegible] successivorum [illegible] tempus et locus [illegible] accepte [illegible] mensure [illegible] locus [illegible] superficies mensurat [illegible] et quia locus mensurat in quiete [illegible] mensurat [illegible] discreta [illegible] continua et discreta sunt [illegible] contrarie [illegible] ex partibus [illegible] sunt [illegible] non sunt [illegible] additum [illegible]

[illegible] angelis [illegible] dependenter superficies [illegible] quemadmodum lineas ad quam talis superficies terminatur

Utrum tamen tres sint modi relativorum scilicet relativa secundum numerum et quantitatem

[illegible] secundum actionem et passionem et relativa [illegible] mensure et mensurabilis [illegible] quia [illegible] suppositionibus [illegible] relativa [illegible] dicuntur relativa [illegible] ille [illegible] modi relationis [illegible] omnis relatio [illegible] ad aliud quod [illegible] relationis [illegible] relatio [illegible] sunt modi relativorum [illegible] quod tot sunt modi relativorum [illegible] dependenter [illegible] mensure et mensura [illegible] dependenter [illegible] actionis et passionis [illegible]

unum quidem talis fundatur in uno determinato ut proportio dupla / que fundatur in binario duorum ad unum; alia vero fundatur in uno indeterminato qualis est proportio multiplex; 3a gratia sequitur

[illegible]

... conferet talia recipit quia pater dedit ... et aliquid suo filio contulit / filius vero e contra aliquid recipit a patre ... ordinatur ad alterum ... ut quantitas eius mensurare per alteram sic duplum refertur ad subduplum triplum ad subtriplum.

Divisio relationum primi modi ... quia quedam fundantur in uno et illa sunt triplex ... in una substantia ... ydemptitas que in una qualitate ... equalitas. Alia vero fundantur in non uno ut est relatio que est proportio multiplex. Alia divisio relativa ... est quod fundatur in potentia activa et passiva qualis est relatio calefactivi ad calefactibile. Alia fundatur in actione vel passione ut est relatio patris ad filium. ... omnis relatio est realis ... est relatio que habet extrema realia ... realia et talis est realis. Alia habet extrema rationis ... ut ydemptitas. Alia relatio habet unum extremum reale et aliud rationis ... quando aliquid est reale sic est relatio rationis. ... relatio realis ... ad scibile est relatio realis. Scibilis vero ad scientiam rationis.

Sed dicitur aliquid hoc ... relatio ... ergo non est in uno ... esse ... eius ... relatio ... sicut ad alteram. Respondetur quod hoc est ... relatio accepto in ... quemadmodum ... equale ... equale ... magnum ... inequale ... Sed hoc est ... in ... ut ... equale ... omnia illa reducuntur ad illos modos ... illa divisio non est relationum qualis est ista ... relationem ... ut paternitas est relatio ... quia fundatur ... correlativum ad alterum quia illa sunt ...

[illegible]

Modi ... relativa dicta ... ad alterum quedam referuntur quia ... referunt ... ut medicinum quia ... referuntur ... alia sunt relativa quia ... referuntur ut paternitas ...

Utrum sex sint posteriora principalia essencialiter distincta habeant hic considerari a primo physicorum. Et arguitur primo quod

quia considerat aliqua ... non videbitur ... Sed ... consideratur ... et ista sex ... principales ... entis ... Iustinum ... Aristotelis ... ubi et quando ... facit mentionem ... tangenda ... distinctione ... sex ... Secundo ... ad questionem ... primo ... motus non est aliud quam forma fluens ab agente in ... ut motus celestis ... motus ... ab agente ... vocatur ... ab hoc ... forma actionis est ... hoc ... distinctio inter motum actionem et passionem ... nominat ... positionem ... unde ... positio ... ordo ... positio ... ista ... positio ... ordo ... ad locum ... ista vocatur ... distinctio positionis ... et ... spacialis ... ut habitudo ... mensurati ad mensuram vocatur ... Sed ubi nominat ... ad locum ... quia ista duo ... quia ... non est ... quia ...

2a sui natus [illegible]
Ut sedes dr hec homo qz ho tradu- cit ... [illegible] disposicionem in dispoz- sicionem
Ut 2a specie sui [illegible]
Ut ornatum dr hic omittes et indub- vestimentum qz sic omittas seq. im- proprie ornatum ita vestimentum se- qr aliquis [illegible] vestitus

quia relacio ista non potest designari per modum sibe sz per radicalis ... scz ut tenet ... Propter hoc habitus est ... sicut hic calciamentum ... sicut nam ... vel ... inspectione quod sunt modi essendi in alio ... vel habitus est in habente et ... contingit ut modo in habente ut ornatum ... applicata. Ex quo patet quod habitus ... et ... non ... actionis et ... modi passionis habitus tamen vel totum habentis vel partis eius ut caliga habitus et applicata ... applicata partibus ... tibie ... caliga ... [illegible] magis est applicata tanto magis ... habitus ... applicata ... ... Propter ... ... [illegible]

... generalibus que sunt tempus et locus. Ex quo patet ... sufficiencia ... tangere ... duorum ... in generali ... entis ... ad primam patet ... quia ... in pluribus partibus entis ... ista ... omnia ... racionibus ... et ... omnia sunt ... fundantur in partibus entis ... quando ... declinare ... decem ... adducitur ad tertiam. Sequitur [illegible]

Circa sextum librum methe querit(ur) utrum tantum 3es sint partes theorice scz mathematica phia et theologia. Arguitur quod non auctoritate antiquorum qui phisicam dixerunt primam philosophiam. Secundo

... quod sit ... quia ... est ... [illegible] ... cum methaphisica sit circa ens ... ergo omnis scientia erit ... methaphisice. 3o ... quod sint plures quam 3es quia sic distinguuntur ... que ... aut ... sunt ... sunt partes theorice. In oppositum est ... dicens tantum 3es esse partes theorice scz mathematica phisica et theologia. Pro ... sciendum quod praxis est ... ut ... Electio aut appetitus ... rebus na- turalibus ... non attribuitur praxis ... non agunt sed ... in ... Ex quo patet ... omnis noticia intellectualis que ordinatur ad praxim ... vocatur noticia prac- tica ... est praxis quod ... actio ... immanens ... affectio ... Ex ... dicuntur sunt ... que ... agentes ... in agen- do ... Scientia theorica seu speculativa et practica ... sint ... ordinatur in praxim ... theorica non ordinatur in praxim sed ... ... Ad ... 3es sunt partes theorice ... quia ut dr in ... aliquid ... diffinicione ... diffinicio ... Ex ... diffinicionis ... ... est ... talis ... diffinicio ... phisica ... ... abstrahitur ...

[illegible]

Et secundum esse qualitas est diffinitio [illegible] vel [illegible]
[illegible] excedit [illegible] in qua diffinitio
non ponitur aliqua materia sensibilis licet omnis [illegible]
esse [illegible] in materia [illegible] sicut [illegible]
[illegible] alia est diffinitio que abstrahit tam
in esse quam in [illegible] ab omni mobilitate et ab omni [illegible]
[illegible] diffinitio principaliter [illegible]
de theologia [illegible] theologia [illegible]
esse in omnibus [illegible] omnia que in esse
[illegible] accidentibus [illegible] esse [illegible]
[illegible] quod sola [illegible] scientia [illegible] quod quid est [illegible]
ipsa scientia [illegible] esse quiditates [illegible]
[illegible] scientia [illegible] quiditates alie [illegible] ab
ista quod [illegible] est [illegible] que est per [illegible] illas
[illegible] dicit quod theologia [illegible] quia illa est de [illegible]
[illegible] de deo et intelligentiis [illegible] ut antiqui
crediderunt non essent nisi entia corporalia tunc physica
que est de [illegible] esset [illegible] physica [illegible]
[illegible] est [illegible] quod
quod [illegible] est [illegible] probabiliter
physica 2o in theologia [illegible] quia physica indiget
experimento [illegible] sunt [illegible] mathematica
vel non indiget experimento [illegible] [illegible] non
[illegible] experimento quemadmodum [illegible]
[illegible] mathematice. Et confirmatur autoritate Aristotelis
qui in libris suis dicit [illegible] mathematica [illegible]
mathematice [illegible] licet [illegible] modum [illegible]
quia [illegible] [illegible] Ad primam rationem
[illegible] quod crediderunt quod non essent [illegible] contra
physica [illegible] negat [illegible] dicit quod [illegible]
non est [illegible] addere [illegible] ad
[illegible] magis [illegible] [illegible]
[illegible] Ergo [illegible] addit aliquid [illegible]
non est ex [illegible] formalis [illegible] Ad [illegible] dicit
[illegible] distinguuntur 2m quod distinguuntur [illegible]
[illegible] et non 2m quod distinguuntur [illegible]
[illegible] illa omnia sunt [illegible] generis

[illegible] esse [illegible]
[illegible]

[illegible] que ad unum reducuntur [illegible] que
[illegible] in genere [illegible] eiusdem generis [illegible]
[illegible] principaliter [illegible] non essentia
et formalis [illegible] esse [illegible] omnia [illegible] sunt [illegible]
[illegible] formalia licet unum [illegible] aliud in genere
cause [illegible] in [illegible] genere cause [illegible]
[illegible] omnia alia [illegible]

Utrum de ente per accidens est aliqua scientia. Arguitur primo quod sit. Patet de ipsa sextus liber metaphysice ut do-
cet [illegible] eius scientia esset [illegible] ab
[illegible] in [illegible] de [illegible]
quia [illegible] in [illegible] entis per accidens [illegible]
eius est causa [illegible] proprietates [illegible]
[illegible] que est [illegible]
demonstra[illegible] et aliis [illegible] scientia [illegible] de ente
2m [illegible] est scientia [illegible] in [illegible] sexto
[illegible] videbitur [illegible] entis per accidens [illegible]
[illegible] et sunt [illegible]
[illegible] fallacia [illegible]
ut in [illegible] concurrentibus [illegible]
[illegible] illa que [illegible]
[illegible] et illa que in [illegible]
[illegible] ut in [illegible]
[illegible] adventus [illegible] ad
[illegible] in [illegible]
non est [illegible] per accidens [illegible] semper [illegible] non
se [illegible] quod sibi [illegible] causa
in actu et effectus in [illegible] sunt sed [illegible]
semper [illegible] est [illegible] entis per accidens [illegible] semper
[illegible] effectum [illegible] ad [illegible]
[illegible] ratio non est [illegible] entis per accidens
[illegible] quia [illegible]
[illegible] adolta [illegible] ut [illegible]

[illegible]

[illegible]

q̄ vnum q̄ agit vt ē magis ꝑ ipm ullus ē
ca ꝑ ꝑams nō ē ca entis ꝑ acins vn̄ si ꝯtingens
ad vtrumlʒ esset aliq causa ꝑ cum ipm vt est
indeterminatū ad vtrumlʒ ipm ageret adhuc ol̄a
ex quo patet q̄ ꝯtingens ad vtrumlʒ nō ē redu-
cendum ad genus cause agentis efficientis ex
ad genus cā malis ꝑ ꝯtingens ad vtrumlʒ nō
ē ca entis ꝑ acins ꝑ sic nec ꝯtingens vt raro cuius
ē ca ex quo sequitur rō ratione ad questionem que-
sitam ex ꝯtingens vt in pluribus ē ca entis ꝑ acins
q̄ eius aliqua ca ꝑ nō ca nec causa ꝯ-
tingens ad vtrumlʒ nec ꝯtingens vt raro. qui cuius
ca ē ꝯtingens vt in pluribus ex sufficienti dimplex
ꝯtingens in pluribus ꝑ suum effectum vt in
pluribus sed q̄ ꝯtingens vt in pluribus deficit vt
in paucioribus sicut ꝑ acins ē defectus ꝯtingens
vt in pluribus qui defectus causa indeterminatal ꝑ
ꝑ agentis vn̄ agens vt in pluribus eo q̄ aliqui
effectus nō vincit suam ... in obedientiam
que nō effectū subiicitur virtuti agentis causa
defectus cuius q̄ ē in pluribus qui ē entis ꝑ acins

Sed pro responsione ad questionem

sciendum ex entis ꝑ acins causa dicitur vno
modo q̄ ē entis ꝑ acins ... ꝑ ...
ē ... q̄ ē ꝑ acins que dicitur ꝑ acins ...
aliquid ca ꝑ illo q̄ ē singularis aliquid nō
in ... qua ... ē ... Similiter genus
alio modo illo q̄ ē genus aliquid nō ...
qua illud q̄ est genus Similiter infinitum
... illo q̄ ē infinitum alio in ... quia
q̄ ē in ... est infinitum Est ergo prima ...
ꝑ acins in rōne entis ꝑ acins accepta ē scientia
... ... Scientia ...
... scientia practica et ... ē ... ē ꝑ acins
... ... q̄ ... nec ...
... ... nec ... ...
... q̄ in ... vn̄ ... ... sub scientia
non cadunt Sic probatur q̄ scientia ē ...

ꝑbatus ... ... hic ex textu

Utrum non futura de necessitate eveniant

arguitur q̄ sic ratione
antiquorum q̄ vt dicit ... ... nō
ē ... legitima ca nō possit ergo ... effectus
ē ca ... ... igitur ... sit in causis ...
aliquis futurus ... Sorte ... ... illis
possit aliqua ca vt Sorte ... in latrones ...
... possit aliqua ca ... ...
que posita ē ... posita ca ... ... effectus
ergo omnia de necessitate eveniunt Secundo ... ē necessaria
omne futurum ... futurum ergo omne futurum de ne-
cessitate eveniet ... ... ca esse in
omnibus sed tamen omnia esse ... ... q̄ causa
prima ē causa omnium sed illa infallibilis est
ergo omne futurum de necessitate eveniet q̄ ... est
futurum cadit sub infallibili prouidencia cause prime Si-
militer possemus arguere de ... ...
in ... ... que nō sunt corruptibiles ...
... ... omnia de necessitate evenirent ꝑ haberent
... ... que posita ... ... effectus ...
nō eveniet ꝑ acins ... ...
... ca ē calor ... ...
se extendit vn̄ quidquid cadit sub ca ... hic cadit
sub ca ... sed nō ... sicut politica ē ... militaris
... ... politica ad plura se extendit quam militaris
... ꝑ quidquid cadit sub militari hic ... cadit sub
politica Secundo sciendum q̄ ... reperitur gradus
... ordinatarum prius gradus ē ... ...
ꝑ ... ... ē ca prima ... gradus
est causa ... ꝑ ... ...

Ambo ista nota ex ...

Causalitas corporis celestis duplex impeditur vel per indispositionem materie vel per liberum arbitrium. Est enim in libertate anime rationalis sequi vel non sequi inclinationem sequentem a corpore celesti. Propter hoc dicit Ptolomeus Sapiens dominabitur astris.

gradum inclinat. [illegible] aliquid de se. Est enim ea incorruptibilis, est tamen mutabilis qualis ea que corpus celeste [illegible] causa [illegible] sunt [illegible] determinate ad actum effectivum [illegible] Causa [illegible]

q. e. s[illegible]

[illegible]

in se aliquando stantes sub ordine divine providentie non tamen in se contingentes sunt. Sed ut stant in ordine divine providentie sic inveniuntur esse necessaria non in se sed ex parte divine providentie [illegible]

[illegible]

[illegible]

Utrum verum et falsum solum habeant esse in mente arguitur

[illegible]

... quia ... esse ... [illegible]

... quare ... [illegible]

... sed in mente ... [illegible]

[illegible]

... ergo ... [illegible]

... sed ... esse ... [illegible]

[illegible]

... ad ultimam cum dicitur ... magnitudo [illegible] ... sed ... dependet ... secundo [illegible]

Jtem septimum in ordine queritur utrum substantia sit prior accidente cognitione diffinitione et tempore. Arguitur

... non sit prior diffinitione quia prior ... quia ... magnitudinem ... ad cognoscendum ... accidens precedit substantiam diffinitione ... [illegible]

[illegible]

... in abstracto ... abstracta ... Sed dicitur utrum accidens abstracte sumptum ... abstracte ... ad dicendum ... abstractum ... Secundo ... [illegible]

[illegible]

diffinitionem [illegible] quia ipsa [illegible] diffinitionem
[illegible] accidentis non [illegible] quod sit de essentia accidentis
sed est [illegible] dependentie accidentis [illegible]
[illegible] substantia est prior accidente [illegible] cognitione [illegible] quod
[illegible] quia substantia ponitur in diffinitione
accidentis [illegible] in cognitione [illegible] quod
substantia precedit accidens [illegible] [illegible] quod substantia
precedit accidens [illegible] diffinitione et cognitione
Sic patet quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] patet
quod omnia accidentia [illegible] tamen a primo [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] illius [illegible] Substantia autem est primum [illegible] entis
ergo est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod aristoteles ibi [illegible] cognitionem [illegible]
[illegible] quod [illegible] quia substantia in cognitione [illegible]
quod precedit accidens [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod probat quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] ad [illegible] accidentis

Utrum forma sit magis ens quam materia et totum compositum

Arguitur primo quod materia sit magis ens quam illud est magis ens a quo fluunt [illegible] agentium [illegible] ex essentia [illegible] [illegible] [illegible] sed illa fluunt a materia quia [illegible] attribuitur materie [illegible] autem [illegible] materie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Secundo arguitur quod compositum sit magis ens quam forma quia illud est magis ens [illegible] alterum includit et ei superaddit sed compositum includit formam et ei superaddit materiam ergo compositum est magis ens quam forma [illegible] quia forma est in toto [illegible] [illegible] autem est in actu [illegible] [illegible] magis ens [illegible] quod [illegible] compositum est magis ens [illegible]

forma [illegible] [illegible] est aristoteles dicentis Si [illegible] est prior materia [illegible] ipsa erit prior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod quiditas materie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actus et [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] est quod nec quale nec [illegible] nec aliquid in actu [illegible] [illegible] [illegible] materia prima non est [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] quod si materia esset [illegible] [illegible] [illegible] esset [illegible] formam [illegible] quod [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in adventu forme [illegible] [illegible] essentia materie [illegible] destrueret [illegible] in adventu forme quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod materia prima non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in actu ipsa autem [illegible] [illegible] sua est in potentia et esse in potentia [illegible] esse [illegible] sequitur [illegible] [illegible] [illegible] est ipsa materia prima [illegible] est quod [illegible] [illegible] appetibile [illegible] forme [illegible] aquo procedit aliquid nominatur radius [illegible] [illegible] actus et quod [illegible] [illegible] [illegible] vocatur appetibile Est ergo [illegible] compositio forma est magis ens quam materia [illegible] est magis ens [illegible] magis [illegible] de actu [illegible] forma magis [illegible] de actu quam materia [illegible] [illegible] [illegible] compositio forma sive [illegible] est magis ens quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aristoteles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] esse actus [illegible] Esse autem forme est esse actus [illegible] [illegible] materie ergo forma est magis ens quam [illegible] de actu quam [illegible] confirmatur [illegible] compositum non est [illegible]

Vide [illegible] [illegible] quod forme [illegible] [illegible] actus de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et quod ultimo [illegible] [illegible] [illegible] nominat [illegible] ultimum

Respondetur per separacionem actus qui convenit totaliter et essencialiter ipsi forme vel radice [illegible] et quod [illegible] non additur aliquid perfectionis ipsi forme [illegible] aliquid [illegible] quod addit [illegible] actus tollit [illegible] ad [illegible] quod omne accidens fluat a forma ad [illegible] causalitas attribuitur [illegible]

2a conclusio — Contra [illegible] Thomam quod accidentis non fluat a forma que est [illegible] sed a forma [illegible] que [illegible] ut [illegible] diceretur quod illud additur [illegible] actui forme [illegible] [illegible] et forma [illegible] quod forma [illegible] ad actum [illegible] motive [illegible] [illegible] albus et [illegible] actus [illegible]

Utrum accidentis sit vera diffinicio

Arguitur primo quod sic quia diffinicio exprimit quiditatem rei sed accidens est vera quiditas [illegible] quiditatem [illegible] ergo accidentis est vera diffinicio. Secundo patet auctoritate Aristotelis [illegible] quod [illegible] aliquid [illegible] in [illegible] parte [illegible] accidencium diffinicionem sufficienter [illegible] et [illegible] sed accidens [illegible] genus [illegible] ergo vere diffinitur. Secundo patet quia composita sunt [illegible] in genere [illegible] album et nigrum [illegible] et differunt ergo in genere qualitatis [illegible] genus in quo conveniunt et [illegible] differunt. Tertio probatur inductive nam album diffinitur [illegible]

Nam album est [illegible] dissgregativum [illegible] in [illegible] diffinicionem. Sed contra diffinicio aut est [illegible] quod [illegible] data per additamentum [illegible] diffinicio [illegible] quid rei [illegible] diffinicio quid rei est oratio [illegible] quid erat esse [illegible] diffinicio quid [illegible] nominis quod [illegible] ad diffinicionem [illegible] quod [illegible] esse [illegible] quod [illegible] ergo [illegible] [illegible] diffinicio [illegible] esse [illegible] rei [illegible] modo [illegible] actus [illegible] esse [illegible] quidditative [illegible] modo [illegible] subiectum [illegible] actus [illegible] quia actus [illegible] esse [illegible] esse [illegible] additum [illegible] nomen [illegible] ad [illegible] subiectum [illegible] sed [illegible] diffinicio accidentis [illegible] aliquid [illegible] accidentis [illegible] subiectum [illegible] ad [illegible] sed [illegible] modo [illegible] modo [illegible] quiditatem [illegible] diffinicio [illegible] sola [illegible] diffinicio [illegible] sola [illegible]

per principia essencialia diffinitur. Ad 2m dicendum quod aliqua
sunt accidencia a sensu ea que non determinant sibi aliquod
alterum subiectum ut album dulce ergo in terminis con-
cretis est ponendum subiectum. Ostendetur quod alia ca
sunt accidencia que determinant sibi certum subiectum
ut simitas nasi alia determinant sibi subiectum non
determinatum ut album dulce. Et ideo quod omne accidens
bene intelligitur cum subiecto sed quando cum subiecto deter-
minato sibi constante quod non intelligitur cum subiecto
indeterminato. Ad 3m dicendum quod accidens in suo genere
habet diversitatem videlicet quod esse accidentis est esse ad
subiectum vel esse in subiecto et ideo modus variatur
in quod vere probe inest. Alii ergo crediderunt quod
accidens non habet diversitatem ad subiectum ad quod est
et quod illa esset diversa accidencia. Ad 4m dicendum
quod illa ponitur loco diversitate non significante
et non est diversa sed diversa accidencia est
vera diversa ab aliis in genere. Ad primum dicendum
quod accidens non habet quiditatem simpliciter
sed secundum eam quod est in ordine ad subiectum et ideo que-
dam accidens est sic habet quiditatem. Ad 2m dicendum
negetur hoc. Sed cum habet requiritur quod
genus et diversa sint totalia principia rei. Ad
2m dicendum quod illa procedit de diffinicionibus
datis per additamentum licet quod est de diffinicione
quiditativa.

Vtrum quod quid erat esse sit
idem cum eo cuius est. Arguitur
quod non quia quod quid erat esse
est subiectum intellectus non est aliud ab eo quod
quod quid erat esse ergo non est idem quod quid
erat esse et illud cuius est. Secundo quodquid
erat esse est proprium deo quod sit genus. Et
deo quod sicut diversum aliud vero est sine
ergo quiditas rei non est idem cum re.
3o si quiditas rei esset eadem cum re tunc
res haberet quiditatem quiditas haberet qui-
ditatem quod quod hoc erat in infinitum. In
oppositum videtur esse Aristoteles in illa contra
plures presertim sciendum quod quod quid erat esse
est id quod diffinicio significat ergo quodquid erat esse
homo non est humanitas propter quia quod quid erat
esse significat deo cum est humanitas autem
non significat de homine racione quod qualiter
quid est homo. Ad 2m quod quelibet humanitas
significat quod quid erat esse hominis racione ad
est cuius principium in formale vero humanitas non quod
omnis est cum hoc quod importat principia essencialia
hominis cum racione cum dicitur homo et
omnia que conveniunt homini hoc non
sit accidencia et quod formaliter habet / non im-
portat racionem absolute in sua racione. Ergo
propter quod implicat dicere forma est humanitas
sed in illa est vera homo est hoc quod hoc sit
per modum totius humanitas vero per modum
partis. Secundo sciendum quod duplices sunt substancie
in esse materiales et immateriales vere in substancie
immaterialibus non est aliquid preter naturam speciei
quod quiditas est propria specie pertinet ad naturam et ad
quam naturam alie sint substancie materiales et in illis
est aliquid preter naturam speciei videlicet principium indi-
viduacionis et ea que hoc dicit principia conveniunt
3o sciendum quod nomen quod est species dicit accipi
vero quoniam absoluta a suis appellatis

seu similibus aliorum erat in ordine ad sua appetita
in quibus est ipso ratio ipsius differentie vnum preter illud
quod est quod quid erat esse aut intellectus simplex aut pars
que est definitionis. Ad 3m ergo patet ratio eorum quod quid
erat esse non est simpliciter aliud ut simpliciter separatum
ab eo cuius est propter quod si nihil eius esset separatum preter
quam sensibilia scientia est intellectus speculativi
non speculationem terminatur ad aliquid in ad quidi-
tatem ut ad illa in quo est quiditas quia
si quiditates essent extra rem ut credebat Plato
scientia non esset de rebus. Ex quo patet quod
quod quid erat esse est in eo cuius est et est idem
cum eo cuius est. Ergo sequitur quod illud quod
intellectus est simplex sed est quod illud quod intellectus
est quod quid erat esse ipsius simplicis. Ex quo
conclusio in rebus materialibus quod quid erat esse non
est omnino idem cum eo cuius est patet quia res
materiales addunt materiam super quam fiat definitio
aliquid quod non est de ratione speciei ergo quod quid erat esse
et id cuius est non sunt omnino idem. Secundo
quod quid erat esse rei materialis preter accidens
cuius est dicitur cum partibus est a suo ergo
sunt omnino idem videtur quod talis … non
est omnino identitas sed est preter … forma
materiale sed quod quid erat esse dicitur cum re
materiali sicut forma et ista ratio procedit de ipsa
… Tertia conclusio in separatis quod
est in substantiis immaterialibus et per se quod quid erat est
idem cum ipsis substantiis patet quia si quod quid erat
et non esset idem in illis tunc ille non essent
simplices nam ille essent composite que essent …
quiditatis dicere in substantiis separatis esse solum
vnum individuum est error. Ergo quia in
illis nihil individuum addit super speciem

non enim addit materiam quia sunt separata a materia
Ex isto sequitur secundum predicta articulus Et in abstr-
actis a materia non est nisi vnum individuum in eadem
specie patet. Correlarium quia species est eadem cum eo cuius
est species ergo non est possibile multa esse individua
in vna specie manente vnica tamen contra istud est articulus
parisiensis contra dicentes quod in substantiis separa-
tis esse solum vnum individuum est error. Ideo
dicitur hic et est imaginari in rebus
materialibus aliquid preter speciem quod habeat quiditatem
… quia per hoc non ponatur non vitare posse
intelligi multiplicationem speciei per individua
vna manente specie. Ad rationes ad primam
dicitur quod illa probat quod omnino non sunt idem
et hoc concessum est in rebus materialibus non tamen probat quod
sint realiter separata ut Plato credidit. Et intelligit
quod quid erat esse pertinet cum eo quod … esset separa-
tum realiter sed hoc non sequitur quia … …
… que … sunt in re. Ad
secundam patet in vna questione ad tertiam dicitur
quod illa probat quod non sunt omnino idem in rebus materialibus
in separatis vero dicitur quod non habet quod quid erat esse
sed est simpliciter quod quid erat esse loquendo … Ad
… ponendo in substantiis separatis aliquid quod se habeat per
modum … quod quid erat esse et non …
… quia illud … est addit aliquod

Utrum omne quod fit fiat a sibi simili arguitur quod non quia agens contrariatur passo

ergo quod fit fit dissimile ei a quo fit. Secundo omne agens est in substantia
passo per degradationem ergo quod fit non est simile
ei a quo fit. Tertio arguitur per …

pro in plantis que aliquando generantur sine semine
sed ex uniformi terra et sole ut muste generantur sine
semine per putrefactionem et non a patre sibi simili et ex equo
generatur mulus Similiter aliter de ranis generatis in
luto de ratis ultimo aliter de illis que fiunt ab arte
non domus non fit ex domo sed ab artifice sibi simili
tamen In omnibus enim aristoteles principium generationis quod in omni
factione et generatione rerum requiritur secundum efficiens forma
materia et finis coincidunt cum forma Secundo
supponitur quod duplex est generatio scilicet naturalis et prima
naturalis alia est artificialis et prima est sola natura
aut mens cum arte et tamen in generatione naturali et
artificiali requiritur aliquod generans actu et forma
quia aliqua accidit aliquando generantur naturaliter ex se-
minate que sine seminate fiunt casualiter ut mures
qui fiunt aliquando ex seminate aliquando vero sine se-
minate scilicet per putrefactionem [illegible] quod aliquod
aliud sibi simile est in [illegible] ut est ei simile in specie
sua Secundo non in ratione agendi aut in arte casua-
li aut virtute per quam quod [illegible] est omne agens
agit per formam aut rationem que distincta fuit
activitate et ista activitas secunda [illegible] capitulo
arguitur casualibus Ad [illegible] omne genitum in
naturalibus generatur a sibi simili aut in specie aut in virtute
sive ratione producendi per actionem quia agens dat esse
ipsi facto quod non esset nisi esset simile quod
non in agente aliquo [illegible] ipsi facto Secunda
conclusio In artificialibus omne quod fit fit ex sibi
simili in ratione agendi per actionem quia omne agens
artificiale praehabet formam [illegible] qui producit
[illegible] est [illegible] domus [illegible]
fit ex domo sine materia et [illegible]
ante quam [illegible] in mente artifi-
Secundo [illegible] de illis que aliquando fiunt
ab arte [illegible] fiunt a sibi simili

quia non est inque veniens quod [illegible] assimilatur
nec aliter [illegible] fiat ab arte et [illegible] semper
fit a sibi simili Secundum dubium est de mulo qui
non generat mulum sed equus [illegible] Averrois
[illegible] mulus generatur a sibi simili quia [illegible] mula [illegible]
equo tamen [illegible] semen asini est frigidum semen
vero equi est calidum [illegible] semen asini remittit ca-
liditatem seminis equi ut non sufficiat ad equi
generationem caliditas vero equi [illegible] frigiditatem
asini ut sufficiat ad [illegible] alterum quod sit [illegible]
asini quod generatur aliquid [illegible] medie mulus aut
[illegible] frigiditatem non sufficit ad generationem
[illegible] nisi in regionibus calidis ubi calor [illegible]
[illegible] et fortificat calorem generantis ad
[illegible] dicitur [illegible] illud quod pro-
ducitur quia alterum esset patiens alterum esset productum
quia quod patitur destruitur [illegible] producitur
[illegible] Similiter [illegible] ad [illegible] alias instan-
tias dicitur quod [illegible] plante generantur non [illegible] assimila-
[illegible] generanti in specie [illegible] sibi assimilantur
[illegible] in ratione causandi [illegible] quod sit [illegible]

Utrum compositum sit per se terminus factionis Arguitur quod non quia de Averrois materia est que in rei veritate fit Secundo

[illegible] fit cum inest factio ut illud est album cui
inest albedo sed factio non inest [illegible]
[illegible] factionem [illegible] inest forme [illegible] quod
ut factio inest [illegible] quare sequitur
[illegible] est quod fit [illegible] quod forma per se fit
quia illud quod [illegible] fit hoc per se fit et quod
[illegible] fit hoc [illegible] fit Sed forma [illegible]
[illegible] sicut fit quod [illegible] esse [illegible]

Qz g(e)n(er)atu(m) est p(ro)p(ri)u(m) t(er)m(inu)m p(er) se et non t(er)m(inu)m
c(on)comita(n)s sic venit a(li)q(ui)d ad ... p(ro)p(ri)u(m)
t(er)m(inu)m p(er) se q(uia) (com)posit(um) e(st) ex forma (et) ma(teri)a aut p(er)s ...
In opp(osi)t(u)m videt(ur) esse ar(istote)les i(n) ...
... q(uod) g(e)n(er)ans non facit ... ut ... nec
sp(ec)iem nec forma(m) nisi t(er)m(inu)m ... (com)posit(um) q(uod) ...
... est (et) illam facit — Pro respo(n)
sio(n)e ... sive facto (et) g(e)n(er)a(tio)ne o(mn)is motus
duplex ... ad ... in mest
... ad ... ad q(uo)d est ... fit
... ad ... ad q(uo)d e(st) et
... **Est ergo p(ri)ma c(onclusi)o**
ma(teri)a est ... o(mn)is fact(i)bilis (et) g(e)n(er)abilis non
... ma(teri)a p(ri)ma s(ed) ma(teri)a q(uae) subicit(ur) forme
q(uae) acq(ui)rit(ur), sive illa ma(teri)a sit p(ri)ma sive sit
... in actu. Probat(ur) q(uia) ... q(uod) factu(m) est
... ... o(mn)is motus ... aut
... forma ... (et) g(e)n(er)atu(m) se
... g(e)n(er)atio(n)e (et) ... factio(n)e. Ergo ma(teri)a est
... g(e)n(er)atio(n)is (et) factio(n)is. Ex quo sequitur
q(uod) ma(teri)a ... g(e)n(er)atur q(uia) ... est
g(e)n(er)a(tio) **2a conclusio** Co(m)posi
tu(m) ex ma(teri)a (et) forma est p(er) se t(er)m(inu)s g(e)n(er)ationis
... non ar(istote)les q(uia) illud q(uo)d ... aff(irm)at(ur)
g(e)n(er)ari est p(er) se t(er)m(inu)s g(e)n(er)ationis. Qz ...
... ut hoc g(e)n(er)abit ho(m)i(ne)m ...
... q(uia) g(e)n(er)ans in g(e)n(er)atio(n)e ...
forma ma(teri)e (et) ergo g(e)n(er)atio non est ...
... ad forma(m). Qz manifestu(m) est
q(uod) ... forme in ma(teri)a ...
... ergo ... p(er) se ...
... al ... ...
... in esse forme aut ... esse
... ... ad ...
(et) ergo ... non ...
Ex quo sequit(ur) q(uod) forma non sit ...
... ex esse in eo quod ... sit ...
sequitur q(uod) qualitas no(n) sit ...
... ... (com)positu(m) ...
... sit

Qz ... illud ...
... ergo forma ...
... q(uod) ma(teri)a no(n) ... est in ... ad for
mam ... est in ... ad ...
... a forma **ad ro(natio)nes**
ad ... (et) ad ... q(uod) sunt ...
a ... q(uod) ... p(ri)mo ...
... q(uod) ... ma(teri)a
... non venit ex
non ... sic ...
p(ri)mo ma(teri)a venit ex non ...
... in ...

V. forma sit tota quidi
tas rei materialis. ... quiditatis qua
sit ... sit sola forma ... ex ma(teri)a
et forma ... p(ri)mo q(uod) sit sola forma q(uia) id
est rei quiditas a quo ...
... a forma (et) non a ma(teri)a ergo sola forma
est rei quiditas. ... illud quod ... est ...
... est rei quiditas q(uia) ... q(uod)
sola ~~forma~~ quiditas ... s(ed) ma(teri)a
non movet ... q(uia) ... movet ... ut
est in actu ma(teri)a aut in ... **Non**
... ar(istote)les. Pro respo(n)sio(n)e
... diffinitio(n)es ...
... opi(ni)o(n)es. P(ri)ma opi(ni)o
... rei ... ex ...
... opi(ni)o ... ... in
... angl(ic)us ...
... angl(ic)us ...
... ... in diffi(nitione) ...
... Alia est opi(ni)o ... dicens
q(uod) sola forma est ... rei. Et hanc
... imponit ...
... (et) alii ... Alia opi(ni)o
est q(uod) ... rei ... est ... ex
ma(teri)a (et) forma ...
... (et) alii ... **Contra**
... est ma(teri)a ... (et)
... ma(teri)a ... est ma(teri)a ...

Marginal notes:
... q(uae) ...
... ...
...
... ... sint q(uod) ...
... esse
... ... autor ... ... fuit Avi
cenna et sequitur ...
...

65
53

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ... Unde [illegible]
[illegible] est [illegible] accepta [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] forma est [illegible] [illegible] est forma totius
[illegible] est quantitas rei [illegible] est forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] totum [illegible] Est [illegible]

Unde 2o [illegible] rei non est sola [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rationis [illegible] forma [illegible]
[illegible] non est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2a 2o [illegible] rei non est sola forma
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] toto [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] toto [illegible] non est sola
forma **3a 2o** [illegible] rei non est [illegible]
[illegible] [illegible] forme. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] **Ista 2o** [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rei [illegible] quantitas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] a sola forma
[illegible] a [illegible] forma. [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad formam [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
formam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
forme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est forma [illegible] [illegible] [illegible]
non forma [illegible] [illegible] [illegible]

Ad rationes ad primam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accepta
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accepta [illegible]
forma [illegible] [illegible]

Partes diffinitionis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes rei [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] totum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
partes [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **2o**
[illegible] [illegible] rei [illegible] [illegible] partes [illegible]
[illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] [illegible]
ad totum [illegible] [illegible] ad [illegible] **3o** [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] formalis [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partes [illegible]

In oppositum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
partes [illegible] non [illegible] [illegible] toto [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quantitas rei est [illegible] ex una et [illegible]
et non sola [illegible] [illegible] sola forma [illegible]
[illegible] in una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] in una [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in una
forma [illegible] [illegible] una et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est ad [illegible] ad quod [illegible] est [illegible] **3o**
[illegible] [illegible] est [illegible] illud a [illegible] non
[illegible] [illegible] illud [illegible] non [illegible]

p[er] illud cui nomen imponitur est genus et
genus ut homo [illegible] a quo nomen imponitur
est forma [illegible] [illegible] rei [illegible]
[illegible] [illegible] et importat toti [illegible]

Secundum [illegible] ab aliqua [illegible] nomen [illegible]
imponitur [illegible] [illegible] [illegible] aliud
[illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible]
ut hoc nomen [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] anima

Prima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] genus non [illegible] [illegible] [illegible]

Secunda [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sit illud [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] sive [illegible] [illegible] genus [illegible]
formalis [illegible] [illegible] a [illegible] que [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hoc [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genus
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
genus non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible]
a [illegible] et [illegible] toti [illegible] a forma
et [illegible] toti [illegible] [illegible] [illegible] ab
[illegible] [illegible] et [illegible] toti [illegible]
[illegible] et anima sit homo [illegible]
ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] que est [illegible] formam et [illegible] ad [illegible]
[illegible] que est [illegible] [illegible]

Ad rones ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] toto
[illegible]

Ad 2am [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] genus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ad ultimam pz ex [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] que [illegible] ad [illegible] [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] genus [illegible] formalis [illegible]
[illegible] [illegible] genus sit [illegible] [illegible] quod
sit [illegible]

W. methaphisicus diffi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formam

Bo[etius] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **[illegible]**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] **Secundum** [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ab

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et forma

illa intelligentiarum et considerantur generis sunt sed
voluntatem. Quia autem considerantur per totum in quibus
illa nova recipiuntur sex imponuntur ipse sed sunt
et licet quod sit ut respondet ad aliquid pars
a quo omne quod est vivit etc. Ad aliud
racionum intelligendi habet ut huius intelligendi
sunt. **Secundo sequitur** quod nova imposita toti
aliud considerantur nomine ut sunt sub logicis vel
tamen habetur quia in nova penitus de toto ad
accidens eius intensionis logice. Quia autem sunt totum
et impositam sed ab illis simplicibus formis quibus
deprincipiant sicut materia est huius nova
Tercio sequitur quod nova extrema sit sicut illa diffinitio
materia et forma denominat prima est talis quia per
aliquam recipiuntur ut ut sed affecta qualitatibus
primis simplicibus. Et patet ex consideratur. Quia
autem accidentis est eius racio. Et in eo
considerat huius prima est ergo **Conclusio**
Prima omnis diffinitio sit in racione speciebus
est data et materia et forma et per illa duo
prima sunt que possunt. Contra aliud considerat
prima dicti. Quod est quod aut materia diffinitio per
materiam et formam aut per causam et accidens. Quia prius
continet specialem. Quia tamen etiam habet specialem
eo quod causa et accidens non inveniuntur generum ex
materia et forma in simplicibus. Ex isto sequitur quod diffinitio
quidditatis data per causam et accidens aliquid
logicam.// **Secunda conclusio** physica diffinitio speciem
est licet per materiam et formam ut sed affecte et
insufficienter quibus simplicibus ipse relativa quod diffinitio
respondet prima dicti. Ex quibus sequitur
quod in diffinitionibus physica vel simplicibus non ponit
aliquod accidens. Sed non ponitur sicut in quibus sub
sunt accidenti pro ut tamen per eius actum. Ergo
sequitur quod tamen prima diffinitio physica sed
unum est aliud est et aliud accidens. Ex quo
quod diffinitio prima et physica spectat ad metaphysicam
ipse eius solus considerat quod et prima dicti. Ita
unde expedit vero in diffinitione

Item vel

verte folium

//aliquando
metaphysica

[illegible] ... est una / aut [illegible] ... forma ... est una ... forma [illegible] actu et potentia ... [illegible] magis destruitur ... [illegible]

Ad rationes ... [illegible] forma ... [illegible]

... [illegible] ...

Utrum universale sit causa formalis

[illegible] singularis aut aliqua [illegible] ... [illegible] formalis ... [illegible]

Ad istud [illegible] ... [illegible]

In oppositum est [illegible] ... [illegible]

[illegible] ... forma ... [illegible]

[illegible]

Quod autem [illegible] ... [illegible] forma [illegible] ... [illegible]

[illegible] forma ... [illegible]

[illegible] ... universale in re ... [illegible] forma [illegible] ... [illegible] causalitate ... [illegible]

[illegible] forma [illegible] ... universale in [illegible] ... [illegible]

Prima conclusio [illegible] universale ... [illegible] formalis ... [illegible] forma ... [illegible]

Secunda conclusio [illegible] universale ... forma ... [illegible]

Tertia conclusio [illegible] universale ... [illegible]

[illegible margin notes]

universale in [illegible] in qua est

[illegible] forma commista [illegible] autor [illegible]

[illegible] est [illegible] intellectuale [illegible]. [illegible] male intelligunt peripateticos qui dicunt [illegible] [illegible] in rebus [illegible] [illegible] logice et [illegible]. [illegible] aliquid [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] et sic id quod [illegible]

Ad rationes ad primum [illegible] ille [illegible] in re [illegible] quod est [illegible] [illegible] Nam [illegible] sicut forma

IV. necesse sit ponere ydeas seu [illegible]

[illegible] ydeas [illegible] [illegible] [illegible] ut homines [illegible] homines [illegible] homines [illegible] [illegible]

In oppositum [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] sola [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] Primo [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible]

Secundo [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]

[illegible] moralia [illegible] qui [illegible] [illegible] Tunc ille [illegible] [illegible] posuit [illegible] [illegible] [illegible] in re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ydeas [illegible] [illegible] [illegible] Nam si [illegible] [illegible] monstra in [illegible] [illegible] hoc est [illegible] [illegible] monstra [illegible]

Pro secundo puncto sciendum

[illegible] ponere [illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

ad rones

[illegible]

ad secundum

[illegible]

Utrum in omni composito oportet

[illegible]

[illegible]

In oppositum est auctoritas

[illegible]

Quinta

[illegible]

Ad rationes

[illegible]

Circa octavum methaphysice queritur utrum materia et forma sint partes

[illegible]

[illegible]

In oppositum arguitur (?)

[illegible]

Quo sortis (?) [illegible]

X hoc aliquid sive cuius in actu

[illegible]

prima conclusio

[illegible]

actu et potentia (?) [illegible]

2a conclusio (?)

[illegible]

2a conclusio

[illegible]

advertendum (?) [illegible]

[illegible] principiant motum in ipso quo

[illegible]

IV. Nomen substantie compositum (?) [illegible]

[illegible]

In oppositum est [illegible]

[illegible]

et totum est [illegible] imponit

[illegible]

prima conclusio

[illegible]

2a conclusio

[illegible]

Zago (?)

Utrum non sit appellatum forme a suo in parte [illegible] appellatum fortius albi [illegible] appellatum [illegible] est [illegible] consimilia sunt appellata [illegible] Quare [illegible] appellata [illegible] significabili quod est absolutum dicit [illegible]

[illegible]

V rones [illegible] ad [illegible] assumptum [illegible] ad scdam [illegible] [illegible] major

W. Diffinitioni substancie sensibilis ingrediantur omnia

[illegible] diffinitio [illegible] materia et forma [illegible] diffinitio [illegible]

In oppositum arguit [illegible] remota [illegible] remota [illegible] propinqua [illegible] materia remota [illegible]

Efficiens propinquum et remotum [illegible] remotius [illegible] [illegible] quod [illegible] quiescit [illegible] quiete [illegible] remota non quiescit [illegible] ad effectum [illegible] materia [illegible] forma [illegible] monstrum [illegible] ad [illegible] sufficiens [illegible] [illegible] in fluxu [illegible] in quiete [illegible] materia et forma [illegible] in fluxu [illegible] a fine et ab efficiente [illegible] fluxus [illegible] motus [illegible] ad finem [illegible] [illegible] causas [illegible] [illegible] ad motum [illegible] in motu [illegible] diffinitionem [illegible] materia et forma [illegible] in fluxu [illegible] in quiete [illegible]

Ad rones [illegible] in quiete [illegible] materia et forma [illegible] in fluxu [illegible] efficiens et finis [illegible] ingrediuntur diffinitionem [illegible]

dirantes

x [illegible] forma [illegible] non apparet per formam [illegible]

W. sit aliqua causa preter materiam

et formam [illegible] diffinitio est [illegible] materia et forma [illegible] materia [illegible] forma [illegible] materia [illegible] materia [illegible] forma [illegible] non [illegible] materia [illegible] forma [illegible] materia et forma [illegible] materia et forma [illegible]

In oppositum

ad ante actus et actionis [illegible] cuius [illegible] est totius
[illegible] vnius [illegible] Ideo [illegible] materiam [illegible] vel
formam. Intelligendum [illegible] materiam et formam actum et potentiam
Pro responsione [illegible] differentiam et quidditatem
[illegible] differentia [illegible] in quiditate [illegible] quiditates
in diuina [illegible] tamen [illegible] sunt
[illegible] actus. [illegible] diuina [illegible] aliud
[illegible] materiam et formam vel humanitatis [illegible]
[illegible] sit [illegible] prima [illegible] diuina [illegible]
[illegible] quiditatis [illegible] materiae et forme
Essentia [illegible] sola forma [illegible]
[illegible] Essentia [illegible] et [illegible]
[illegible] Ex hiis [illegible]
[illegible] differentia [illegible] diuina [illegible]
[illegible] ergo

Conclusio prima

[illegible] actum [illegible] potentiam [illegible] actum et potentiam [illegible]

2a conclusio

[illegible] actum et potentiam [illegible] actus est [illegible] potentie [illegible]
[illegible] sit [illegible] est [illegible] in actu et [illegible] in potentia [illegible]
[illegible] actus [illegible] et potentia [illegible]
[illegible] actum et ad potentiam [illegible] actus [illegible] et potentia [illegible]
[illegible] Secundo [illegible] sunt [illegible]
[illegible] actus [illegible] et potentia [illegible]
[illegible] formam [illegible]

3a conclusio

[illegible] diuina est [illegible] et non [illegible]
[illegible] simpliciter [illegible]

Contra rationes

[illegible] in actum [illegible] in prima [illegible]

Sexta questio huius noni queritur. Utrum primus philosophus sufficienter diuidat ens in actu et potenciam

[illegible] spectat ad primum philosophum tractare de actu et potentia [illegible] Actus fundatur in motu [illegible]
[illegible] actus [illegible] in motu. [illegible] motu [illegible]
[illegible] datur ens quod [illegible] actus [illegible]
[illegible] ens [illegible]
[illegible] actus et potentia [illegible]
[illegible] potentia est ad actum et actus ad potentiam [illegible]
[illegible] sufficienter [illegible]
[illegible] in actum et potentiam [illegible] sufficiens

Pro responsione [illegible] potentia [illegible] in ordine
[illegible] ad [illegible]
[illegible] actiuum [illegible] potentia passiua [illegible]
[illegible] potentia actiua [illegible] habituata [illegible]
[illegible] habituata [illegible] actiua [illegible] potentia passiua [illegible]
[illegible] Actiua vero est
[illegible] potentia vero [illegible]
[illegible]
[illegible] actus. [illegible]
[illegible] actus [illegible] potentia
[illegible] actus [illegible] in potentia [illegible]
[illegible] non possumus diffinire [illegible]
actum et potentiam [illegible] actus et potentia [illegible]
[illegible] ergo

Conclusio prima

ad [illegible] spectat [illegible] de actu [illegible]
[illegible] ens quod est [illegible]
[illegible] actus et potentia [illegible] motor [illegible] actum
[illegible] potentia [illegible]
[illegible] actu et potentia

2a conclusio

[illegible] sufficienter diuiditur in actum et potentiam [illegible]
[illegible] ens [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] actus [illegible] quod [illegible] potentia [illegible]
Omne [illegible] in actu et [illegible] in potentia
[illegible] actu et potentia [illegible]

3a conclusio

Ens in toto suo ambitu [illegible] analogice sufficienter
diuiditur in ens in actu et ens in potentia [illegible] quod
[illegible] in actu et [illegible] in potentia [illegible]
[illegible] ens [illegible] potentia [illegible]
[illegible] actus [illegible] in potentia et [illegible] in actu [illegible]
[illegible] in potentia et [illegible] in actu [illegible] in actu
[illegible] in potentia

Ad rationes

[illegible] potentia actiua
[illegible] potentiam passiuam [illegible]
[illegible] actum [illegible]
[illegible] potentiam [illegible] passiue [illegible]
[illegible]
[illegible] qui facit [illegible]
[illegible] qui facit cultellos [illegible]

materiam suam separatam accepit ab agente vel. Dicendum ergo
primo quod omne agens particulare habet materiam in rebus sue acti-
tati correspondentem quod omne agens particulare presupponit vel
quod ipse facit et ministrat materiam. Secundo dicitur quod agens universale
quod est causa prima non habet materiam sue actioni correspondentem
quod ipsum ex nullo materiam creare potest. Et ergo omnis potentia activa
habet passivam separatam sibi correspondentem excepto agente primo
quod a legibus potentiarum agencium longe est exemptus.
Ex isto patet quare creatura non est generalis [illegible]
[illegible] imperat creatura causa quare est creatura causando
presupponit materiam separatam ab agente vel. Ex isto patet etiam
quod [illegible] semper prima potentia ab agente semper prius pre-
[illegible] [illegible] ad rationes **Ad primam** dicendum quod
[illegible] in noticia actus et potentie quod in tanto
a quo motus reperitur potentia sine actu in tanto ad quem
reperitur actus completus. Secundo [illegible] naturales fit motus
in rebus naturalibus potentias distinguit ab actu. [illegible]
[illegible] fit motus [illegible] in naturalibus actum distinguit
a potentia et quo ad hoc ponitur ad potentiam prius. **Ad 2am**
dicendum quod illa probat quod divisio entis in actum et potenti-
am est divisio entis in partes subiectivas sed est divisio entis
in primo complexiva. **Ad 3am** dicendum quod habet materias
relationis et non sunt relativa secundum esse relativa
[illegible] in quolibet genere quodlibet enim [illegible] in se habet
actum et potentiam.

.W. Differentia inter potencias rationales et irrationales

sit sufficienter posita. Quia dicendum quod potentie rationales
et earum oppositorum irrationales vero determinata est ad unum
[illegible] quod nulla est potentia nature prima et non rationalis et
est [illegible] et non est. Ergo aliqua est potentia irrationalis oppositorum.
Secundo [illegible] potentia visiva est [illegible] albi et nigri. Secundo
potentia motiva [illegible] est ad locum dextrum et
ad sinistrum et contrarium. Et ergo potentia irrationalis est oppositorum.
Sed oppositum est Aristoteles pro [illegible] nota quod [illegible]
est primo de potentiis activis que sunt differentes rationes et
operationes declarantur aut que sunt in animali et in inanimato
declarantur que sunt in animali quedam sunt in animali
que habent [illegible] [illegible] ipsa vocantur [illegible]. Que sunt
in animali [illegible] non vocantur [illegible] quedam [illegible]
[illegible] [illegible] non potentie rationales est [illegible]
quod est rationalis [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] ut voluntas [illegible] [illegible] ut appetitus [illegible]
quod voluntas [illegible] ille [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

XX Hec potentia rationalis est de-
terminata ad unum quod datur
summe bonum et summe
verum, nec intellectus ad
verum est determinatus voluntas
autem est determinata ad bonum

Alexander hic vocat
potentiam rationalem per [illegible]
[illegible] fabricare [illegible]
duce ratione [illegible] et
deliberatione, et [illegible]
[illegible] fabricare [illegible]
[illegible] [illegible] deliberatione
[illegible] intellectus [illegible]
potentiam rationalem per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectivo

et virtutes superiores que late sunt claudere [illegible]. Non illa
[illegible] non sunt simpliciter libere, [illegible] obligate corporibus organicis
sed sunt potentie rationales et potentie irrationales ut motiva localis.
Ex parte [illegible] [illegible] ab organo corporali est naturalis et obligata
legibus illius corporis. Ut claudere est naturaliter corporis obligatum
ad claudendum. Ut autem est a [illegible] [illegible] in hoc est eius oppositum
ut vere hic et vere ibi. Et ergo **prima conclusio** omnis
potentia rationalis est earum oppositorum et [illegible]. Quia conclusionem supponit
quod radix [illegible] est oppositorum [illegible] radix vero oppositorum
[illegible] [illegible]. Secundo supponitur quod [illegible] et anime posse
[illegible] et [illegible]. [illegible] quod [illegible] opposita est [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Et ergo cognito uno oppositorum
et eius ab [illegible] cognoscitur et reliquum [illegible] quod [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible] sic
et actum cognoscitur [illegible] [illegible] potentia. **Secunda conclusio**
Dicendum potentie activae irrationales semper est determinata ad unum oppositorum.
Conclusio quod [illegible] operantur per suas formas et [illegible] [illegible]
[illegible] ille forme sunt determinate ad unum. Et ergo [illegible] [illegible]
quod [illegible] est [illegible] [illegible] quod habet [illegible] [illegible] et sufficientem
cognitionem [illegible] [illegible] ipse est eius [illegible]. Alia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] adeo ut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a prima tamen determinatum est ad illud quod est sibi [illegible].
Et ergo dicendum quod operatio naturalis et operatio [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod potentie rationales et non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Patet et sunt ad opposita. Alia vero sunt determinata
ad unum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt
[illegible] in [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] quod potentia
[illegible] et passiva [illegible] ad [illegible] [illegible]. Patet quod
[illegible] [illegible] et nigri. Potentia vero motiva [illegible] [illegible] ad
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] determinatur ab obiecto. **Ad
rationes ad primam** dicendum quod illa est passiva [illegible]
passiva est oppositorum et determinatur ad eius [illegible] ut potentia
visiva a [illegible] [illegible] determinatur ad videre album. **Ad 2am**
dicendum quod determinatur a potentia cognitiva que determinatur ab obiecto ut
[illegible] cognitiva [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] in dextra
[illegible] potentia motiva determinatur a cognitiva ut moveat [illegible] [illegible]
[illegible]. **Ad 3am** dicendum [illegible] [illegible]. Non enim determinatur
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et eius oppositum [illegible]
voluntas [illegible] non determinatur ad bonum [illegible] [illegible]
[illegible] voluntas [illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] quod ostendit [illegible]

.W. necesse sit omnem potenciam

utriusque seu [illegible] sufficienter applicatam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Et a[ltera] q[uod] sit p[ri]mo mo[vens] q[uod] tale fecit tale fac[it] ... supplicari ... Secundo p[otenci]a activa ... diffinitur ... ad ... sufficienter ... approximato

In oppositum arguitur de potencia

[illegible]

Prima conclusio

[illegible]

Secunda conclusio

[illegible]

Tercia conclusio

[illegible]

Ad rationes

[illegible]

...actus sit prior potencia dignitate

... q[uod] non sit prior dignitate ... p[otenci]a activa ... Et activa ... dignitate ... actus ... actualis et potencia ... substancia ... dignior ... actualis

Secundo probatur a[rgumentum] q[uod] non prior ... quia actus ... potencia ... relativa ... relativa simul natura. Et a[ltera] ...

Tercio arguitur q[uod] actus non sit prior ... ut anima distinguitur ... organum

[illegible]

In oppositum est Aristoteles ...

[illegible]

Prima conclusio

[illegible]

Secunda conclusio

[illegible]

Tercia conclusio

[illegible]

Dubitacio

[illegible]

Conclusio

[illegible]

Ultima conclusio [illegible]

[illegible]

Ad rationes ad partem

[illegible]

Ad aliam [illegible]

[illegible]

Ad 3am [illegible]

Querit decimum Methaphysice quia primo .W. Maxime proprium sit ipsi unum esse metrum et mensuram Et arguitur

[illegible]

In oppositum est Aristoteles [illegible]

[illegible]

Prima conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio 2a [illegible]

[illegible]

Conclusio 3a [illegible]

[illegible]

Ad rationes [illegible]

W in quolibet genere illud quod est primum et unum sit metrum et mensura omnium illius generis [illegible]

[illegible]

In oppositum est Aristoteles pro responsione [illegible]

Conclusio prima [illegible]

[illegible]

mensura primum illius modi. Ex quo sequitur quod quodlibet
est in rebus alicuius generis hoc est in omnibus a primo illius generis
[illegible] per non mensurabit omnia illius generis. Et quodlibet est in [illegible]
hoc est ut in ea ab elemento vocali et quodlibet est in numero hoc
est in eo ab unitate. 2a D[ubitatio]. Est particularis in quolibet genere quod
est in eo metrum primum [illegible] quod patet in quolibet genere est primum
ex illius generis aut principium illius esse. Et in genere substantie est
primum metrum intellectualia que est primum esse. In qualitate species que
est prima qualitas. In quantitate que est prima quantitas aut punctus
[illegible] et [illegible] et simplex elementum. Quem in quibus substantialibus
[illegible] in unum principium unus in coloribus primum colorum

2a conclusio Primum quod est metrum et mensura debet esse
[illegible] sunt mensurabile per indivisibile quod longitudinis mensurant
longitudine magnitudines magnitudine [illegible] et per [illegible]
illius mensure ad quod replicatum constituit ea [illegible] que
[illegible] alicuius constitutione [illegible] que sunt eiusdem generis [illegible]
[illegible] communis vocatur [illegible] [illegible]
[illegible] Ex quo sequitur [illegible] et aliquid unum quodlibet [illegible]
[illegible] in alio et alio genere [illegible] et metrum aliud et aliud

3a conclusio In quolibet genere dari aliquod primum unum quod
[illegible] et metrum aliorum [illegible] non esset eiusdem
generis [illegible] ad unum primum principium reducibile
[illegible] aut est metrum aliorum ut [illegible] et in [illegible]
[illegible] unum analogice [illegible] eius [illegible]
manifestius invenitur in [illegible] 2 in [illegible] non
unus [illegible] a [illegible] ad indivisibilia aliorum generum. Ad

Rationes ad primam [illegible] plures mensure [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in quolibet genere [illegible]

secundam [illegible] mensurat omnia [illegible]
[illegible] mensuratur [illegible]
[illegible] sunt mensure [illegible]
[illegible] [illegible] ad questionem

.W. Utrum unum uni opponitur videtur quod non quia in moralibus uni plura opponuntur ut [illegible] duo vitia scilicet [illegible] et illiberalitas.
[illegible] ad [illegible] in naturalibus [illegible] plura uni opponuntur
ut [illegible] opponitur albo et nigro [illegible]
opponitur [illegible] unum aliud contrarie aliud privative aliud [illegible]

In oppositum est [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] unum in [illegible] [illegible] unum in [illegible]
unum in [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] unum [illegible]
[illegible] opponitur uni. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] **Notandum primo**
[illegible]
[illegible] quod non [illegible] ad [illegible] | **Est ergo prima**

unum opponitur uni [illegible] | [illegible] quod [illegible] unum
[illegible] [illegible] in [illegible] simpliciter 2o [illegible] unum
[illegible] quod [illegible] in [illegible] | 3o in [illegible]
[illegible] qua [illegible] | Est ergo [illegible]
unum accipitur in simpliciter [illegible] opponitur ei [illegible]
[illegible] [illegible] | [illegible] non [illegible]
[illegible] opponitur [illegible] | Ex quo [illegible] quod unum suo modo
opponitur [illegible] | [illegible] sic unum suo modo [illegible]
[illegible] | 2a D. Unum [illegible]
quod ei [illegible] opponitur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et ei opponitur aliud [illegible]
ut est [illegible] [illegible] et unum [illegible]
[illegible] opponitur [illegible] | ut [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] opponitur
[illegible] [illegible] ut est [illegible]
[illegible] et [illegible] **3a conclusio** [illegible] opponitur [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] a nullo [illegible]
[illegible] [illegible] opponitur [illegible]
[illegible] **Tertia conclusio**
[illegible] in uno genere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et maxima [illegible]
[illegible] quod est [illegible]
[illegible] et maxima distantia [illegible] media [illegible]
[illegible] [illegible] media qua [illegible] in alio
[illegible] [illegible] media qua [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] media [illegible] **Conclusio generalis**
[illegible] est [illegible]
[illegible] unum uni opponitur [illegible]
[illegible] et maxima distantia [illegible] plures
[illegible] magnitudine [illegible] distantes [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] magnitudine distantibus non [illegible]
[illegible] [illegible] distat a b non [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible]
non opponitur ei [illegible] magnitudine distant [illegible]
[illegible] opponitur a [illegible]
[illegible] medium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] opponitur [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] opponitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible]

affirmat ergo sic affirmatio est vera ita negatio eius negativa [illegible]

[illegible]

Ad rationes [illegible]

[illegible]

Utrum salus unius contrariorum se habeat

aut habet alterum ut privatio [illegible]

[illegible]

In oppositum est Aristoteles [illegible]

[illegible]

Prima conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio 2a [illegible]

[illegible]

Conclusio 3a [illegible]

[illegible]

Ultima conclusio [illegible]

[illegible]

Ad rationes ad primam [illegible]

[illegible]

Utrum corruptibile et incorruptibile differant

genere [illegible]

[illegible]

In oppositum est Aristoteles [illegible]

[illegible]

Conclusio prima [illegible]

[illegible]

Conclusio 2a [illegible]

[illegible]

Conclusio 3a [illegible]

[illegible]

subalterna ... mathematica est ... [illegible] ... Ad rationes ... [illegible] ... Ad secundam ... [illegible] ... Ad ultimam ... [illegible] ... mathematica ... [illegible]

Circa inicium undecimi me[taphysice]
Q[ueritur]. Utrum methaphisicus habeat
omnem substanciam conside-
rare. Arguitur quod non quia ... [illegible]

... [illegible] ... In oppositum arguitur ... [illegible] ... Est prima
[conclusio] ... [illegible] ... Secunda conclusio ... [illegible]

... [illegible] ... Tercia conclusio ... [illegible] ... Ultima conclusio ... [illegible] ... Ad rationes
ad primam dicitur ... [illegible] ... Ad secundam ... [illegible]

Utrum prima philosophia sit sciencia una considerans ... [illegible] ... In oppositum est
Aristoteles ... [illegible] ... Prima conclusio ... [illegible] ... Secunda conclusio ... [illegible]

[illegible]

Ad rones

[illegible]

W. Omne ens diminutum reducatur ad ens

[illegible]

In oppm ar[gui]

[illegible]

Pma conclusio

[illegible]

Sda conclusio

[illegible]

Ad rones ad pmam

[illegible]

W. metaphysicus habeat determinare de motu et

[illegible]

In oppm e ar[gui]

[illegible]

Pma conclusio

[illegible]

Circa inicium duodecimi metaphysice Queritur primo utrum materia substanciam quam principiat faciat sensibilem mobilem

[illegible]

In oppositum arguitur [illegible]

Prima conclusio [illegible]

Secunda conclusio [illegible]

Tertia conclusio [illegible]

Ultima conclusio [illegible]

Ad rationes [illegible]

Ad primam [illegible]

Ad secundam [illegible]

[illegible] ut generatur [illegible] non [illegible] quia aliquid [illegible] et partic[ulariter] [illegible] quod sit [illegible]

Utrum sunt eadem principia substantiarum et accidentium. Arguitur quod non [illegible] elementa sunt [illegible] elementa [illegible]

In oppositum arguitur [illegible]

Prima conclusio [illegible]

Secunda conclusio [illegible]

Tertia conclusio [illegible]

Ad rationes [illegible]

Utrum necesse sit ponere aliquam substantiam [illegible] forma [illegible]

[illegible]

Notandum circa [illegible]

[illegible] Prima conclusio [illegible]

[illegible]

2a conclusio [illegible]

[illegible]

Ad rationes [illegible]

[illegible]

Vita [illegible] separatarum sit delectabilissima

[illegible]

Notandum circa [illegible]

[illegible]

Prima conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio [illegible]

[illegible]

2a conclusio [illegible] g naturali

[illegible]

Ad rationes contra primam [illegible]

[illegible]

Intelligentia prima intelligat se et alia a se [illegible]

[illegible]

Notandum circa [illegible]

[illegible] Prima conclusio [illegible]

[illegible]

Conclusio [illegible] 2a

[illegible]

[illegible] aliquid intell[igere] [illegible]

[illegible] Causa [illegible]

[illegible]

2a conclusio [illegible]

[illegible]

Ad rones ad p[ri]m[a]m [illegible]

[illegible]

W. Intelligentie secunde cognoscat aliquid [illegible]

[illegible]

[illegible] **opinio Carceles** [illegible]

[illegible] **P[ri]ma p[ar]s** [illegible]

[illegible] **2a p[ar]s** [illegible]

[illegible] **3a p[ar]s** [illegible]

[illegible] **3a conclusio** [illegible]

[illegible] **Dubitatur** [illegible]

[illegible] **3. d.** [illegible]

[illegible]

Ad rones ad p[ri]m[a]m [illegible]

[illegible]

In principatu et regno vniusi presidet vnus princeps

[illegible]

In oppositum est Aristoteles

[illegible]

Secunda conclusio

[illegible]

2a conclusio

[illegible]

Ad rationes

[illegible]

In nomine domini amen. Incausatum serie ab omni auctore

Constituta [illegible]

[illegible]

[illegible]

.W. Ens sit subiectum meth[aphisi]ce arguitur

[illegible]

Contra

[illegible]

Contra

[illegible]

Contra

[illegible]

Contra

[illegible]

Sciendum

[illegible]

et prima intellectiva [illegible] que [illegible] habet separatas rationes et magnitudine [illegible]
[illegible] quidem anima fundantur que ex magnitudine sola vel magnitudine [illegible]
sunt determinata. Motivum [illegible] quod ista scientia est [illegible] omnium [illegible]
et illa sunt deus et anima. [illegible] sunt [illegible]
[illegible] ambe sunt [illegible]. Secundo [illegible] quod [illegible] scientie est ad [illegible]
que [illegible] passiones et anima in illa scientia [illegible] reducuntur
[illegible] deus et anima sic [illegible]
[illegible] que non [illegible]
deum et animam [illegible]
[illegible]

[Q]ui omnes homines natura scire desiderant

[illegible]

Contra [illegible]

Contra [illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

[illegible] Quorum autem congelati [illegible]
[illegible] medullosum et [illegible]
[illegible] in [illegible] Con

Auditus [illegible]

[illegible] Con

Tactus [illegible]

Ad [illegible]

Ad [illegible]

[illegible]

ut et intellectus divinus. Et non quietat desiderium sciendi sicut quando [illegible]
[illegible] [illegible] altissima [illegible] scientia [illegible]
[illegible] lumen [illegible] [illegible] lumen [illegible] uniformiter [illegible]
[illegible] suspensum sunt intellecta [illegible] secundum [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] ab omnibus [illegible] Et [illegible]
[illegible] intellectus divinus non [illegible]
[illegible] ergo [illegible] intellectum esse [illegible]
[illegible] [illegible]

N. ex experimentis generatur ars arguitur

[illegible] ex memoria non generabitur experimentum [illegible]
[illegible] ad memoriam ita memoria ad experimentum
[illegible] non fit memoria [illegible] ad [illegible]
[illegible] non fit [illegible] ad [illegible]
[illegible] actus [illegible] fit [illegible] actu [illegible] et ita non [illegible]
[illegible] ad actus [illegible] **Contra** [illegible]
[illegible] fit ex memoria unius vel plurium [illegible]
[illegible] fieri memoria ergo [illegible] memoria [illegible]
[illegible] experimentum [illegible] ex [illegible]
[illegible] Et [illegible] collatio [illegible] ergo experimentum [illegible]
[illegible] collatio [illegible] memoria [illegible]
[illegible] ad experimentum [illegible]
[illegible] in bello [illegible]
[illegible] ad [illegible] actus [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] **Preterea** [illegible]
[illegible] experimentum [illegible]
[illegible] memoria [illegible]
[illegible] collatio [illegible]
[illegible] in memoria [illegible] collatio [illegible]
[illegible] **Secundum glossam** [illegible] ars [illegible]
[illegible] experimentum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] **Preterea omne** [illegible]
[illegible] ars [illegible] experimentum [illegible]
[illegible] memoria ergo [illegible]
[illegible]
[illegible] **Contra glossam** [illegible] experimentum [illegible]
[illegible] non generatur in nobis [illegible]
[illegible] non generatur [illegible] in nobis

1 [illegible] ars [illegible]

1 [illegible] ex [illegible] non fit [illegible]

1 Allexander et S. Thomam

[illegible]

[illegible] experimento aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ergo [illegible]
[illegible] ad non [illegible] ab [illegible]
[illegible] aliquos et non [illegible] aliquid nisi [illegible] ergo
[illegible] intellectus [illegible] et ita [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] ergo [illegible] experimento [illegible]
non [illegible] aliquid in [illegible] ad [illegible]
[illegible] et hoc [illegible] Boheius (?) [illegible]
[illegible] in memoria [illegible]
[illegible] forme non [illegible]
[illegible] esse [illegible] arte [illegible]
[illegible] esse [illegible] non [illegible] est
[illegible]
[illegible] ergo [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible]
[illegible] actus [illegible] illius actus
[illegible] et in intellectu [illegible]
[illegible] actu
et [illegible] in [illegible]
[illegible] aliquid [illegible]
[illegible] et [illegible] ergo [illegible]
[illegible] in intellectu [illegible] forma [illegible] esse [illegible] est in [illegible]
[illegible] actu [illegible] nisi [illegible] aliquid
[illegible] actu [illegible] et [illegible] experimentum [illegible]
[illegible] memoria [illegible]
[illegible] et [illegible] actus [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] **Conclusio**
[illegible] experimentum [illegible] experimentum [illegible]
[illegible] experimento [illegible]
[illegible]
[illegible] experimento [illegible] ergo [illegible]
[illegible] experimentum [illegible]
[illegible] experimentum [illegible] ergo [illegible]
[illegible] et experimentum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ars [illegible] experimento [illegible]
[illegible] experimento [illegible]
[illegible] experimento [illegible] et [illegible]

1 [illegible] aliqua [illegible] Alb[ertus] [illegible]

1 et [illegible]

in cognitionem operationum nisi cognitionem effectuum [illegible]
[illegible] aliquos [illegible] experientia [illegible]
[illegible] astrologi [illegible] astrologi [illegible]
[illegible]

Preterea experientia [illegible]

[illegible]

Contra racionem artis et experiencie [illegible]

[illegible]

Utrum omnes actus et operationes sint circa singularia [illegible]

[illegible]

[illegible] **Dubitatur** [illegible]

[illegible]

Utrum sciencia que est circa primas causas sit sapiencia [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea metaphysica [illegible]

[illegible]

[illegible]

Preterea

[illegible]

Preterea

[illegible]

Contra mathematicos

[illegible]

Preterea

[illegible]

Preterea non [illegible]

[illegible]

Contra metaphysicam

[illegible]

Contra practicas

[illegible]

Contra 3am

[illegible]

Methaphisica habet considerare omnes res

[illegible]

Preterea

[illegible]

Inter scientias speculativas metaphysica

[illegible]

Preterea

[illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

Contra [illegible]

Preterea [illegible]

Contra ista sententia [illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

Circa secundum mere queritur. Utrum difficultas que est in speculacionibus veritatis pro[…] [illegible]

[illegible]

Contra [illegible]

Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

Contra [illegible]

Contra [illegible]

cum magno conatu non possumus videre sic volumus. Dubitatur. Utrum veritas a nobis possit perfecte apprehendi [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Et dicitur quod difficultas [illegible] Contra hoc [illegible]

[illegible]

Contra questionem [illegible]

[illegible]

Utrum possibile sit intellectum humanum cognoscere [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Margin: [illegible] status

Margin: [illegible]

[illegible]

[illegible] Preterea omnia [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Sciendum est quod [illegible] opinio domini alberti albertiste ita habet [illegible]

[illegible]

Margin: [illegible] physica

[illegible]

Margin: [illegible] illuminator

[illegible]

Contra quos arguitur sic

Preterea

Preterea

Preterea

Preterea

Preterea

[illegible]

Utrum sola metaphysica sit scientia veritatis

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Contra conclusionem

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Praeterea

[illegible]

Solutio Alexandri hic

[illegible]

[illegible]

Vtrum in causis efficientibus sit processus [in infinitum]

[illegible]

Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

Contra [illegible]

Contra 2am rationem [illegible]

Preterea omne [illegible]

Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Utrum in genere cause materialis sit processus in infinitum. Et fit [illegible] ad hanc [illegible] [illegible] quo [illegible] sunt cause materiales [illegible] subordinate et sunt ille quarum illa una sit ex alia sicut [illegible] [illegible] quod sit ex elementis. ex quibus fit vivens vita vegetativa [illegible] vivens vita vegetativa. fit vivens vita sensitiva et [illegible] homo [illegible] [illegible] subordinatis non procedit in infinitum. [illegible] materia [illegible] pura potentia ex qua sunt elementa. [illegible] sunt materie [illegible] subordinate [illegible] [illegible] et alia sicut [illegible] et [illegible]. Et [illegible] in infinitum [illegible] ponit [illegible]

Contra [illegible] illa est [illegible] materialis [illegible] illa [illegible] [illegible] materialis. [illegible] illa [illegible] a superiori ad inferius. [illegible] omne quod [illegible] [illegible] ad [illegible] parte [illegible] [illegible] parte

Preterea in [illegible] sit processus in infinitum [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible] ordo

Preterea [illegible] materia [illegible] [illegible] [illegible] materialis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Preterea [illegible] infinitum [illegible] infinite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subordinatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Preterea [illegible] processus in infinitum [illegible] [illegible] materia in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] subordinatis [illegible]

Utrum finis et forma procedant in infinitum [illegible] processus in infinitum [illegible] [illegible] infinite [illegible] [illegible] subordinate

Preterea [illegible] infinite [illegible] in infinitum [illegible] [illegible] subordinate [illegible] [illegible]

Preterea appetitus [illegible] in infinitum [illegible] [illegible] appetitus [illegible] infinita [illegible] appetitus [illegible] [illegible]

Contra [illegible] in fine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] aliquem finem [illegible] [illegible] aliqua perfectio in qua [illegible] finis [illegible]

Contra rationem [illegible] in formis [illegible] in infinitum [illegible] in [illegible] in infinitum. [illegible] in formis [illegible] subordinate

Contra probationem [illegible] processus in formis [illegible] [illegible] processum in [illegible] [illegible] plures forme [illegible] [illegible] [illegible] diverse forme [illegible] [illegible]

Preterea [illegible] in formis [illegible] in infinitum [illegible] in actibus procedit in infinitum [illegible] in formis [illegible] in actibus ad [illegible] infinitum [illegible]

Preterea [illegible] prima forma [illegible] infinita in perfectione [illegible] infinite [illegible] [illegible] prima forma [illegible] forme quot [illegible] prima forma [illegible] prima forma infinite [illegible] prima forma infinite perfectionis [illegible] in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quelibet forma [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Contra in [illegible] ordinate [illegible] forme [illegible] ordinate [illegible] infinite [illegible] [illegible] [illegible] infinite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinite [illegible]

Preterea [illegible] forme [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] forma [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible] prima forma [illegible] [illegible] prima forma [illegible] [illegible] infinitum [illegible] infinite [illegible] [illegible] prima forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forme [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] infinitum [illegible] [illegible] infinite in formis

[illegible]

Con[tra] [illegible]

Dub[ium] [illegible]

[2]o q[uae] du[m] duo sunt impedimenta ma[xima] [illegible]

[illegible]

Circa tercium meth[odum] [illegible] veritatem investigantibus natura [illegible]

[illegible] Continuacio [illegible]

[illegible]

Circa 2o [illegible]

Ad q[uaesti]o[ne]m [illegible]

[illegible]

Con[tra] [illegible] Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Utrum metaphysica consideret omnia

[illegible]

Conclusio prima

[illegible]

2a conclusio

[illegible]

Conclusio 3a

[illegible]

[illegible]

Contra primam conclusionem

[illegible]

Preterea

[illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

Contra [illegible]

Preterea [illegible]

Preterea [illegible]

Dubitatur [illegible]

[illegible]

genus predicatur de dia per se Secundum

[illegible]

Secundum sic [illegible]

Condicio [illegible]

Preterea

[illegible]

Preterea

[illegible]

Contra arg

[illegible]

Contra instantia

[illegible]

Preterea

[illegible]

W. utrum species sit ordo eiusdem generis. R

[illegible]

Contra a

[illegible]

Preterea

[illegible]

[illegible]

Circa quartum queritur. Utrum ens quod est subiectum metaphysice dicatur univoce de substantia et accidente secundum intentionem Thome

[illegible]

Contra

[illegible]

[illegible]

Ptea [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Con [illegible]

[illegible]

[illegible] posse et comprehensi [illegible]

Utrum scientia de ente in quantum ens que est metaphysica

sit decta ab aliis scientiis [illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

Contra hoc [illegible]

[illegible]

omnia ... [illegible]

Sciendum autem pro [illegible]

[illegible]

Ens et unum dicant eandem essenciam

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

Contra tamen Com [illegible]

[illegible]

Con [illegible]

[illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

Nondum [illegible]

[illegible]

[illegible]

W. ens et esse nominent disposicionem realem

[illegible]

Ex quo [illegible]

[illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

Contra [illegible]

[illegible]

Contra

[illegible]

Preterea

[illegible]

Preterea

[illegible]

Contra

[illegible]

Oppositum

[illegible]

[illegible]

Contra secundam conclusionem [illegible]

[illegible]

Contra probationem [illegible]

[illegible]

Contra 3am conclusionem [illegible]

[illegible]

Contra quartam conclusionem [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

Contra quintam conclusionem [illegible]

[illegible]

Prima [illegible]

[illegible]

quod sit ca[usa] [illegible] effectiva [illegible] [illegible]
[illegible] effectiva aliquorum [illegible]
[illegible] tangit Thomas in prima parte contra gentiles [illegible]
[illegible] dicatur quod divina sit causa [illegible] effectiva [illegible]
[illegible] aliquod [illegible] posset [illegible]
[illegible] quod [illegible] doctor [illegible]
[illegible]

Contra conclusionem [illegible]
[illegible]

Preterea [illegible]
[illegible]

Preterea [illegible]
[illegible]

.X. Utrum prima philosophia sit de omnibus substantiis et accidentibus

[illegible]
[illegible] Et ita [illegible]
[illegible]

[illegible] ut ait Thomas 3° huius [illegible]
[illegible] Sed [illegible]
[illegible]

Nondum [illegible]
[illegible]

Utrum prime philosophie sit considerare prima principia

[illegible]

Non [illegible]
[illegible]

Contra illud

Additum [illegible]
[illegible]

Contra 2am conclusionem [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Contra tertiam conclusionem

[illegible]

Preterea

[illegible]

Utrum ad primum principium pertineat disputare

Contra

[illegible]

Contra 2am conclusionem

[illegible]

Preterea

[illegible]

Utrum omnis veritas et ultime principiorum principiorum

[illegible]

Utrum omne quod apparet sit verum

[illegible]

Preterea

[illegible]

Contra 3am conclusionem

[illegible]

Contra 2am rationem

[illegible]

Contra 3am rationem

[illegible]

Utrum contradictoria sit dare medium arguitur

[illegible] Contra [illegible]

Utrum veritas primi principii complexi quod est

[illegible] Contra [illegible]

Utrum contradictio sit maxima oppositionum

[illegible]

[illegible] **Preterea** [illegible]

[illegible]

Circa initium quinti queritur utrum modi principii sufficienter assignentur quod plures in hoc quinto

[illegible]

Unde tamen quatuor sint genera causarum

[illegible]

[illegible]

Utrum diffinicio elementi sit bene posita ar. diffinicio

[illegible] **Contra** [illegible]

[illegible] **Preterea** [illegible]

[illegible]

Contra 2am conclusionem aliquod est elementum quod non [illegible]
[illegible]

Utrum omnis natiuitas et [illegible] secundum [illegible]
[illegible]

Utrum possibile sit aliquod necessarium [illegible] Contra
[illegible]

Ut aliquis [illegible]
[illegible]

Utrum unica diuisione logica sufficienter diuidatur
[illegible]

Contra probationem secundi [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad advertendum

[illegible]

Contra dicta argumenta

[illegible]

Contra dicta adhuc

[illegible]

argumentum

[illegible]

[illegible] sufficienciae [illegible]

[illegible]

Prea

[illegible] 3°3

[illegible]

Et ita relacio [illegible] ad aliquid [illegible]

Utrum tres sunt partes unius vel identitas [illegible]

[illegible] Contra hoc quod [illegible]

[illegible]

Contra

[illegible]

Preterea

[illegible]

Contra hoc arguitur

[illegible]

[illegible]

Ad argumentum

[illegible]

Contra

[illegible]

Utrum tres sunt modi relationum

[illegible]

[illegible]

Sed contra arguitur [illegible]

[illegible]

Notandum

[illegible]

[illegible]

Contra praedicta [illegible]

[illegible]

Praeterea [illegible]

[illegible]

Advertendum [illegible]

[illegible]

Arguitur membra huius divisionis

[illegible]

Non dum d. d. [illegible]

[illegible]

Circa sextum queritur .W. de ente rationis sit scientia. Nondum ens rationis est quod

[illegible]

Contra hoc quod dicit [illegible]

[illegible]

Preterea [illegible]

[illegible]

W. verum et falsum sint in mente pro

[illegible]

ad pluralitatem que

Iohannis xiiij

[illegible]

[illegible]

Circa initium septimi queritur utrum substantia sit prior accidente cognitione tempore et

diffinitione [illegible]

[illegible]

[illegible]

Contra 2am rationem

[illegible]

Argumentum

[illegible]

Contra 3am rationem

[illegible]

Contra rationem in oppositum

[illegible]

... actio et illud dicitur prius natura quod fit ... aliud ... [illegible]

Utrum forma sit magis ens quam materia et compositum

[illegible]

Contra primam rationem

[illegible]

Contra 2am rationem

[illegible]

Item compositum

[illegible]

Item 3o sic

[illegible]

Item forma ponitur in ge

[illegible]

Utrum actus sit vera diffinitio ad primo que

[illegible]

Arguitur

[illegible]

[illegible]

Contra h

[illegible]

Arguitur sic

[illegible]

Ad 1 sic

[illegible]

[illegible]

Contra predictam

[illegible]

Contra istam solucionem

[illegible]

Contra arguitur

[illegible]

Contra hoc ar

[illegible]

Contra hoc ar

[illegible]

[illegible]

quod quid erat esse sit idem cum eo

[illegible]

[illegible]

Argumentum

[illegible]

Con

[illegible]

Con 3am

Secundo

[illegible]

Item

[illegible]

[illegible]

Utrum omne quod fit fiat a sibi simili

[illegible]

Contra

[illegible]

Item

[illegible]

[illegible]

Dubitatur. Utrum

[illegible]

Contra

[illegible]

Item [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Circa initium tertij huius queritur quod veritatem investigare volentibus necessarium sit bene pre-

dubitare [illegible]

[illegible]

dubitationem [illegible] investigare [illegible]

[illegible] dubitationem [illegible]

[illegible] Ad [illegible]

[illegible] investigare volentibus [illegible] dubitare [illegible]

[illegible]

[illegible] in alijs libris [illegible]

[illegible]

[illegible]

Methaphysica considerat omnia genera causarum

[illegible]

Ad oppositum est arist. et avicenna in sententia et dominatio . . .
primo . . . dicta est sapientia quam deus voce
. . . sapientiam . . . quam appellare . . .
. . . in hoc libro movet arist. 2 . . .
. . . ut dicit albertus . . . 2° . . .
. . . primo . . . est . . .
sapientia . . . de . . . non . . .
non . . . ut . . . dubitantis necessarium . . .
. . . protestantibus . . . quibusdam . . .
disputationibus et . . . et de aliis . . .
. . . ad . . . et distincto . . .
. . . sed . . . que est
prima . . . Deinde . . .
est . . . aliquam . . . omnes causas . . .
uno . . . partes et partes . . .
. . . divisio . . . non . . .
. . . de primo . . . quod . . . sapientie
est ordinare et non ordinari . . .
. . . aliquid inordinatum . . . in eo qui
sapientissimus est et . . . errorem a nullo . . .
posset corrigi . . . inordinatum aut . . .
. . . in prima . . . si . . . quereret . . .
. . . Ut . . . est in primo . . . in . . .
. . . statim . . .
quoque . . . ut . . . in 2° Et . . .
. . . ad se . . . non . . .
. . . Sed . . . hic de 2°° considerandum
. . . quia . . . non
. . . prima . . . omnia
. . . ut habet reductionem ad . . .
. . . partes et partes . . .
. . . habet reductionem ad ipsum . . .
. . . sunt . . . avicenna . . .
. . . et . . .
. . . Ex quo . . .
et omnis . . . eius . . . est eius non . . .
nisi ad . . .
speculationem non . . . primum . . .
. . . avicenna et algazel . . . al . . .

hoc sit . . . aut non sistit . . .
quod . . . considerandi . . .
est quod . . . Secunda Conclusio . . .
omnia . . . sive media . . .
. . . quod . . . absque . . .
. . . sive . . . quod . . . et sicut . . .
. . . sunt omnia . . . primo
. . . que . . . et . . .
non . . . quod hoc . . . predicit . . .
movent . . . ordinem et . . . quod omne
movens . . . movent . . .
. . . sunt . . . Est . . . finibus . . . et . . .
. . . substantie forme . . . et sunt . . .
. . . in . . . in . . .
. . . non . . . sit . . . ad . . . quod
. . . quod aliquid . . .
motum et transmutationem . . .
. . . in primo motore . . .
. . . non . . .
aliquid . . . se . . . quod . . .
omnes causas non . . . ut habet reductionem ad . . .
. . . partes eius . . . partes . . .
. . . ad . . . omnem
. . . esse . . . primam formam . . .
. . . Et . . .
. . . substantie forme . . . Conclusio
. . . sit de omnibus causis non . . .
. . . de aliquibus . . . et de aliquibus . . .
. . . prima . . . sine et forma
. . . ordinate . . .
. . . et principalissime
. . . quem sunt alique
. . . quem et . . .
Et . . . sit . . . omnes alie . . . famulantes
et . . . ad hoc . . . omnino . . .
. . . Sed . . . que agunt sunt . . .
. . . in . . . alii . . . alii . . .
. . . alii aptando gladios alii arma parando
. . . ad . . .
agat aliquid quod . . . et alii
quod . . . omnes alie . . . agunt

. . . ad . . . quod . . . ad . . .

est illum finem sevissimum et antiquissimum de
monstrantem generem aliter auadientem in 4°
et bonum omni aliorum. Et tali homini rectore
indiret excitus / De forma per quam mediante
generat primo et maxime facie, i.e. de genere eam quam
facit maxime scire, et hec est forma que est despicabilis
primus etc. Patet quod forma facit maxime
scire patet in primo dubio. Et quia prima philosophia demonstrat
monstret per eam que est primum movens. Et ut
est albedo generat primo movens immobile. Ut per suam
formam quam ipse facit ut agendo ad formam
facit scire statim. Dicit conclusio, domus ex forma
quam nisi se domificans in domificans et si
artificialia in duratione [illegible] in aliquid
ad formam quam aliter non et primum [illegible] aliquid
Et clare patet ut inquit albedo generat primus physicus
[illegible] immobile et maxime refert ad formam et ad
finem. Hec [illegible] est intentionem aristotelis in [illegible]
[illegible] per specialiter omnes [illegible] est alius et alius
scire. Et ratio est quia in diversis [illegible] et in diversis
rebus de quibus sunt scire diverse [illegible] habent principia
[illegible]. [illegible] [illegible] doceat per omnes [illegible]
[illegible] est principaliter [illegible] et actu. Et [illegible]
quam cognoscimus et scimus [illegible] mutationis. [illegible]
[illegible] generat efficientem et materiam per omnes motus
[illegible] est actus immobile. Et omnis quod movet
[illegible] cognoscitur ex immobili et materia. Ratio
autem generat formam quandam ut omnis motus et
materia [illegible] et quedam finem quam est [illegible]
mutationis et motus. Forma enim in pluribus
convenit cum prima fine, et forma in fine est
motus et generat omnem materiam que [illegible]. [illegible]
[illegible] autem prima generat quamdiu forma [illegible]
ad [illegible] et quia materia est de [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] non durat per finem
et efficientem. Cum [illegible] sunt priores [illegible] quia [illegible]
[illegible] materia non sunt [illegible] ut [illegible]
[illegible] in eis non est principium [illegible] motus in effectu
ut in eis est finis qui est [illegible] motus. Et
[illegible] in materia ut est bonum ut finis [illegible]
[illegible] finis quia finis [illegible] finis [illegible] generatio

Dubitatur quinto causa formalis / maxime
facit scire. Et quia scire [illegible] in [illegible] per multos
[illegible] magis [illegible] scire [illegible] qui [illegible]
rei quam illum qui novit non [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] prima [illegible]. Et noti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] non est malum. quia bonum est bonum
[illegible] aut illorum qui noverunt rei magis
ille novit qui novit in formali scilicet quid sit
[illegible] qui novit [illegible] rei scilicet quanta sit aut quantum
[illegible] a quid facere a quid pati apta nata sit. [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] ergo causa formalis maxime
facit scire. [illegible] quia facit scire rem in se ipsa
facit eam magis scire quam [illegible] in [illegible] ut in fine
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] sicut res se habent ad [illegible] ita
ad veritatem cognitionem. Et omnis principalius habet [illegible]
a forma [illegible]. Ad rationes ad primam [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] adequatio illa
aut generantis non ut adequata [illegible] sed ut ea
que reducunt [illegible] ad [illegible] [illegible]. Et [illegible] albedo
[illegible] quo primus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] eius [illegible] diffinitionem. [illegible] autem [illegible]
[illegible] et omnia [illegible] [illegible] ad [illegible] unum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Ad secundam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] est [illegible] et
[illegible] est [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et aliter [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad unam [illegible] non aliqua
[illegible] [illegible] ad eandem [illegible] [illegible] [illegible]
Secundo [illegible] [illegible] ad aliquod unum
[illegible] ad [illegible] [illegible] totum [illegible] eam [illegible]
[illegible] ad eandem [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad eandem [illegible]. [illegible] quia unum
est [illegible] [illegible] [illegible]. Et diverse [illegible] sunt de
consideratione [illegible] [illegible] [illegible] ad unum
[illegible] est [illegible] Et advertendum quod [illegible] [illegible]
[illegible] secundo [illegible] rebus que sunt [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. Primo sunt [illegible] [illegible]
sunt [illegible] Ad [illegible] quia [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible]
quod consideratur a [illegible]. Ad [illegible] [illegible]
est de fine motus non aut [illegible] fine totius
[illegible] qui non [illegible] aliquem motum

Ad vltimum dicitur quod cum materia sit pura potentia non est ens sed principium entis. Sed ratio est quia materia
ente vel sub ratione sed potentia sub ratione substantialis sed quia
eam non consideratur a me ut hic negatiue
quodammodo contrahitur sub ente. Secundum albertum materia
ut consideratur a metaphysico tamquam fundamentum et
individuans substantias formis simpliciter dantur
Et reperitur in quolibet ente in genere. Distinguit
secundum philosophorum doctorem de materia. Prima dicitur quod contingit
loqui de ea. Primo secundum quod est quedam substantia in qua
tali compositione prima subsistat genus licet non
sit per eam hoc modo dicitur eam in entibus substantialibus
ordinatis in genere siue corporales siue incorporales
sunt. Alio modo prout est potentia per quam aliquid habet
motum et mutationem hoc modo solum reperitur
in corporalibus

Q. genus predicatur de differentia per se an non et sic arguitur

Arguitur quod sic quia idem est predicari de se
sed genus et differentia sunt huiusmodi quia actu ipsa coniuncta
coniunctis dicitur esse predicatio per se. Et si dicitur
quia si actu sunt idem. Nec hoc non est
de genere et differentia. Probatur quia hoc genus et differentia non
sunt eadem tamen sub diuersis modis quia si
illi modi dicunt sibi cum non habent originem
ex re cuius una est que sit et alia et differentia.
Hoc supponitur in omnibus quod est et ad hoc
est rationale est omne rationale est animal vbi genus ponitur de
differentia. Et vt nunc per se quia sit pro se per se
sub et vno. Et per se non habet quod natura rationale est
ad id quod per se quia omnis compositio naturali quod per se primo
propositum. Ad oppositum est ars de predicabilibus qui
dicit per se de eodem dicitur aut genus
siue huius rebus. Secundo respondetur quod
genus differentia et species non sunt plura quidem sed
vnumquid. Vnam tamen sub alio et alio modo.
Quia eadem est res animal rationale et homo. Non
enim habent eandem tamen genus et differentia non
predicantur de se dicunt. Pro cuius quod dicitur
genus habet vnam et rationem. Sed aliter
aliter non potest genus de se nisi innata.
Quemadmodum nam homo est animal sed
malis ergo sunt in omnibus vna res sed alio
et alio modo eam sunt quia genus sunt tamen
res sub dicto indistincto et indistincto distinguitur
ab hoc per rationem proprietatis ut participant per diuersa

nec concludendo propositum in differentia
vel per se de hoc a proprietate

Et ita quamuis genus non sit una dicitur hic hec
non materia quia sit res per non perfectam malis
differentia. Vnde dicitur quod forma autem de ens simpliciter imperfecta
quia genus quod sit eadem tamen per non formam
determinante siue specificante rem genus et tamen specie
sed quod quidam dicunt specificale. Secundo dicitur quod differentia dicit quod
dicitur specificale nec quid per modum qualitatis. Et ideo
dicitur quod differentia dicit completum genus. Propter hoc sit
idem quod genus specificatum et completum. Et ita
patet hoc non tamen completiuum in se ambas
partes et materiales genus et formales differentie. Secundo
quod ut differentia saltem diuisiua est de intellectu
genus de intellectu differentie. Primo patet quia si una differentia
diuisiua esset de intellectu genus tunc parum ratio et alia
esset genus includit actualiter opposita quod est falsum
quia genus comprehendit ut vnum cum sit vel potentia
vnde patet quod genus se habet ad differentiam sic potentia ad
actum. Vnde capitulo potentie non est de conceptu
actus nec econtra. Quid autem est de intentione articuli
secundo Porphyrium dicit quod differentia non participat genus.
Et ad hoc communia quod genus non intelligitur in
differentia sicut pars de eius. Sed sicut eius de tamen
eius. Et sic genus est de intellectu propositionis in
differentia ponitur tamen genus licet in se propositionis
specialem per quod vna propositio dicitur ab alia. Sed
genus importat rem tamen propositionis specialem
in qua diuerse propositiones conueniunt simpliciter quod in
significatione et intellectu differentie non includitur genus.
Ad impetrat rem sicut quod hec propositio specificat
de ratione proprietatis subtrahendo. Secundo
vnde sit rem sicut quod proprietatis intelligitur non
concedendo saltem in sua significatione primaria propositionem
proprietatem specificam vel negatiuam. Genus autem et ad
res illas proprietates in se intelligit et continet. Hoc
vnde sit rem tamen quod ambas has proprietates continet.
Ad
Propter hoc eius tamen proprietatem in hoc secundo differt quia
et quia eius in omnibus intellectui autem est et intellectu
siue differentie si quid contrahit. Sed ergo Contra
Genus non ponitur de differentia per se per id quod per se
ponitur de aliquo saltem in primo modo est de intellectu
vel habet de quo ponitur. Sed ergo non est de intellectu differentie
per se secundo quod in 2° ergo. Et in per se
in diffinitione est de diffinito vel ponitur
in diffinitione eius. Sed ergo non differentia
ut ponitur in diffinitione eius quia differentia non est diffinitum

[illegible]

qz hec dicit et dca et in infinitum. Non est
in ordine esse qz hec sequeretur quod quia esset prius ordo
et quod dca ponetur diffinitio genus. Item
est ordo superior sicut genus predicatur de
dca hec unum ad et multa aliqua. Item
quod ex quo genus dca ad pluria de esse esse
sicut homine hec homo est unum ad. Et hoc
est solis [illegible] de [illegible] esse ad
hec homo est duo animalia. Item dca ut nunc
significat subiectum [illegible] et [illegible] genus
[illegible] esse quod [illegible] habet gradum [illegible] excepta
dca [illegible] sit ut forma et ut [illegible] quod dca est
formalitas et actualitas qua [illegible] genus
[illegible] formaliter. Dum [illegible] esse quod ex
[illegible] est [illegible] est ad et non est [illegible]
esse [illegible] quod sit [illegible] partis. Et [illegible]
[illegible] esse dca [illegible] mentis [illegible]
[illegible] ad [illegible] et hoc est [illegible]
partis. Non quod [illegible] est [illegible] homo est ad est
[illegible] et non [illegible] est ad. Et redu[illegible]
ad illam esse [illegible] salvatur in esse
et [illegible] albus et nisi
[illegible] sit albus et [illegible]
[illegible] formalitas [illegible] formalite
[illegible]. Et formalitas [illegible] sed aliquam
et [illegible] partis. [illegible]
genus et dca non sunt eadem [illegible]
ad dcam [illegible] se ut [illegible] ad partem [illegible]
et pars non sunt eadem [illegible] genus
et dca aut [illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] ad dcam sic [illegible] ad
partem. Dum ad [illegible] et [illegible]
quod doctor in illis [illegible] intendit quod genus
[illegible] de dca [illegible]. Dicit autem formaliter
[illegible] assertive [illegible] qua [illegible]
[illegible] de passione. Nam sic [illegible] et intrinsecum
[illegible] passionis. Et passio omnino est
intrinsecum [illegible] quod sunt genus et intrinsecum
[illegible] dca et [illegible]. Dicitur [illegible]
passio est [illegible] esse [illegible] proprius
[illegible] dca est [illegible] genus [illegible] de genus
[illegible] non complexa est [illegible]
[illegible] passione [illegible]
[illegible] ad [illegible] esse [illegible] Pro
aut genus de dca non [illegible] ad
[illegible] esse [illegible] dca ponetur loco

esse. Sed sic quod reducitur in primo modo esse dicitur
et non in 2o et ita argumentum non concludit quod
non est omnia sicut quod sunt que
Rationes ad primum [illegible] soluit [illegible]
replicationem [illegible] quod diffinitio genus et dca
in modo dicendi et intendendi simul ex re [illegible]
[illegible] sit una [illegible] in se continet plures
[illegible] conceptus. Et ita [illegible] in se
[illegible] significative et intentionaliter [illegible] de se diffinitio
genus et dca non est de [illegible] formaliter
[illegible] rei [illegible]. Ad [illegible]
[illegible] sit [illegible] est ad et [illegible]
non esse [illegible] includit formaliter
[illegible] non esse subiectum [illegible] et [illegible]
et [illegible] aliquam includit [illegible] dca ut [illegible]
ad homo [illegible] homo [illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible] primo [illegible] [illegible]
[illegible]. In [illegible] dicit
[illegible] et non esse

Utrum inter esse sit ordo ad
quod non. Quod non. Primo sic

in infinitum non est ordo sed esse infinite [illegible]
esse [illegible] qui augentur in infinitum [illegible]
2o sic [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] non est ordo. Ad oppositum
[illegible] esse non est [illegible] cum sint [illegible]
[illegible] unum non est primus [illegible]
[illegible]. Quarto sic. Dicit sequeretur quod quodlibet
genus esset analogum quod [illegible] pluribus
in ordinem ex quo quodlibet [illegible]
[illegible] habebit ordinem. Quinto sic.
In univocatione non est ordo esse aut sunt [illegible]
[illegible] aut [illegible] univocati [illegible] in
non univoci [illegible] primo. Ad oppositum

Arestoteles [illegible] quod [illegible] questio
[illegible] sunt tractate ex [illegible]
quas inducit [illegible] [illegible]. Et
[illegible] sunt

[illegible]

126
138

esse prima quod species [illegible] ars disputando quod species
priores sunt speciebus quam genera. Dissentiat sic
Ex isto dicto Porphirii qui dicebat quod si ali-
quid predicatur de pluribus non [illegible] prius et
posterius. Dixit illud [illegible] Et ita ma-
[illegible] principium. Cum vero [illegible] et [illegible]
non dixit illud [illegible] et [illegible]
et ergo non dixit illud principium. Ars
ergo volens unire [illegible] hunc modo [illegible]
modo quod s. genera non sunt priora [illegible]
[illegible] species hunc ordinem inter se. Genus non
est [illegible] ergo non est principium quod aut
[illegible] nullum [illegible] ordinem inter se et [illegible]
[illegible] species [illegible] ergo illa erit prelata ad eis
Et ita [illegible] habebit [illegible] principium [illegible]
[illegible] dispositionem et non [illegible]
[illegible] ergo [illegible] Responsiua. [illegible] species [illegible]
est ordo [illegible] prius et posterius
[illegible] ordo species [illegible]
[illegible] figura triangularis [illegible]
[illegible] et [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] aut illam [illegible]
[illegible] quod [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] descendit et [illegible]
[illegible] in eodem [illegible] alius [illegible]
[illegible] alius [illegible] species [illegible]
[illegible] species a primo descendentes [illegible]
[illegible] descendunt ita quod illa que est [illegible]
[illegible] prior [illegible] Et illa que est [illegible]
[illegible] et ita [illegible] quod [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] hoc [illegible] ad [illegible]
in [illegible] hoc [illegible] et [illegible] quod
[illegible] species ad genus. [illegible] species [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
ita [illegible] species constitute [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
Et ad habundantias [illegible]
[illegible] est [illegible] alterum

[illegible] [illegible] [illegible]

177
139

Et alia [illegible] ergo [illegible] species constitute [illegible]
[illegible] se habebunt ita quod [illegible]
[illegible] ad ergo [illegible] **Ad rationes**
ad [illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] Ad [illegible] quod [illegible] est
[illegible] ad [illegible]
[illegible] qui [illegible] in [illegible]
ad [illegible] Ad [illegible] quod [illegible] ordo
[illegible] et [illegible] aut [illegible]
[illegible] Ad [illegible] quod [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] in [illegible]
a [illegible]
in una [illegible] ad [illegible] Ad ultimam [illegible] quod [illegible]
est [illegible]
[illegible]
in [illegible]
[illegible]
[illegible] species [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] a [illegible]
[illegible]
[illegible] que [illegible] in [illegible]

Capitulum xiiij quod multe relaciones dicte de deo non derogant
simplicitati diuine

Patet autem ex his quod simplicitati diuine non derogat si multe
relaciones de ipso dicantur licet essenciam eius non significent
quia consequuntur intelligendi modum nostrum Nichil enim prohibet intellectum
nostrum multa intelligere et ad simplex esse multipliciter se habere
Ut sic ipsum simplex sub multiplicibus relacionibus consideret Et
quanto aliquid est simplicius tanto maioris est uirtutis
et principium plurium. ac per hoc multipliciter relatum
intelligitur sicut punctum plurium est principium quam linea
et linea quam superficies. Hoc ergo quod multa relatiue de deo dicuntur
eius summe simplicitati attestatur

Cam x quod deus diuinam non sit ipsum est notum
Et illud per se notum est quo omnia alia cognoscuntur. Deus autem
est. Sicut enim lux solis principium est omnis visibilis perceptionis
ita diuina lux omnis intellectualis cognitionis principium est. cum sit
in quo primo maxime lumine intellectuale inveniatur. Ergo oportet quod deum
esse per se notum sit
Ad eadem rationes possunt sic dissolui. homo naturaliter cognoscit deum sicut naturaliter ipsum desiderat. desiderat autem ipsum homo naturaliter in quantum desiderat naturaliter beatitudinem que quedam est similitudo diuine bonitatis. Sic ergo non oportet quod deus ipse in se consideratus sit naturaliter notus homini. Sed similitudo ipsius. unde oportet quod per eius similitudines in effectibus repertas in cognitionem ipsius homo ratiocinando perveniat
De alio etiam patet. nam deus est quo omnia cognoscuntur non ita quod alia non cognoscantur nisi eo cognito sicut in principiis per se notis accidit. Sed quia per eius influentiam omnis in nobis causatur cognitio

Cam xxv quod deus non est in aliquo genere

Ex hoc autem evidenter concluditur quod deus non sit in aliquo genere nam omne quod est in genere habet aliquid in se per quod natura generis determinatur ad speciem. nichil enim est in genere quod non sit in aliqua eius specie. hoc autem in deo est impossibile ut ostensum est. Impossibile ergo est deum esse in aliquo genere. Amplius si deus sit in aliquo genere aut erit in genere accidentis aut in genere substantie. In genere accidentis non est. accidens enim non potest esse primum ens et prima causa. In genere etiam substantie esse non potest. quia substantia que est genus non est ipsum esse. alias omnis substantia esset suum esse et sic nulla substantia esset causata ab alio quod esse non potest ut ex dictis patet. Deus autem est ipsum esse ergo non est in aliquo genere. Item quicquid est in genere secundum esse differt ab aliis que in eodem genere sunt alias genus de pluribus non predicaretur. Oportet autem que omnia que sunt in eodem genere in quiditate generis conueniant quia de omnibus genus in eo quod quid est predicatur. Esse autem cuiuslibet in genere existentis est preter generis quiditatem. hoc autem impossibile est. deus ergo in genere non est. Amplius unumquodque collocatur in genere per rationem sue quiditatis. genus enim predicatur in quid est. Sed quiditas dei est ipsum suum esse. secundum quod non collocatur aliquid in genere. quia sic esset eius genus quod significat ipsum esse. Relinquitur ergo quod deus non sit in genere. Quod autem ens non possit esse genus probatur per philosophum ad idem autem in hunc modum. Si enim esset genus oporteret differentiam aliquam inveniri per quam traheretur ad speciem. nulla autem differentia participat genus. Ita scilicet quod genus sit in ratione differentie. quia sic genus poneretur bis in diffinitione speciei. Sed oportet differentiam esse preter id quod intelligitur in ratione generis. nichil autem potest esse preter id quod intelligitur per ens si ens sit de intellectu eorum de quibus predicatur. Et sic nullam differentiam contrahi potest. Relinquitur ergo quod ens non sit genus. Unde
ex hoc de necessitate concluditur quod deus non sit in genere

Ex quo etiam patet quod deus diffiniri non potest quia omnis diffinitio est ex genere et differentiis. Et patet etiam quod de ipso demonstratio fieri non potest nisi per effectum quia principium demonstrationis est diffinitio eius de quo fit demonstratio. Potest autem alicui videri quod quamuis nomen substantie deo conuenire non possit quia deus non substat accidentibus res tamen per nomen significata ei conueniat et ita deus sit in genere substantie. Nam substantia est ens per se quod deo conuenit cum ex superioribus probatum sit ipsum non esse accidens. Sed ad hoc dicendum est quod in diffinitione substantie non est ens per se. Ex hoc enim quod dicitur ens non posset esse genus quia iam probatum est quod ens non habet rationem generis. Similiter nec ex hoc quod dicitur per se quia hoc non videtur importare nisi negationem tantum. Dicitur enim ens per se ex hoc quod non est in alio quod est negatio pura que non potest rationem generis constituere quia sic genus non diceret quid est res sed quid non est. Oportet ergo quod ratio substantie intelligatur hoc modo quod substantia sit res cui conueniat esse non in subiecto. Nomen autem rei a quiditate imponitur sicut nomen entis ab esse. Et sic in ratione substantie intelligatur quod habeat quiditatem cui conueniat esse non in alio. hoc autem deo non conuenit nam non habet quiditatem nisi suum esse. Unde relinquitur quod nullo modo est in genere substantie. Et sic nec in aliquo genere cum ostensum sit ipsum non esse in genere accidentis

Cam xxvj quod deus non est esse formale omnium

Ex hoc autem quod est quod intellectus non est aliud preter intellecta nisi sola ratio. sic animal non est aliud preter sortem et platonem et alia animalia nisi intellectu qui ~~intellectu~~ formam apprehendit formam animalis expoliatam ab omnibus individuantibus et specificantibus. hoc enim est quod vere est animal. unde concludetur. Et quod in sorte et platone dicitur animal et alia animalia scilicet ipsum ad esse et homo genus et ipse plato. multo ergo minus et ipsum esse commune est aliquid preter omnes res existentes nisi in intellectu solum. Si ergo deus sit esse commune. deus non erit aliqua res nisi que sit in intellectu tantum. ostensum est autem deum esse non solum in intellectu sed in rerum natura

Cam xxxvj quod intellectus noster de deo propriam formam

Ex hac etiam veritate patet quod intellectus noster de deo simplici non impermanet cum inter formam componendo et diuidendo. Si enim deus omnino sit simplex. cum nam ~~deus~~ intellectus tamen non in dei cognitione per diuersas conceptiones procedat ut dictum est. intellectus tamen in id quod omnibus eis respondet omnino et unum. Non enim intellectus modum quo intelligit rebus attribuit. Sicut nec lapidi immaterialitatem quamuis eum immaterialiter cognoscat. Et ideo rei unitatem proponit per compositionem valentem que est ydemptitatis nota. cum dicit deus est bonus

vel bonitas. Ita si qua est diversitas in comparatione ad intellectum referatur, unitas vero ad rem. Et ex hac ratione intelligitur quemadmodum Dionysius dicit cum aliqua diversitate nominum: unde ut cum dicitur bonitas est in deo et ipsa designatur aliqua diversitas quae competit intellectui et aliqua unitas quae competit ad rem [illegible]

Capitulum xlix quod deus cognoscat alia a se

Ex hoc autem quod deus seipsum cognoscit primo et per se, quod alia a seipso cognoscat oportet ponere. Effectus enim cognitio sufficienter habita per cognitionem suae causae cognoscitur; unde et scire dicimur unumquodque cum causam cognoscimus. Ipse autem deus per essentiam suam est aliis causa essendi. Cum igitur suam essentiam plenissime cognoscat, oportet ponere quod etiam alia cognoscat. Adhuc similitudo omnis effectus in sua causa aliqualiter existit, cum omne agens agat sibi simile. Omne autem quod est in aliquo est in eo per modum eius in quo est. Si igitur deus alicuius rei est causa, cum ipse sit per suam essentiam intellectualis, similitudo causati sui erit in eo intelligibiliter. Quod autem est in aliquo per modum intelligibilem ab eo intelligitur. Deus igitur res alias a seipso in se intelligit. Amplius quicumque cognoscit perfecte rem aliquam, cognoscit omnia quae de illa re vere possunt dici et quae conveniunt ei secundum naturam suam. Deo autem secundum naturam suam convenit quod sit aliorum causa. Cum igitur perfecte seipsum cognoscat, cognoscit se esse causam. Quod esse non potest nisi cognoscat aliqualiter causatum, quod est aliud ab ipso, nam nihil sui ipsius causa est. Igitur deus cognoscit alia a se. Colligentes autem has duas conclusiones, apparet deum cognoscere seipsum quasi primo et per se notum, alia vero sicut in essentia sua visa. Quam quidem veritatem expresse Dionysius tradit in vii capitulo de divinis nominibus dicens: Non secundum visionem singulis se immittit, sed secundum unam causae continentiam cognoscit omnia et continet. Divina sapientia seipsam cognoscens sciet alia. Cui etiam sententiae attestari videtur sacrae scripturae auctoritas. Nam in psalmo dicitur de deo: Prospexit de excelso sancto suo, quasi de seipso excelso alia videns.

Capitulum l quod deus habet propriam cognitionem de omnibus rebus

Quidam vero dixerunt quod deus de aliis rebus non habet cognitionem nisi in universali, puta cognoscens ea in quantum sunt entia, ex hoc quod naturam essendi cognoscit per cognitionem sui ipsius. Restat ostendendum quod deus omnes alias res cognoscit prout ab invicem et a se distinctae sunt, quod est cognoscere res secundum proprias rationes. Ad huius autem ostensionem, supponatur deum esse causam omnis entis, quod et ex supradictis aliqualiter patet et infra plenius ostendetur. Sic igitur nihil in aliqua re esse potest quod non sit ab eo causatum vel mediate vel immediate. Cognita autem causa cognoscitur eius effectus. Quicquid igitur est in qualibet re potest cognosci cognito deo et omnibus causis mediis quae sunt inter deum et res. Sed deus seipsum cognoscit et omnes causas medias

quae sunt inter ipsum et quamlibet rem. Quod enim seipsum perfecte cognoscat, iam ostensum est. Ipse autem seipso cognito cognoscit quod ab ipso immediate est. Quo cognito cognoscit iterum quod ab illo immediate est, et sic de omnibus causis mediis usque ad ultimum effectum. Ergo deus cognoscit quicquid est in re. Hoc autem est propriam et completam cognitionem de re cognoscere, cognoscere scilicet omnia quae sunt in re, et communia et propria. Deus igitur propriam de rebus cognitionem habet secundum quod sunt ab invicem distinctae. Adhuc omne agens per intellectum habet cognitionem de re quam agit secundum propriam rationem rei, quia cognitio facientis determinat formam facti. Deus autem causa est rerum per intellectum, cum sit suum esse suum intelligere. Unumquodque autem agit inquantum est actu. Cognoscit igitur causatum suum proprie inquantum est distinctum ab aliis. Amplius rerum distinctio non potest esse a casu, habet enim ordinem certum. Oportet igitur ex intentione alicuius causae esse distinctionem in rebus. Non autem ex intentione alicuius causae per necessitatem naturae agentis, quia natura determinatur ad unum; et sic nullius rei per naturae necessitatem agentis intentio potest esse ad multa inquantum distincta sunt. Relinquitur igitur quod distinctio in rebus proveniat ex intentione alicuius causae cognoscentis. Videtur autem intellectus proprium esse rerum distinctionem considerare, unde et Anaxagoras principium distinctionis intellectum dixit. Universalis autem rerum distinctio non potest esse ex intentione alicuius causae secundae, quia omnes huiusmodi causae sunt de universitate causatorum distinctorum. Est igitur hoc primae causae, quae per seipsam ab omnibus aliis distinguitur, intendere distinctionem omnium. Deus igitur cognoscit res ut distinctas. Adhuc quicquid deus cognoscit perfectissime cognoscit; est enim in eo omnis perfectio sicut in simpliciter perfecto, ut supra ostensum est. Quod autem in genere tantum cognoscitur non perfecte cognoscitur; ignorantur enim eius ea quae sunt praecipua illius rei, scilicet ultimae perfectiones quibus perficitur proprium esse eius. Per talem ergo cognitionem magis res cognoscitur in potentia quam in actu. Si igitur deus cognoscendo essentiam suam cognoscit omnia in universali, oportet quod etiam propriam rerum cognitionem habeat. Ad hoc autem quicumque cognoscit aliquam naturam ipse cognoscit an illa natura sit communicabilis; non enim perfecte sciret aliquis naturam entis in quantum est ens si eius unum et multa ignoraret. Deus igitur si cognoscendo essentiam suam cognoscit omnia in universali, cognoscit [illegible] necesse est quod cognoscat omnem numerum sine distinctione intellectus, non potest intellectus ergo res prout ab invicem sunt distinctae. Amplius quicumque cognoscit aliquam naturam universalem cognoscit modum quo natura illa potest haberi, sicut qui cognoscit albedinem scit quod recipit magis et minus. Sed ex diversis gradibus constituuntur diversae species entium. Si igitur deus

cognoscendo se cognoscit. Nam virtus non infinita ... quod omnis infinito longe est ab eo ut non [illegible] ergo quod cognoscat omnem essentiam eius de rebus aliis esse habet propriam cognitionem. Item quamvis omnium cognoscit propriae aliquid magis ... quae sunt in eo. Si deus cognoscit ... propriae ergo cognoscit ... propriae quae sunt in illo per potentiam activam cum ipse sit omnium entium principium. Ipse ergo habet cognitionem propriam de rebus. Amplius quaecumque sunt nam ... sunt ... non ... cum aliquis [illegible] nam propriae ... necesse est ... divina ... ut ... est ... Est ergo deus ... eius ... aliquid ... ex hoc sunt ... formae ... divinam ... de ... ut ... [illegible] ... quod ... Deus ergo de rebus habet cognitionem propriam rationes

Capitulum [illegible] solutio rationum praemissarum de intellectu ... in intellectu divino

Praemissa autem ... sunt ... si diligenter ... ab ... res intellectae in intellectu existunt. Et ut ab ... intellectu ... ad divini intellectus cognitionem ... est ... [illegible]
Considerandum est quod res exterior intellecta a nobis in intellectu non existit ... propriam naturam ... sed ... eius sit ... in intellectu nostro ... quia sit intellectus in actu ... in actu ... forma ... [illegible]. Non autem ... sit ... quod ... sit ... [illegible] in rerum ... sic ... in ... intellectu ... relationem ad rem quae intellectus ... ex eo quod ... quae ... in intellectus operationes ... forma est secundo ... Quod ... [illegible] ... in intellectu formatur in ... intellectus ... formatus in intellectu ... intentionem rei intellectae ... quod est ... rei ... Et ... ex eo quod intellectus ... [illegible] ... in quo ... imaginatio ... intellectus ... [illegible] ... ut ... a ... rebus ... sive ... in rerum natura non existit. Et ... non possit ... intellectus ... intentionem ... formaret ... intellectus ... cum sit ... intellectus ... aliud a specie intelligibili quae facit intellectum in actu ... ut intellectus operationis principium ... sit rei intellectae secundo ... hoc ... species intelligibilis quae est forma intellectus et intellectus principium est secundo rei exterioris ... intellectus formet intentionem formet ... rei ... Quia ... ex hoc ... intellectus ... rei ... intellectus formando ... intentionem ... [illegible]

... autem divinus ... ad ... intellectus ... divina sua ... Et ... sua est secundo omnium rerum ... Et hoc ergo ... intellectus divinus ... [illegible] ... non ... sit secundo ... intellectus ... secundo ... omnium ... est ... divina secundo. Sic ... [illegible] ... intellectu ... quae est ... divinae ... intentionem intellectam quae est verbum divinum multa per intellectum

Capitulum [illegible] quod divina essentia una et simplex sit propria similitudo omnium intellectum

Sed rursus difficile vel impossibile ... videtur quod una et eadem simplex ut divina essentia sit propria ratio sive similitudo diversorum. Nam cum diversorum ... sit ... propriam formationem ... [illegible] ... esse ... sed ... ut distinctio ... [illegible] ... divina ad quae ... propria ... sicut homo et asinus ... sunt ... [illegible] quod deus de rebus propriam ~~[illegible]~~ cognitionem non ... sed ... Nam ... modum quo secundo ... est in ... cognitionis ... sed ... secundo ... in cognoscente ... sic forma qua agitur ... [illegible] ... plurium propriam cognitionem ... quod ... sit propria ... singulorum. Quod ... est ... ut ... et in ... formae et differentiae ... quae ... [illegible] ... unius. Nam ... una ... addita vel subtracta ... variatur ... in numeris et ... Quod autem ... est ... in differentiis ... Nam una ... addita vel subtracta variat speciem. ... addit ... rationali addita ... in ... [illegible] ... intellectus ... Nam ... ad ... aliquid rei ... divina ... non ... est ... rationalis ... a ... sub ... intellectus ... quae sunt ... intellectus ... cum ... in ... non ... Et ... in ... et in ... Sed ... intellectus ... plura ... ex ... alia ... alias ... [illegible] ... generatur ... propriam rationem ... una ... subtracta ... propriam rationem singulorum ... Divina ... hominis ... [illegible] ... singularum ... aliquam ... [illegible] ... P ... quod ... divinus ... non ... in ... nobilius ... divina ... essentia ... comprehendit ... non ... et ... ut ... essentia autem ... [illegible] ... nam autem ... [illegible]

[illegible]

Cap. lxi quod deus cognoscit singularia

Primo ergo ostendamus quod singularium cognitio deo non possit deesse. Ostensum est enim supra quod deus cognoscit alia inquantum est causa eorum. Effectus autem dei sunt res singulares. Hoc enim modo deus causat res inquantum facit eas esse in actu. Universalia autem non sunt res subsistentes sed habent esse solum in singularibus [illegible] ergo cognoscit res in singularibus [illegible]

[illegible]

De 2o libro

Cap. XI quod deo dicitur aliquid relative ad creaturas

Cum autem potestas deo conveniat respectu suorum effectuum, potentia autem rationem principii habeat ut dictum est, principium autem ad principiatum relative dicitur: manifestum est quod aliquid relative dici potest de deo in respectu ad suos effectus. Item non potest aliquid relative intelligi [illegible] ad alterum nisi e converso illud relative dicatur ad ipsum. Res autem relative dicuntur ad deum utpote secundum suum esse quod ab deo habent ut ostensum est, ab ipso dependentes. Deus igitur e converso relative ad creaturas dicitur. Amplius similitudo est [illegible] relative dicitur. Deus autem non solum [illegible] ergo aliquid relative dicitur de deo ad alia. Adhuc movens relative ad motum et agens ad factum. Deus autem est agens et movens non motum ut ostensum est. Dicuntur ergo de ipso relationes. Item primum quoddam relationem importat similiter et summum. Ostensum est autem in primo libro quod deus est primum ens et summum bonum. Patet ergo quod multa relative de deo dicuntur.

Cap. XII quod relationes dicte de deo ad creaturas non sunt realiter in deo

[illegible]

sed infinite maiores binario quibus omnibus ... est
per se quia non alii refferentur ad ea ... alia
... ad ea que sunt ... mutatur ... hec
est ad [illegible] non ergo refferentur ad alia ... relationes
realiter ... existentes. Amplius quidquid de novo advenit
... est illud mutatum ... esse vel aliter relacio aut
... de deo dicitur de novo ... deus aut gubernator
... de novo incipit ... Si ergo ... aliqua
relacio realiter ... existens ... aliquid de deo de novo
adveniet et sic esse ... mutatur ... patet omnino aliud
... ostensum est.

Capitulum xiii quod relationes quibus deus refertur ad res non sunt extra deum existentes

Non autem potest dici quod relationes predicte sunt extra deum existentes
res aliquae. Cum enim deus sit primum ens et
summum bonum oportet ad illas relationes que sunt aliquae res
alias relationes considerare et sic in infinitum. Non ergo
relationes quibus deus ad res alias refertur sunt res aliquae
extra deum existentes. Item modus quo aliquid
denominative predicatur ... ab eo ad quod ...
[illegible]

[illegible]

Capitulum lviii quod nutritiva sensitiva [et intellectiva] non sunt in homine tres anime

Plato posuit ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

corporis humani que est anima humana. Hec autem [illegible]

[illegible]

[illegible]

Cap. xix q[uod] ... ... unitur corpori ut forma

[illegible]

Cap. xx q[uod] a[n]i[m]a im[m]ediate unitur corpori

[illegible]

[illegible] sicut [illegible] et operacionis suas [illegible] suas [illegible]
[illegible] mente [illegible] movet corpus et ad hoc membra
[illegible] et [illegible] unum organum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
corporis [illegible] [illegible] forme [illegible]
[illegible] [illegible] animam et corpus

Cap. lxxi quod anima sit tota in toto et tota in qualibet parte

Nec ex hoc audiendi sunt qui animam totam in toto corpore et totam
in singulis partibus [illegible] actum [illegible]
[illegible] organici. Non [illegible] organi [illegible]
[illegible] in toto corpore et [illegible] in parte [illegible]
[illegible] quod est forma corporis. [illegible] forma [illegible]
[illegible] forma [illegible] forma [illegible]
[illegible] forma [illegible] corporis [illegible] forma [illegible]
[illegible] forma [illegible]

[illegible]

Non est autem negandum animam nisi sit forma [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] forma [illegible]
[illegible]
[illegible] organis
ad suas operaciones ad [illegible] operaciones [illegible]
[illegible]
[illegible] aliqua [illegible] maxima [illegible]
organis. [illegible]
[illegible] in aliqua parte corporis [illegible]
[illegible] in corpore [illegible]
in totum corpus [illegible] operaciones [illegible]

Cap. lxxxii [illegible]

[illegible] non [illegible]
[illegible] homini qui [illegible] et qui [illegible] et qui sunt [illegible]

[illegible]

comparatur et durat secundum speciem ipsius. Sed contra ista opinio [illegible] sentire
ita homines [illegible] intelligere. Ut arguit [illegible] in primo [illegible]
nam quod ex quo hic individuum est actu per speciem [illegible] in actu [illegible]
in 2o de anima ita sit homo per id quo intelligit. Id autem quo
intelligit anima vel homo per [illegible] est intellectus possibilis ut dicitur in
3o de anima. Ergo hic individuum homo per intellectum possibilem.
Si ergo hic homo habet animam [illegible] cum alio homine
non autem alium intellectum possibilem sed unum [illegible] capitis
et duo animalia sed non duo homines quod est impossibile esse [illegible]
[illegible] unus intellectus possibilis cum homine. Unus autem [illegible]
[illegible] commentator [illegible] in 3o de anima quod intellectus possibilis
continuatur nobiscum per formam suam scilicet per speciem intelligibilem
[illegible] est fantasma in nobis existens quod in diversis
[illegible] intellectus possibilis multiplicatur in diversis [illegible]
sive [illegible] sed non sine forme. Sed autem [illegible]
apparet [illegible] quod non
est [illegible] hominem intelligere [illegible] solum intellectus possibilis continua-
tur nobis. Dato autem quod predicta continuatio sufficeret ad hoc
quod hic [illegible] intelligeret. Ad hoc respondet predicta [illegible]
non solvit. In [illegible] manet
multiplicatur in [illegible] fantasma
[illegible] fantasma non erit [illegible] quod est intellectus
in actu [illegible] est in intellectu possibili et est abstractum a materialibus
[illegible] intellectum agentem fantasma [illegible]
[illegible] non [illegible] sine [illegible]
[illegible] hic alius homo ab illo nisi [illegible]
[illegible] quod non sint plures homines hic et ille.
[illegible] quod est [illegible]
quod est actu fantasma [illegible]
ad [illegible] intelligere [illegible] fantasma [illegible] hic
individuum [illegible] intellectum quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] non [illegible] in diversis.
Ad hoc [illegible] quod [illegible]
[illegible] in 2o de anima
fantasma [illegible]
[illegible] a [illegible] in [illegible] de anima [illegible]
[illegible] fantasma [illegible] a quo hic [illegible]
[illegible] quo homo [illegible] in [illegible]
[illegible] individuum non [illegible]
[illegible] fantasma [illegible] in [illegible]
homine [illegible] abstracte
individuum [illegible] fantasma [illegible]

per speciem continuatur [illegible] quod [illegible] intellectus possibilis
Si autem dicatur quod hic homo non [illegible] ab
ipsis fantasmatibus [illegible] in [illegible] sed [illegible]
[illegible] memorativa et cogitativa [illegible] quas [illegible]
in 2o de anima passivum intellectum. Ad hoc [illegible]
[illegible] cogitativa [illegible]
[illegible] et [illegible] corporale [illegible]
[illegible] anima [illegible]
[illegible] quod sit homo [illegible] quod sit ad. Ad hoc [illegible]
[illegible] solum in nobis [illegible] quod [illegible] homini [illegible] ad
[illegible] cogitativa cum [illegible] organum [illegible]
[illegible] intelligere non sit [illegible]
[illegible] quo [illegible] est [illegible] quo homo est homo. Cum intelligere est [illegible]
[illegible] speciem. Non est ergo individuum homo
[illegible] cogitativam [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut commentator [illegible] fingit. Ad hoc [illegible] cogitativa
non [illegible] ad intellectum possibilem [illegible] homo [illegible]
[illegible] fantasmata [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] intellectum possibilem [illegible]
[illegible] in nobis. Impossibile est ergo quod homo
[illegible] continuetur [illegible]
[illegible] respondet [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] non est nisi [illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible] sine [illegible]
[illegible] intellectus possibilis est [illegible] anima ut dicit [illegible]
in 3 de anima. Si ergo intellectus possibilis [illegible] illius [illegible]
[illegible] utriusque intelligere [illegible] et [illegible]
quod [illegible] impossibile [illegible] individuos [illegible]
est [illegible] Impossibile est ergo intellectum possibilem [illegible]
[illegible] Si autem dicatur quod ipsum intelligere [illegible]
[illegible] fantasmatum [illegible] non [illegible]
[illegible] actio [illegible] solum in diversis
[illegible] illa [illegible] intelligere [illegible] velle [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] ut [illegible] in [illegible]
[illegible] Non [illegible] intelligere intellectus possibilis [illegible]
[illegible] diversis [illegible] fantasmatum [illegible] fantasmata [illegible]
ad intellectum possibilem ut [illegible] ad passivum [illegible]
[illegible] in 3 de anima quod intelligere [illegible] pati est. Aut ipsum

[pat]itur diversificabitur in diversas species actus sive passio. Non enim
diversitatem recipit in uno vero in passivo simul propter adventum
passivus actus scilicet calefacere et desiccare calefieri et desiccari. Non
autem a duobus calefacientibus simul in uno calefactibili duo cale-
fiunt secundum unum [illegible] forte sint diverse species caloris. Nam enim
duo calores numquam speciei non possunt esse in uno subiecto. Motus
autem mediante [illegible] ad quem si sit [illegible]
[illegible]

[illegible]

ex hoc [illegible] in intellectu passivo quod
homines maxime intellectivi [illegible] ad speculandum [illegible]
[illegible] diversam dispositionem virtutis [illegible] et imaginative [illegible]
[illegible] ab illis virtutibus sive ex dispositionibus remote
sunt [illegible] a bonitate virtutis et corporis [illegible] quod [illegible]
[illegible] in 2o De anima homines boni tactus et molles carne
[illegible] aptos mente. [illegible]

[illegible]

licet amisissent nisi intellectus possibilis fuisset reductus in actum
per ipsum intellectum ut patet dicit quod ipse ille promptus recipere in intellectu
possibili et conservat. quia intellectus possibilis non potest in recipere [illegible]
conservat quae recepit. unde in 3° de anima [illegible] de [illegible] speciebus
quae ex fantasmatibus recipit non recipit [illegible] in ipso intellectu possibili
frustra ergo intellectus agens sed media actione circa fantasmata
Ille receptum est in recipiente per modum recipientis. Sed intellectus
talis est et est motum ergo quod recipitur in eo recipitur
fixe et immobiliter. Item cum intellectus sit superior virtus [illegible]
quae est magis unita et ex hoc videmus quod unus intellectus
sed indiget diversis quibus scilicet quae ad diversas potentias
sensibiles pertinent. Nos autem possumus quod operationes sensuum
ad diversas potentias sensibiles in uno intellectu adunantur
[illegible] cum [illegible] quaedam recipiuntur ut species quae
sensibiles retinet ut imaginatio et memoria [illegible] et thesauri
[illegible] Oportet ergo quod intellectus possibilis recipiat et retineat recepta
[illegible] in re [illegible] variatur et de [illegible] ad quod per [illegible]
[illegible] quod moto non remanet sed [illegible] et conservat
[illegible] quod respondetur pro dicendo [illegible] moveo [illegible]
[illegible] ad quaedam [illegible] multo ergo magis dici possunt quod [illegible]
[illegible] in intellectu possibili non conservetur. Ad hoc si ex sensibilibus
quae sunt in [illegible] intellectus possibilis non recipit aliquas species intelligibiles
quia iam recepit a sensibilibus [illegible] quod sunt [illegible] [illegible]
[illegible] a fantasmatibus propter quas illa recipiunt [illegible] aliqui
alii dixerunt si non est [illegible] ut ponitur [illegible] ergo intellectus
possibilis recipit [illegible] a fantasmatibus frustra ergo posset intellectus
agens ab [illegible] ut faciat fantasmata [illegible] media actione [illegible]
Ex hoc sequitur quod intellectus possibilis non indigeret fantasmatibus ad
intellectum [illegible] et intellectus possibilis intelligens [illegible]
[illegible] et [illegible] indigeremus ad intelligendum [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] Sed autem dicatur quod [illegible] non
indigemus fantasmate ad considerandum ea quorum species intelligibiles sunt
in intellectu conservatae [illegible] si intellectus possibilis sunt [illegible] in diversis quod
est [illegible] [illegible] quod [illegible] sine fantasmate intelligit anima [illegible]
quod [illegible] est [illegible] [illegible] intellectus [illegible] possibilis sed [illegible] operatur
[illegible] [illegible] sive [illegible] [illegible] autem nam [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] [illegible] [illegible] in aliquo [illegible] [illegible]
[illegible] est quod in [illegible] [illegible] [illegible] in quibus
[illegible] [illegible] [illegible] aliud ergo si [illegible] intellectus possibilis ad
fantasmata [illegible] intellectus indiget [illegible] [illegible] intelligere et aliorum [illegible]
[illegible] [illegible] intelligere. Non [illegible] indiget eo ut ab eo acciperet
[illegible] intelligere [illegible] si [illegible] ad intellectum possibilem ut [illegible]

moveret [illegible] [illegible] [illegible] receptum indiget eo quod [illegible] sunt
fundato [illegible] [illegible] intellectui in quo resplendent species intelligibiles sicut
[illegible] in [illegible] sine in imagine [illegible] ergo intellectus possibilis
[illegible] [illegible] species [illegible] comparatur ad fantasmata sicut recipiens ad
[illegible] motivum. Ille intellectus possibilis est quo anima et homo intelligit
[illegible] Averroes si autem intellectus est unus omnium ut dicunt. quia quod in
eo [illegible] sunt recepta omnes species intelligibiles [illegible] a quibus
hominibus sunt facta vel fiunt. quilibet ergo nostrum qui per intellectum
intelligit possibilem [illegible] unum intelligere et [illegible] velle intelligere intelligit
possibilis intelligit omnia quae sunt vel fiunt a quibuscumque intellecta
quod patet esse falsum. Ad hoc autem [illegible] [illegible] [illegible].
quod non [illegible] intelligimus per intellectum possibilem nisi [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] fantasmata. Et quia non sunt eadem fantasmata
[illegible] apud omnes [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] quidam intelligit unum
[illegible] alius. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nam [illegible] si
intellectus possibilis non est unus non intelligimus ea quorum species
[illegible] in intellectu possibili nisi assint fantasmata ad hoc disposita
[illegible] quod [illegible] [illegible] non possit [illegible] [illegible] [illegible] sed
[illegible] omnes intellectus possibiles [illegible] est [illegible] [illegible] in intelligens [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dicit [illegible] in 3° de anima [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] fantasmata quia
[illegible] nisi [illegible] est [illegible] fantasmata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et memoratione [illegible] qui non [illegible] [illegible] [illegible] fantasmata
[illegible] qui iam [illegible] habitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] qui reducat eum de [illegible] ad actum nisi [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] in actum [illegible] [illegible]
[illegible] autem in intellectu possibili sint species intelligibiles [illegible] [illegible]
[illegible] si est unus et [illegible] [illegible] [illegible] ad intellectum
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] qui iam [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] illam quod [illegible] sine fantasmatibus non [illegible] [illegible] [illegible] ergo
[illegible] homo intelligat per intellectum possibilem [illegible] quod est reductus
in actum per species intelligibiles quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod est manifeste falsum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad acquirendum [illegible] non est ergo unus
et [illegible] intellectus possibilis

Capitulum lxxvi quod non est impossibile intellectum possibilem et agentem in una substantia convenire anime

Quod dubitatur forsan alicui videri impossibile quod una et eadem substantia scilicet anime sit in potentia ad omnia intelligibilia, quod pertinet ad intellectum possibilem, et faciat ea actu, quod est intellectus agentis, cum nihil agat secundum quod est in potentia sed secundum quod est actu. Non videbitur quod agens et possibilis intellectus possint in una substantia convenire anime. Si quis autem recte inspiciat, nihil inconveniens aut difficile provenire inde (?) videbitur. Nihil enim prohibet hoc respectu alterius esse in potentia et secundum aliud in actu. Sic in rebus naturalibus videmus aerem esse actu humidum, in potentia siccum, terra autem e contrario [illegible]. Fantasmata sed anima intellectiva aliquid in actu ad quod fantasma est in potentia, et ad aliud est in potentia quod in fantasmatibus actu invenitur. Habet enim substantia anime humane immaterialitatem, et sicut ex dictis patet, ex hoc habet naturam intellectualem, quia ex substantia intellectus est huiusmodi. Ex hoc autem non habet quod assimiletur huic vel illi rei determinate, quod requiritur ad hoc quod anima cognoscat hanc vel illam rem determinate cognoscat. Omnis enim cognitio fit secundum similitudinem cogniti in cognoscente. Remanet igitur anima intellectiva in potentia ad determinatas similitudines rerum cognoscibilium a nobis, que sunt rerum nature sensibilium. Et has quidem naturas determinatas rerum sensibilium presentant nobis fantasmata, que tamen nondum pervenerunt ad esse intelligibile, cum sint similitudines rerum sensibilium etiam secundum conditiones materiales, que sunt proprietates individuales, et sunt etiam in organis materialibus. Non ergo sunt intelligibilia actu. Et tamen quia in hoc homine, cuius similitudinem representant fantasmata, est accipere naturam universalem denudatam ab omnibus conditionibus individuantibus, sunt intelligibilia in potentia. Sic ergo habent in potentia intelligibilitatem, determinationem autem similitudinis rerum in actu; e contrario autem erat in anima intellectiva. Est ergo in anima intellectiva virtus activa in fantasmata, faciens ea intelligibilia actu, et hec potentia anime vocatur intellectus agens. Est etiam in ea virtus que est in potentia ad determinatas similitudines rerum sensibilium, et hec est potentia intellectus possibilis. Est autem differentia quod invenitur in anima ab eo quod invenitur in agentibus naturalibus, quia ibi unum est in potentia ad aliquid secundum eundem modum quo in alio invenitur actu. Nam materia aeris est in potentia ad formam aque eo modo quo est in aqua. Et ideo corpora naturalia que communicant in materia eodem ordine agunt et patiuntur ad invicem. Anima autem intellectiva non est in potentia ad similitudines rerum que sunt in fantasmatibus per illum modum quo sunt ibi, sed secundum quod ille similitudines elevantur ad aliquid ut fiunt abstracte a conditionibus materialibus individuantibus, ex quo fiunt intelligibiles actu. Et ideo actio intellectus agentis in fantasmata precedit receptionem intellectus possibilis, et sic principalitas actionis non attribuitur fantasmatibus sed intellectui agenti. Propter quod Aristoteles dicit quod se habet ad possibilem sicut ars ad materiam. Huius autem exemplum omnino (?) esset si oculus preter hoc quod est dyaphanum et susceptivus colorum haberet tantum de lumine quod posset colores facere visibiles actu, sicut quedam animalia dicuntur sui oculi lumine sufficienter illuminare obiecta, propter quod de nocte vident magis, de die vero minus. Sunt enim debilium oculorum, quia a parva luce moventur, ad multam autem confunduntur. Cui etiam simile est in intellectu nostro, qui ad ea que sunt manifestissima se habet sicut oculus noctue ad solem. Unde parvum illud lumen intelligibile quod est nobis connaturale sufficit ad nostrum intelligere. Quod autem lumen intelligibile nostre anime sufficiat ad faciendum actionem intellectus agentis, patet si quis consideret necessitatem ponendi intellectum agentem. Inveniebatur enim anima in potentia ad intelligibilia sicut sensus ad sensibilia. Sicut enim non semper sentimus, ita non semper intelligimus. Hec autem intelligibilia que anima intelligit Plato (?) posuit intelligibilia per se subsistentia, scilicet ydeas. Unde non erat ei necessarium ponere intellectum agentem intelligibilia. Si autem hoc esset verum, oporteret quod quanto aliqua sunt secundum se magis intelligibilia, magis intelligerentur a nobis, quod patet esse falsum. Nam magis sunt nobis intelligibilia illa que sunt sensui propinquiora, que in se sunt minus intelligibilia. Unde Aristoteles fuit motus ad ponendum quod ea que sunt nobis intelligibilia non sunt aliqua existentia intelligibilia per se, sed quod fiunt ex sensibilibus. Unde oportuit quod poneret virtutem que hoc faceret, et hec est intellectus agens. Ad hoc ergo ponitur intellectus agens, ut faciat intelligibilia nobis proportionata. Hoc autem non excedit modum luminis intellectualis nobis connaturalis. Unde nihil prohibet ipsum lumen nostre anime attribuere actionem intellectus agentis, et precipue cum Aristoteles intellectum agentem comparet lumini.

Capitulum lxxvii quod non fuit sententia Aristotelis de intellectu agente quod sit substantia separata sed magis quod sit aliquid anime

Quia vero plures opiniones supposite asserunt contrarium fuisse opinionem Aristotelis, ostendendum est ex verbis eius quod ipse hoc senserit de intellectu agente quod sit substantia separata (?) [illegible]. Dicit enim quod sicut in omni natura est aliquid quod est ut materia in unoquoque genere, et hoc est potentia ad omnia que sunt illius generis, et alterum est quod est causa et effectivum, quod facit omnia que sunt illius generis, sicut se habet ars ad materiam, necesse est et in anima esse has differentias. Huiusmodi quidem igitur est in anima qui sit, ut est intellectus possibilis, in quo omnia intelligibilia. Ille vero qui in anima est sicut effectivus causa est intellectus in quo est omnia facere, scilicet intelligibilia in actu, id est intellectus agens, qui est sicut habitus et non sicut potentia. Qualiter autem dixit intellectum habitum exponit subiungens quod est sicut lumen; quodam enim modo lumen facit potentia colores esse actu colores, inquantum scilicet facit eos visibiles actu. Hoc autem quod est facere actu intelligibilia attribuitur intellectui agenti. Ex his manifeste habetur quod intellectus

actus vero est substantia separata sed magis aliquid anime. Expresse enim dicit
quod intellectus possibilis et agens sunt anime et quod sunt in anima. Non
ergo oportet esse separata. Ad huius vero evidentiam sciendum quod
in omni natura in qua invenitur potentia et actus aliquid est quasi materia quod
in potentia est ad ea que sunt illius generis, et aliquid quasi agens quod
reducit potentiam in actum, sicut in artificialibus est ars et materia. Cum
ergo anima intellectiva sit quedam natura in qua invenitur potentia et actus,
cum quandoque sit intelligens actu et quandoque in potentia, est ergo in natura
anime intellective aliquid quasi materia quod est in potentia ad omnia que
dicitur intellectus possibilis, et aliquid quasi causa efficiens quod facit omnia in actu
et dicitur intellectus agens. Uterque ergo intellectus secundum determinationem Aristotelis est
in natura anime et non aliquid separatum secundum esse a corpore cuius anima
est actus. Sunt autem aliqui qui dixerunt quod intellectus agens sit habitus quem lumine
et habitus [illegible] non sufficit nisi aliquid sit per se existens sed aliquando
habet. Non est ergo intellectus agens a substantia separata per se existens sed est
aliquid humane nature anime. Non autem intelligitur [illegible] ad axiomata
ut habitus dicatur effectus intellectus agentis ut sit [illegible] agens
sit intellectus omnia que est habitus. Cum enim est diffinitio habitus ut quo
quis utitur cum voluerit, ut habitus intelligat et operetur quod est ex
se et cum voluerit. Apparet hic quod indigeat uno aliquo
[illegible]. Expresse enim assignat habitum quo indigemus sed intellectum
sit habitus et modo quo habitus est in [illegible] qualiter intellectus agens
dixerunt intellectum et habitum principiorum quia habitus ille principiorum
est acceptus a sensibilibus ut patet in 2o Posteriorum. Ergo
oportet quod sit effectus intellectus agentis cuius est [illegible] facere que sunt
intellecta in potentia fieri intellecta in actu. Quod accipitur
habitum [illegible] quod dicunt esse relationem et potentiam sicut omnis forma
et actus potest dici habitus et hoc apparet quod dicit hoc modo intellectum agentem
et habitum sicut lumen habitus est. Deinde subiungit quod hic intellectus
scilicet agens est separatus et immixtus et impassibilis et substantia actu
ens. Horum autem quatuor que attribuit intellectui agenti duo
[illegible] expresse de intellectu possibili dixit scilicet quod sit immixtus et quod
sit separatus. Tertium scilicet quod sit impassibilis sub distinctione dixit. Ostendit
enim primo quod non sit passibilis sicut sensus et postmodum ostendit quod
quodam modo pati possibilis est in quantum scilicet est in potentia ad
intelligibilia. Quartum vero omnino negavit quod non est de intellectu
possibili. Ideo quod non erat in potentia ad intelligibilia et nullum horum
est actu [illegible] intelligere. Sic ergo in primis duobus possibilis
genere cum agente in 2o convenit et in 3o differt in
parte, in quarto differt agens a possibili. [illegible] autem
[illegible] [illegible] probat per rationem supra subiunctam. Est
enim honorabilius est agens patiente et principium scilicet activum
materia. Supra enim dixit quod intellectus agens est sicut causa efficiens

et possibilis sicut materia. Per hoc autem medium duo concludunt scilicet quod agens
est honorabilius passo ~~et principium scilicet activum materia. Supra enim dixit~~
~~quod intellectus agens est sicut causa~~ et principium sed possibilis quod est sicut materia et passivus
est separatus et immixtus ut supra probatum est. Ergo multo magis agens.
Alia vero per hoc medium concludunt agens huiusmodi est honorabilius
patiente et materia quod comparatur ad ipsum sicut agens et actus
eius ad patiens et eius materiam. Intellectus autem possibilis est
patiens quodammodo et potentia eius. Intellectus ergo agens non patiens
et actu eius. Sed ergo quod ne ex hiis verbis Aristotelis habeatur
quod intellectus agens est quedam substantia separata sed quod sit separatus hoc
modo quo supra dixit de possibili scilicet ut non habeat organum. Quod autem dicit
quod est substantia actu ens non repugnat ei quod substantia anime est in potentia
ut supra ostensum est. Deinde subiungit idem autem est secundum actum
scientia rei in quo dicit quod differt intellectus agens a possibili nam
in intellectu agente idem est intelligens et intellectum. Non autem
in possibili. Hoc autem manifestum est quia intelligens Aristotelis non
supra eadem verba dixit de intellectu possibili ubi dixit de intellectu possibili
quod ipse intellectus est sicut intelligibilia. In hiis enim que sunt sine materia
idem est intellectus et quod intelligitur. Scientia namque speculativa
et quod speculatur est idem. Manifestum enim per hoc quod intellectus
possibilis fit et actu intelligens idem cum eo quod intelligit
[illegible]. Unde quod intellectus possibilis intelligit sicut alia intelligibilia et postea
dixit quod intellectus possibilis est quodammodo intelligibilia sed nihil actu est antequam
intelligat. Ut expresse dat intelligere per hoc quod intellectum actu sit ipsa
scientia. Nec est mirum si hoc dicit de intellectu possibili quia hoc etiam
supra dixit de sensibili et sensu secundum actum. Sensus enim fit actu per species
sensibiles in actu et similiter intellectus possibilis fit in actu per speciem intelligibilem.
Et hac ratione intellectus in actu dicitur ipsum intellectum in actu.
Sic ergo cum quod postquam Aristoteles determinat de intellectu possibili et agente
hic incipit determinare de intellectu in actu dicens quod scientia
in actu est idem rei scite in actu. Deinde non dicit quod vero secundum potentiam
prior est in uno. Aliud autem nec in tempore. Cuius distinctionis
distinctio inter potentiam et actum in pluribus locis utitur scilicet quod
secundum naturam est potentia prior actu in uno et eodem quod mutatur
non est potentia et tempore prior actu quia potentia non reducitur in actum
nisi per actum. Dicit ergo quod intellectus qui est secundum potentiam scilicet possibilis
prout est in potentia prior est in tempore quam intellectus in actu et hoc
in uno et eodem. Non tamen omnino id est universaliter quia intellectus possibilis
reducitur in actum per intellectum agentem qui est actu ut dicit
[illegible] Posteriorum quod [illegible] et aliquis intellectum possibilem fieri actu. Nam dicitur in 2o
Physicorum quod [illegible] addiscens indiget aliquo docente ut reducatur

de potentia in actum. Dicit ergo in his verbis quod omnes intellectus
possibilis erit et in potentia ad intelligendum in actu. Deinde dicit
quod non aliquando intelligit et aliquando non intelligit in quo omnes dicant
intellectum in actu et intellectum possibilem. Superius enim dixit de intellectu possibili quod
nam ille intelligit secundum quosdam non intelligit scilicet quia est in potentia ad intelligendum
quidquid intelligit quia scilicet est actu ipsa intelligentia. Intellectus autem per hoc fit
actu quod est ipsa intelligentia ut iam dixit. Nos non oportet dicere quando
intelligere et quando non intelligere. Deinde subiungit separatus autem hoc solus
quod non est quod non potest intelligi de agente. Nisi enim ipse solus est
separatus. Et iam idem dixit de intellectu possibili ut potest intelligi quod
iam vel dixit de agente intellectu. Relinquitur ergo quod dicatur
de eo quod continuat remanens scilicet de intellectu in actu de quo loquebatur
secundum quod hoc solum in anima [illegible] est separatum non [illegible] occurrens
quod reperitur ad intellectum in actu comprehendens possibilem et agentem
et ideo subiungit quod hoc solum anima est incorruptibile et perpetuum id est aeterne
non comprehendens tamen fit separatum

Com. 181 solvit tamen praemissam dubitationem utrum [illegible] anima [illegible]
ex semine

Consequenter vero removit praemissa plures praemittenda
sunt quaedam ad exponendum ordinem et processum generationis humanae
et generationis hominis specialis. Postea [illegible] sperma et flatus de opinione
[illegible] dicentium quod opera vite que apparent in embrione
[illegible] ultimum complementum non sunt ex aliqua anima vel virtute
[illegible] in eo existente sed ex anima matris. [illegible]
[illegible] omne [illegible] ex anima et corpore constat. [illegible]
[illegible] a principio actio [illegible] ab intrinseca [illegible]
[illegible] a non [illegible] [illegible]
[illegible] instrumentum [illegible] in [illegible] de virtutem nutritionis
[illegible] agens [illegible] ex [illegible] manifestum
in operibus sensus. Nam videre et audire [illegible]
[illegible] in ipso existentem non in alio. [illegible] embrio [illegible]
[illegible] ante ultimum complementum et vel sentire. Non [illegible]
ipso principio sit anima [illegible] completa omnes [illegible] operationes
[illegible] organorum [illegible]. Nam omnis anima [illegible]
[illegible] actus corporis organici. Non est ergo [illegible]
[illegible] corporis in semine anima actu [illegible] in potentia [illegible]
virtute. [illegible] in 2o de anima quod semen et fructus
[illegible] potentia vitam habentia quod abiciunt animam [illegible] anima carent
tamen [illegible] anima est actus sit in potentia vitam habens

non [illegible] abicientis animam. [illegible] si a [illegible] anima in
semine quod generationis actus [illegible] solum [illegible] sic est in animalibus
[illegible] quod ex uno fiunt duo. [illegible] enim si [illegible]
[illegible] [illegible] iam [illegible] formam specialem. [illegible] autem
specialis [illegible] formam specialem non eam [illegible]
[illegible] formam specialem [illegible] non ordinate [illegible]
[illegible] ad [illegible]. [illegible] actus completur in
[illegible] [illegible] seminis. [illegible] autem [illegible]
ad [illegible] [illegible] ad hoc et magis [illegible] si hic de anima
[illegible] generatur. [illegible] impossibile est ut [illegible] [illegible]
corporis ad hoc ut [illegible] semine de [illegible] quod [illegible] in
omnibus [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] multiplicarentur. [illegible] quod [illegible]
[illegible] a [illegible] in semine non sit anima actu [illegible]
[illegible] organorum [illegible] seminis [illegible]
corporis organici [illegible] organizatum esse [illegible] anima [illegible]
[illegible] actu. [illegible] vita plante [illegible] organica [illegible]
vita actus [illegible] semine [illegible] organizato ad vitam plante or-
ganizato [illegible] [illegible] [illegible] vegetabilem. Deinde
[illegible] magis [illegible] et multiplicis [illegible]
[illegible]
[illegible] autem [illegible] organorum [illegible]
non autem [illegible] virtutis seminis vel [illegible] exterioris agentis
[illegible] ardere dixisse intellectum ab extrinseco [illegible]
de generatione animalium. [illegible] enim [illegible] [illegible] aliquid
[illegible] [illegible] anima vegetabilis [illegible] anima sensitiva
[illegible] ipsa [illegible] specialis [illegible] magis [illegible] et ultimo [illegible]
[illegible] successive educuntur [illegible] specialis de potentia materie
[illegible] generatio [illegible] alteratio que
[illegible] in [illegible] materie [illegible]
[illegible] anima [illegible] mortalis. Nihil enim [illegible]
corruptibile [illegible] incorruptibile [illegible] [illegible]
[illegible] incorruptibile quod est impossibile [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] anima specialis [illegible]
[illegible] generata a [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] intellectum [illegible] [illegible]
ad [illegible]. [illegible] potentia intellectiva [illegible]
[illegible] corruptio [illegible] impossibile
[illegible] sit [illegible] ergo [illegible]
que [illegible] formatio [illegible] anima non
[illegible] in ipso [illegible]
[illegible] semen [illegible]
[illegible] formato corporis [illegible]
[illegible] principii [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] anima [illegible] non [illegible]

[illegible]

[illegible]

cum ista adulterium mala est licet voluntas ... et ex parte ... et ... non voluntas ...
non est ... si deus illi ... cooperatur ultimo ...
inducendo

[illegible]

Cum ergo in pluribus separatis non sint nisi unum esse

De his autem que de ... plures ... quod non sunt
plures sine separate unum esse ...

[illegible]

[illegible]

cognoscunt intelligibilia a sensibilibus sed intelligunt ea que sunt secundum se
intelligibilia. Ad hec secundum ordinem intelligibilium est ordo intellectuum.
Sed ea que sunt secundum se intelligibilia sunt superiora in ordine intelligibilium
his que non sunt intelligibilia nisi quia nos facimus ea intelligibilia. Huiusmodi
autem sunt omnia intelligibilia a sensibilibus accepta. Nam sensibilia non sunt
per se intelligibilia. Huiusmodi autem intelligibilia sunt que intelligit intellectus noster.
Intellectus ergo substantie separate cum sit superior intellectu nostro non intelligit
intelligibilia a sensibilibus accepta sed que sunt per se intelligibilia actu.
Amplius modus operationis proprie respondet proportionaliter modo substantie et nature
ipsius. Substantia autem separata est intellectus per se existens non in
corpore aliquo. Operatio ergo intellectualis eius est intelligibilium que non
sunt fundata in aliquo corpore. Omnia autem intelligibilia a sensibilibus
accepta sunt in aliquibus corporibus aliquatenus fundata sicut intelligibilia
nostra in fantasmatibus que sunt in organis corporeis. Substantie
ergo separate non accipiunt cognitionem ex sensibilibus. Adhuc sicut materia
prima est infima in ordine rerum sensibilium et hec est in potentia tantum
ad omnes formas sensibiles, ita intellectus possibilis infimus in ordine
intellectuum existens est in potentia ad omnia intelligibilia ut ex premissis
patet. Sed ea que sunt in ordine sensibilium supra materiam primam sunt
in actu formam habentia per quam constituuntur in esse sensibili. ~~intellectus~~
Substantie ergo separate que sunt in ordine intellectuum supra intellectum possibilem
existentiam sunt actu in esse intelligibili. Intellectus enim cognitionem accipiens
a sensibilibus non est actu in esse intelligibili sed in potentia. Substantie ergo separate
non accipiunt cognitionem a sensibilibus. Adhuc proprium nature superioris
non dependet a natura inferiori. Perficitur autem substantia separata cum sit intelli-
gens in actu. Oportet ergo intellectum non dependere a rebus sensibilibus
sed quod ab eis cognitionem accipiat. Patet autem ex hoc quod in substantiis separatis
non est intellectus agens et possibilis nisi forte equivoce. Intellectus enim possibilis
et agens in anima intellectiva inveniuntur propter hoc quod accipit cognitionem
intelligibilem a sensibilibus. Nam intellectus agens est qui facit species a sensibilibus
acceptas esse intelligibiles actu. Intellectus autem possibilis est in potentia ad
omnes species intelligibiles. Cum ergo substantie separate non accipiant cognitionem
a sensibilibus non est in eis intellectus agens et possibilis. Unde et Aristoteles in 3°
de anima intellectum possibilem et agentem introducens dicit eos in anima esse ponit.
Est manifestum etiam quod in eis localis distantia cognitionem ad
separate impedire non potest. Localis enim distantia per se comparatur ad
sensum non autem ad intellectum nisi per accidens in quantum a sensu
accipit. Nam sensibilia secundum determinatam distantiam movent sensum.
~~intellectus~~ sensum. Intelligentia autem actu secundum quod movent intellectum
non sunt in loco. Cum sint a materia corporali separata. Cum ergo substantie
separate non accipiant intellectuale cognitionem a sensibilibus in earum
cognitione distantia localis nihil operatur. Palam est etiam quod
operationi earum non admiscetur tempus. Sed cum intelligentia sint actu
absque loco ita etiam sunt absque tempore. Nam tempus consequitur motum

localem. Non enim mensurat nisi ea que aliquo modo sunt in loco
et ideo intellectus substantie separate est supra tempus. Ex eadem autem ratione
ipse eadem semper et nunquam est successivus ... accipit quod
est aliquo modo temporale. Et inde est quod in intelligentiis non est discursus
sed intellectus non accipit temporale nec futurum nec autem intellectus
procedendo. Intellectus enim quicquid abstrahendo intelligit a sensibilibus
non sunt illa extra? non sunt hic neque sunt aliqua ... sensibilia
sensibilia sed intellectus obtinet. Conveniunt autem dicit apprehendo
primus absoluta ad res et in hoc apparet non est quovis-
modo.

Ca 97 quod intellectus substantie separate semper intelligat actu

Ex hiis apparet quod intellectus substantie separate est semper intelligens actu.
Quod enim est quandoque in actu quandoque in potentia mensuratur tempore.
Intellectus autem substantie separate est supra tempus ut ostensum est. Non est ergo
quandoque intelligens in actu et quandoque non. Item omnis substantia vivens habet
aliquam vite operationem in actu ex sua natura que inest ei semper licet alias
quandoque sint in potentia sicut animalia semper nutriunt se licet non semper sentiant.
Substantie autem separate sunt substantie viventes ut ex premissis patet
nec habent aliam operationem vite nisi intelligere. Oportet ergo quod ex sua natura
sint intelligentes actu semper. Item substantie separate movent per intellectum
corpora celestia ut probant philosophi. Motus autem corporum celestium
est semper continuus. Ergo intellectus substantiarum separatarum semper est in actu. Idem
etiam apparet et si non ponantur movere corpora celestia. Quia sunt altiores
corporibus celestibus. Si ergo propria operatio corporis celestis quod est motus
eius est continua multo magis propria
operatio substantiarum separatarum que est intelligere. Amplius omne quod
quandoque operatur et quandoque non movetur per se vel per accidens. Non
est autem in substantiis separatis aliquis motus nisi forte per accidens et adversus?
ut tamen per accidens ut dicitur in primo physicorum. Substantie separate non
moventur per se quia non sunt corpora nec moventur per accidens quia
non sunt unite corporibus. Ergo operatio propria que est intelligere est in eis
continua et non intercisa.

Ca 96 quomodo una substantia separata intelligat aliam

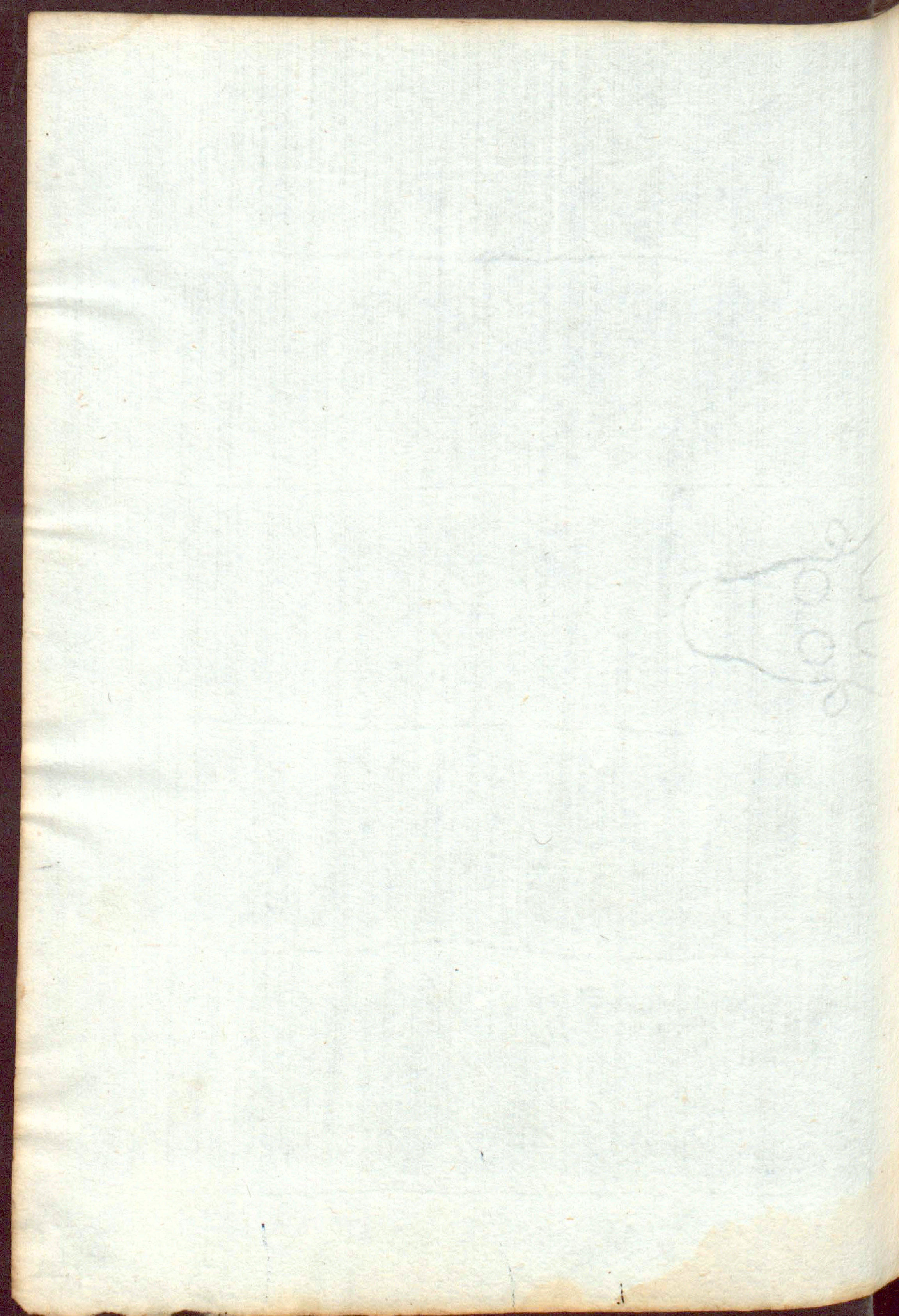
Si autem substantie separate intelligunt ea que sunt per se intelligibilia ut ostensum
est, ipse autem intelligentie sunt substantie separate, immunes enim a materia sunt
ad hoc quod intelligantur, ut ex superioribus patet, consequitur quod substantie separate intel-
ligant se et aliam alteram substantias separatas. Unaquaque ergo et se ipsam
et aliam cognoscet. Se ipsam quidem alio modo cognoscit quam alia cognoscit
intellectus possibilis se ipsum. Intellectus enim possibilis est ut in potentia solum
in esse intelligibili. Sed tantum per formam fit actu. Non enim materia prima est actu
nisi in quantum est actu. Sic autem est intellectus in quantum fit actu per formam
sit actu. Sunt autem formas intelligibiles sit actu cognoscibiles substan-
tias aliquas. Intellectus ergo possibilis non intelligit se ipsum nisi per speciem
intelligibilem qua fit actu intellectus et hoc hic dicit Aristoteles in 3° de anima

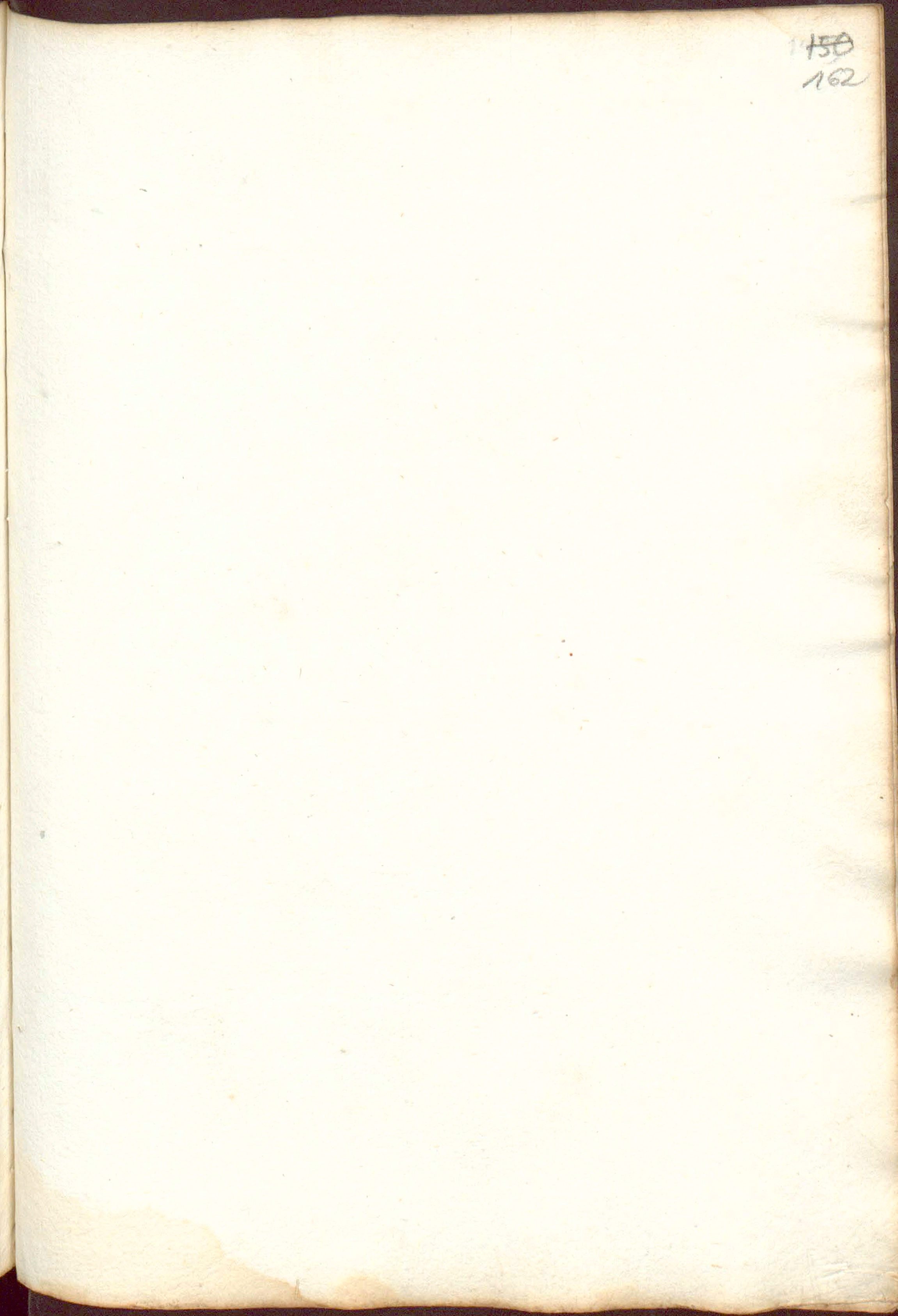
quod est incomplexus sed et ad [illegible] principia a sensibus accepta sicut
et formas separatas. Iste autem separate sed [illegible] secundum suam naturam sunt
ut actu in [illegible] intelligibili. Non unaquaeque earum recipit [illegible]
[illegible] suam cognoscit non per aliquam speciem alterius rei. Cum autem
omnis cognitio sit per hoc quod in cognoscente est secundum quod cognoscitur. Unaquaeque autem
substantiarum separatarum cum sit [illegible] secundum quem naturam [illegible]
[illegible] autem [illegible] ut expressius apparet. Considerandum est
quod una earum aliam non cognoscit [illegible] ad esse [illegible]
[illegible] Dicendum ergo quod [illegible] substantiarum
separatarum una est causa effectiva alterius. In qualibet autem causa
effectiva est secundum [illegible] sui effectus et similiter in quolibet effectu est
[illegible] sue cause. [illegible] agens agit sibi simile. Sic
[illegible] in superiori substantiarum separatarum est secundum modum inferioris. Sic
in causa est secundum [illegible] effectus. In inferiori autem est secundum modum superioris
sicut in effectu est secundum modum sue cause. [illegible] primum secundo
effectus est in causa eminentius. [illegible] autem in effectu inferiori modo
[illegible] substantias separatas superiores inferiorum [illegible] sunt
[illegible] in diversis gradibus constitutae. Cognoscit ergo [illegible]

[illegible]

non per totam suam essentiam cognoscere [illegible] nisi [illegible] in se
[illegible] totius entis [illegible] eius [illegible] autem secundo
totius entis [illegible] non per nisi [illegible] infinita que non terminatur
ad aliquam speciem [illegible] entis [illegible] et [illegible]
[illegible] totius entis. qualis est sola [illegible] ut [illegible]
ostensum est. Omnis autem [illegible] sit terminata ad aliquam
[illegible] speciem entis non per [illegible] totius entis. Relinquitur
[illegible] quod solus deus per suam [illegible] omnia cognoscit. quelibet
autem substantiarum separatarum per suam naturam cognoscit [illegible]
speciem suam [illegible] autem [illegible] intellectum [illegible]
ut supra ostensum est. Ex hoc autem quod aliqua substantia est intellectus
[illegible] totius entis. [illegible] substantia separata per suam
naturam non est actu [illegible] eius [illegible]
est [illegible] ad [illegible] intellectus [illegible] cognoscente
et ille [illegible] actus eius [illegible] est intellectus. Non autem
est possibile quod ille [illegible] sint plures. [illegible] est in [illegible]
entis [illegible] secundo [illegible] non per nisi infinita sicut autem
[illegible]

[illegible]

B

Prima [illegible] causa ad effectus
illud magis [illegible] se [illegible] prima causa
ergo prima causa [illegible] magis [illegible]
[illegible]
[illegible]

Secundo magis [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] potestas ergo [illegible] magis
intelligibilia

Magis intelligibilia possunt [illegible]

Tercio [illegible] magis abstracta
a materia [illegible] abstracta
ergo que sunt magis abstracta sunt
magis intelligibilia etc.
[illegible] abstractionis [illegible]
Maxime abstracta a materia sunt deus
et intelligencie etc.

Prima
[illegible]

Secunda
[illegible]

Secundo de theologia [illegible]
maxime abstracta etc.

I

[No]vum in die Gervasii hora x mi[nuto] [illegible]
Item feria sexta ante [illegible] hora xix minuto ij°

July

Novum in die [illegible] post solis occasum minuto xl^mo
Item dominica post Viti hora ij minuto xxx°

Augusti

Novilunium feria sexta post Jacobi hora xiij minuto xxxiij°
Item feria sexta post Arnolphi hora xx [illegible]

Septemb[er]

Novum in [illegible] Egidii hora j minuto xxxvj° noctis precedentis
Item in die Agapiti post solis occasum minuto iiij°

Octob[er]

Novum feria quinta post Egidii hora xxj minuto lxv°
Item in die Lamperti hora xvj minuto xxv°

Novemb[er]

Novum feria sexta post Remigii hora xxiij minuto xlv
Item Calixti post hora decima minuto xxvj°

Embolismal

Novum in die Omnium [illegible] hora x minuto xx noctis precedentis
Item feria ij post Briccii hora vj minuto iiij° noctis precedentis

December

Novum in die Andree hora xij minuto xvij
Item feria quarta post Lucie hora j minuto xxxvj° noctis precedentis

January

Item in festo S. Silvestri hora viij minuto xxj°

Septuagesima dominica post Conversionem Pauli
Quadragesima ipso die S. Juliane virginis
Pascha post Annunciacionis
[illegible] Rogacionum in die Invencionis S. Crucis
Penthecosten dominica post Sophie

Liber martini Baca Ribka de opul

[illegible]

Quaestiones in Metaphysicam Aristotelis.

N. Inv. 2096.

[illegible]

[illegible] al in crastino tiol p semli p[illegible]
Fr scda & ca post Stanislai bona p iuuenili preter
pulmaticam Fra scda post Penthecosten electa p vili et
semli pt natiis In crastino Urbani bo p semli pt or
[illegible] In die Corp[oris] [Christi] electa p semli & vili pt zaphenas
Dominica post corp[oris] [Christi] bona p semli pt caput

Junius

In sc[ti] Marcelli Primomane bo p semli pt caput Ipso
die b[eat]i Viti bo p iuuenili pt pulmaticas In die [illegible]
bona p iuuenili & vili pt natiis In vigilia b Johannis
baptiste & ipso die bona p vili & semli pt tibias In die
s Petri & Pauli mediocris p semli pt caput

Julius

Et si dum sol in signo cancri decurrit flebotomia sapientes
vetant [illegible] tu cum dies caniculares Dominica die
post Margarethe bo p iuuenili et vili pt natiis In die
Magdalene media p vili & semli pt zaphenas In
die s[an]cti Jacobi bo p vili & semli pt caput

Augustus

In die Petri vincula bo p semli pt pulmo Sabbato
post Sixti bona p iuuenili pt natiis Dominica sequenti
eadem p eisdem In festo ypoliti bona p iuuenili & vili pt
[illegible] Dominica post Assumptionem marie bo p iuuenili vili
pt tibias In die Timothei bona p vili & semli pt
cephalicam

September

In die Natiuitatis [marie] bo p semli pt capas In die Jacincti
bo p iuuenili & vili pt tibias Sabbato post crucis
media p eisdem pt caput In festo Stanislai
bo p semli pt pulmaticam

[illegible]

